

NIVFO

NORSK INSTITUTT
FOR VITENSKAPELIG
FORSKNING OG OPPLYSNING

bulletin

4*5 - 88

KR. 50.000,- FOR ET MIRAKEL...

DEN AMERIKANSKE REGJERING BETALER SKJEBØYERE OG TANKELESERE FOR Å BYGGE ET PSYKISK ARSENAL MOT 'TRUSSELEN' FRA SOVJETISKE MENTALISTER. DETTE ER HISTORIEN OM HVORDAN EN TVILSOM ARTIKKEL I ET MAGASIN UTLØSTE ET 'VÅPENKAPPLØP' MELLOM SJARLATANER... (Side 4)

**NORSK INSTITUTT FOR VITENSKAPELIG FORSKNING
OG OPPLYSNING (NIVFO)**

NORWEGIAN INSTITUTE OF SCIENTIFIC RESEARCH AND ENLIGHTENMENT
A NORWEGIAN SECTION OF THE CSICOP

Innhold:

ARTIKLER	SIDE	NOTISER	SIDE
Leder	3	Ny leting etter snømannen ..	4
Tankevåpen	4	Når toalettet blir romskip	4
Antivitenskap på TV	8	Tvilsomt undervisnings-	
Markedsføringen av Dianetik	10	program i TV	9
Nisser på Midtsjælland	13	Naturmedisin	9
Gåten med spøkelseslysene		Kvakksalveri	9
i Colorado	16	Lysfenomen over Kvemo	12
Kvantemekanikk og parapsykol.	19	Halshugging av guru	12
Begavet hund testet		Også New Zealand utlover	
i California	22	pris på \$10.000	18
Årets UFO	24	Seiglivet myte	21
Dypsindigheter innen New Age	29	Hjernesvikt	23
Krystallkraft	34	Positivt i Sverige	28
B. Dayanands besøk i Norge	37	Grafologi	31
Peter Popov-korstoget	39	"Tull og tøys fra	
Ramtha, en stemme fra den		Westerlund"	31
andre siden	41	Landingsplass for UFOer	31
Reagans spåkone	44	Belysning om myter	33
"Seere" og politiet	47	Overtro om bilskilter	40
Fokus på Barna	49	Sommerens agurker	40
Kreasjonisme	53	Litt mer om Peter Popov	42
Homøopati anerkjent ?	55	Dansk healing-kongress	43
		"Liv og lyst"	46
		"Jesus-miraklet" i Varberg	50
		Kr. 50.000,- for et mirakel	51
		E T I (ny bok)	52
		Randis besøk utsatt	56

NIVFO BULLETIN ER ET KRITISK FORUM FOR PSEUDOVITENSKAP OG LITTERATUR

ABONNEMENT KR 95,- Bestilles hos: NIVFO, Boks 2119, 7001 Trondheim -
POSTGIRO: 3 46 95 74 * ANSVARLIGE REDAKTØRER: K Stenødegård/Jan S Krogh

LES OGSA:

the Skeptical Inquirer

Box 229, Buffalo, New York 14215 USA

LEDER'N

NIVFO-Bulletin kan se tilbake på sitt åttende år. Ingen imponerende alder i og for seg og ingen sensasjonelle opp-lagstall. Men tatt i betraktning at bladet er et korrektiv til noe så popu-lært som ønsketenkning og mystisisme bakkett opp av pseudovitenskap, må en si at det har gått riktig bra.

Noe spesielt tilbakeblikk på året som gikk er neppe nødvendig, da mesteparten har kommet frem i bladets spalter. Noen mer og mindre tvilsomme bøker på norsk har dukket opp også i år, og man har registrert et par uballanserte innslag i radioen. NIVFO på sin side har hatt et par innlegg i 'Programbladet' og anmeldt et snes ulovlige annonser fra div. blad og kataloger. Annonsene er blitt stoppet dels av Forbrukerombudet og dels av Helse-direktoratet. Professor Rolf Manne ved Universitetet i Bergen har også gjort en meget rosverdig innsats på dette området.

Den alt overskyggende begivenheten i 1988 var naturligvis James Randi's planlagte Europa-turne i høst. Selv om turneen be-klageligvis måtte utsettes på grunn av sykdom ble det nedlagt et meget stort for-arbeide; først og fremst av NIVFO OSLO. CSICOP i USA har ved flere anledninger gitt uttrykk for stor tilfredshet med det opplegget som ble lagt til rette i Norge.

Så svært mange nye abonnenter er ikke kommet til i 1988, men NIVFO har fått flere meget dyktige medarbeidere, og det er ikke minst viktig. Oppgavene er mange og mer kunne vært gjort hvis flere ville engasjere seg. Som nevnt andre steder er Randi's besøk utsatt til våren, og det er stadig grunn til å tro på et markant opp-sving i aktivitetene etter hans opptreden.

Det var også i 1988 at det berømte "lik-kledet fra Torino" ble avslørt som et fal-sum, på tross av tilhengerens iherdige "vitenskapelige" argumenter for kledets mirakuløse egenskaper. Et skoleeksempel på pseudovitenskap i det 20. århundre.

I oktober ble den norske UFO-foreningen 'lagt på is'.

Vi står altså foran et nytt 'driftsår' og vil i den forbindelse få nevne noe som leserne kan se frem til med stor inter-esse. De fleste har sikkert hørt og lest om de såkalte "spøkelsesflyene" og senere "spøkelsesrakettene" som det strømmet inn rapporter om fra de skandi-naviske land i årene før og etter annen verdenskrig. I UFO-litteraturen omtales disse fenomenene gjerne som UFOer - eller som den fransk-amerikanske skribenten Jacques Vallee uttrykker det: "UFO-fenomenet i en tidlig fase"... Særlig svenske og danske ufologer har skrevet en masse om disse antatt uforklarlige flygende gjenstandene, som altså dukket opp før UFO-begrepet ble lansert i 1947.

NIVFO har hittil ikke kommet med stoff om disse spøkelsesaktige innretningene, men nå skal det skje. Vi starter opp allerede i nr. 1/89, bla. med en artik-kel av Jan S. Krogh, hvor leserne vil få nye og kanskje noe overraskende opp-lysninger om "spøkelsesflyene". Her som ellers dreier det seg om å ha adgang til opplysninger.

* * *

Husk å fornye abonnementet i god tid - girokort følger vedlagt.

VI ØNSKER ALLE LESERNE EN HYGGELIG JUL OG ET GODT NYTT ÅR!

TANKEVÅPEN -

REGJERINGEN BETALER SKJEBØYERE OG TANKELESERE,
FOR Å BYGGE ET PSYKISK ARSENAL MOT 'TRUSSELEN',
FRA SOVJETISKE MENTALISTER. DETTE ER HISTORIEN
OM HVORDAN EN TVILSOM ARTIKKEL I ET MAGASIN
UTLØSTE ET 'VÅPENKAPPLØP' MELLOM SJARLATANER.

The National Research Council, del av National Academy of Science - måtte offentliggjøre en heller uvanlig rapport forrige måned (desember -87, red.) Regjeringen hadde finansiert et to-årig vitenskapelig studium av hva mange ville kalle 'grense'-psykologi. Konsillets spesielle 'Committee on Techniques for the Enhancement of Human Performance' har forsøkt å finne nyttige anvendelser for de mer eksotiske tekniker assosiert med stress management, hurtig innlæring, neurolingvistisk programmering og parapsykologi.

Parapsykologi?

Uh huh. 'Mental telepati'... 'avstandsyn'... 'astral projeksjon'... 'psykokinese'... og den slags. Det later til at visse fraksjoner innen USAs militære samfunn og etterretningsvesen er redde for at russerne kan ligge foran oss i 'psykotronisk krigføring'.

TOPPHEMMEIGE "TANKEVÅPEN"

Forestill deg et tidligere topphemmelig studium fra 1972, utført av Defense Intelligence Agency, og frigitt i 1978. DIA fryktet at Sovjets psykiske forskning "før eller senere kunne sette russerne i stand til å foreta seg noe av følgende:

"A. Kjenne innholdet av topphemmelige U.S.-dokumenter, utviklingen av våre tropper og skip, og lokaliseringen etc. av våre militære installasjoner.

"B. Påvirke tankene hos amerikanske militære og sivile ledere fra langt hold.

"C. Bevirke momentant død hos hvilken som helst offisiell person i USA, på avstand.

"D. Fra avstand sette amerikansk utstyr av alle slag, inkl. romskip, ut av funksjon."

I desember-nummeret 1980 av Military Review, US Army's offisielle tidsskrift, publiserte Lt. Col. John B. Alexander en artikkel med tittelen "The New Mental Battlefield: Beam me Up, Spock." DIA-spekulasjonene hadde på en eller annen måte gjennomgått en metamorfose og blitt til etablerte facts - i det minste i henhold til Alexander.

"Der finnes våpensystemer som opererer med tankekraft, og hvis dødelige kapasitet allerede er blitt demonstrert," erklærte han. Det er "også blitt demonstrert at visse personer synes å ha evne til mentalt å hente tilbake data fra avstand, mens de selv befinner seg på et trygt sted... Evnen til å helbrede eller å forårsake død kan bli overført over avstand, inklusive sykdom og død uten påviselig årsak" - en kraft som tilsynelatende "er blitt demonstrert på lavere organisme, flyer og frosk..." Videre har man evnen til å "indusere hypnotiske tilstander på distanser opp til 1000 kilometer".

Alexanders artikkel er til stadighet blitt sitert for å gi et skjær av noe 'offisielt' over påstandene om det 'paranormale'. Pålitelige kilder kan fortelle at Alexander selv er en sann troende som, med sin 'psykiske' kone holder selskaper hvor gjestene forsøker å bøye skjær med mental energi og hvor man hele tiden skriker: "Bøy!"

Psykisk sabotasje av kjernefysiske våpen har også klart bekymret Ron Robertson, sikkerhetsoffiser ved Lawrence Livermore Laboratory, hvor stridshoder blir konstruert. Etter at Robertson var vitne til 'psykisk skjøbøying', demonstrert av den selvutnevnte mentalisten Uri Geller ved Livermore, ble han overbevist om at Geller ad mental vei kunne

utløse kjernefysiske bomber. "Alt som skal til," advarte han, "er evnen til å bevege 1/8 ounce en kvart tomme."

RESULTATER UTEN BEVIS

Tidligere Army Lt. Col. Thomas E. Bearden, nå pensjonert, er en annen av det militæres mer fargerike skikkelser. Som forfatter av The Excalibur Briefing forteller Bearden at "russerne har hatt et massivt program på det psykotroniske området i ca. 30 år", og, etter hans 'analytiske oppfatning' har nå syv 'tankebaserte' psykiske våpenprosjekter, 'hvert av dem i samme størrelsesorden som vårt Manhattan Project'. Han fremlegger ingen beviser.

Det er også Bearden's ikke-dokumenterte 'analytiske oppfatning' at sovjetiske mentalister i 1963, ved å konsentrere seg om et fotografisk bilde og ved å benytte en 'hyperspataial amplifier', telepatisk fremkalte den eksplosjonen som senket den amerikanske atomubåten Thresher. Ganske imponerende for et land som ikke kan betvinge en fillete hær av afghanske bønder? Blant Bearden's øvrige opplysningsdokumenter har man 'Solutions of the Fundamental Problem of Quantum Mechanics' og 'Photo-Quenching of the Paranormal (Time) Channel."

For å holde det militære up to date med psykiske fiender, dukket det opp en mer fersk artikkel av Capt. Richard Groller i høstnummeret 1986 av Military Intelligence. Tittelen var: 'Sovjet Psychotronics: A Atate of Mind', og den gjentar påstandene til Alexander og Bearden som om de var facts, og kommer dessuten med andre påstander, som en rutinesjekk påviste var falske. Det erklæres at vi ligger 'mellom 25 og 50 år bak russernes forskning," og Groller's artikkel slutter med et rop om - hva ellers? - mer penger fra regjeringen til forskning.

Tilskyndet av de apokalyptiske fantasiene hos en liten gruppe troende i og utenfor regjeringen har instanser som Office of Naval Intelligence, DIA og CIA i årtier finansiert psykiske forsknings-prosjekter. Beløpene blir av de fleste anslått til å være moderate - i størrelsesorden noen titusen dollar. Men det har vært tilstrekkelig til å

holde en hel del 'parapsykologer' beskjeftet.

Et annet DIA-studium, offentliggjort i 1978, spådde at 'telepatisk hypnose' fra Sovjets side kunne bli brukt på 'personell i kjernefysiske siloer.' Disse begredelige utsiktene fikk flyvåpenet til å vurdere innkjøp av et 'psykisk skjold' for raket-mannskap - ifølge Ronald McRae, en tidligere etterforsker for spaltisten Jack Anderson. I sin bok Mind Wars forteller McRae at disse skjoldene skulle lages av United States Psychotronics Association (USPA).

Flyvåpenet hadde tilsynelatende andre ideer. Men i 1977 henvendte marinen seg til USPA og bladde opp ca. 5.000 dollar for en 'Multispectral Image Analyzer Station.' Dette utstyret, ble det lovet, kunne hjelpe marinen til å lokalisere en sovjetisk ubåt kun ved å putte inn et bilde av ubåten! USPAs oppfinner, en kiropraktor ved navn Charles Whitehouse, har siden flyttet til Thailand. Det lot til at Virginia kikket mistenksomt på hans bruk av den samme maskinen til å 'kurere' kreft-pasienter.

SPIONASJE MED KRYSTALLKULE

Whitehouse's innretning ble tilsynelatende en skuffelse; to år senere, ifølge McRae, begynte en Navy commander med en dokumentmappe lenket til håndledet å avlegge månedlige besøk - og \$400 pr. gang - hos en 'psykisk' person i Washington. I 11 måneder, mellom hennes håndlesinger og horoskoper, studerte hun hemmelige kart og fotografier fremskaffet av the Office of Naval Intelligence, for å forsøke å bestemme posisjonene og manøvrene til sovjetiske raketter og ubåter. Hun var, påstår Rae, bare én av 34 'psykiske' personer som marinen hadde ansatt for å spore sovjetiske skip og ubåter.

Marinen benekter dog dette, men innrømmer faktisk at de i 1970-årene betalte 50.000 dollar til Stanford Research Institute for å få undersøkt 'evnene hos visse individer når det gjelder å oppfatte fjerne, svake elektromagnetiske stimuli på et ikke-kognitivt nivå." Oversatt: En 'følsom's evne til å sanse et flakkende lys i et annet rom.

Stanford Research Institute - nå SRI International - er fremdeles en av de fornemste mottakere av slik finansiering.>

Inntil for få år siden var mye av denne forskningen ledet av tidligere laser-fysikere Russell Targ og Harold Puthoff. Mens de var der oppnådde disse to mye av den tvilsomme æren ved å legitimere den kjente skjeøyings-svindleren Uri Geller.

ISRAELSK TRYLLEKUNSTNER

Geller, en tidligere israelsk scenemagiker og fingerferdighets-mester, ble bragt til USA av en dr. Andrija Puharich. Puharich var en tidligere etterforsker av hallusinogene planter, hawaiisk 'kahuna'-prest, og oppfinder av ørsmå radiomottakere (meget hendige i telepatiforsøk). De fikk kontakt med den tidligere astronaut, nå 'psykisk forsker', Edgar Mitchell, som introduserte dem for Targ og Puthoff.

I svakt planlagte og meget dårlig kontrollerte eksperimenter klarte Geller å overbevise Targ og Puthoff om sine psykiske evner. Det skulle ikke mye til. Puthoff var allerede fordypt i den religiøse 'Scientologi'-kulten, og det samme var et stort antall av hans laboratorie-assistenten og test-objekter. Siden scientologer tror på en masse former for 'psi'-krefter, var testen av Geller forutsigbar. Targ på sin side, støttet av 80.000 dollar fra NASA, ble medoppgifter av 'ESP-innlæringsmaskin'. For noen få år siden var han med på å etablere Delphi Associates (*) et 'psykisk konsulentfirma' som tilbyr psykiske råd vedrørende investeringer og aksjemarkedet, samt leting etter mineralforekomster.

Disse to parhestene publiserte i sin 'tid en rapport om deres 'funn' angående Geller, i oktobernummeret 1974 av bladet Nature. Disse lurvete eksperimentene er gang på gang blitt avvist (se f.eks. James Randi's The Magic of Uri Geller, John Wilhelm's The Search for Superman eller Martin Gardner's Science: Good, Bad and Bogus, for avslørende detaljer.) Men parhestene gikk uanfektet over på eksperimenter med 'avstandssyn' som de rapporterte om i deres Mind-Reach, en bok som gav leseren en tilleggsbonus i form av en psykisk strategi til å påvirke ruletthjul. En senere bok, Mind Race, hvor Targ og Keith Harary er medforfattere, er blitt plukket i stykker for dens 'skjødesløse lærdom' av kritikere som psykologiprofessoren Ray Hayman.

(*) Se NIB nr. 4-5/87, s. 25

MARINEN AVBESTILLER FORSKNING

Intet av dette kunne dog stoppe pengestrømmen fra supporterne. F.eks. så punget Naval Electronics Systems Command ut med 47.000 dollar for mer forskning på 'psi'. Men ennå er det slik at den sunne sans av og til tar overhånd. Da Samuel Koslov i 1977, den gang Navy's assistant secretary for research and development, fikk greie på at marinen hadde kontrakt med SRI for å studere 'tankekontroll' med ekstremt lave bølgefrequenser, avlyste han dette og beordret samtlige marine-finansierte psi-undersøkelser stoppet. "Dersom Sovjet sløser bort penger på dette tøvet," sa Koslov, "så gjør de det fordi avisene forteller at vi har startet et psykisk våpenkappløp. Jeg kan vise dere avisutklippene." Men andre regjerings-finansierte undersøkelser av dette slag fortsetter, ved SRI og andre steder.

Fra et forsvarsmessig synspunkt vil spørsmålet om å fortsette slik forskning avhenge av om Sovjet faktisk er engasjert i den og gjør 'psykotroniske' gjennombrudd. Ironisk nok, som Koslov antyder, øket Sovjets satsing på dette felt, som følge av en journalists bløff.

Historien var at den amerikanske ubåten Nautilus var engasjert i ESP-eksperimenter under polar-isen den 24. juli 1959. Westinghouse, Bell Telephone, General Electric og Rand Corp. benyttet angivelig telepati for å opprette kommunikasjon med den dyptliggende ubåten. Dette var kjernen i en meget detaljert historie i februar 1960 utgaven av Science et Vie, et fransk magasin, og senere i en bok skrevet av to journalister.

Senere undersøkelser av Martin Ebon, som selv var sympatisk til psykiske påstander, slo hull på historien. Den 24. juli 1959 lå Nautilus i tørrdøkk i Portsmouth, N.H. Høsten 1963 publiserte magasinet This Week utdrag fra boken av de to franske journalistene, og tilføyde at de to hadde innrømmet at de 'baserte seg på rapporter de hadde hørt, men ikke fått verifisert.' Men detaljene i historien omfattet navn på aktuelt Nautilus-personell. Senere viste det seg at en av journalistene, Jacques Bergier, hadde diktet opp hele historien.

Men ikke før russerne fikk panikk. Historien kom Leonid Vasiliev for øre. Han var den gang en av Sovjets ledende forskere på dette området, og ansatt ved

Universitetet i Leningrad. Vasiliev skrev at Nautilus-eksperimentet hadde bevist gyldigheten av telepatiske kommunikasjoner under havflaten - en 'totalt uventet utenlandsk bekreftelse' på hans egne tidligere arbeider, som var blitt utført i hemmelighet for å unngå vanskeligheter med Stalin-regimet. Og plutselig ble den sovjetiske regjeringens 'psykiske forskning' en prestisjeindustri - og alle benektelser fra USA ble bevis for hvor viktig den topphemmelige amerikanske forskning - en faktisk måtte være!

Så det psykiske våpenkappløpet startet åpenbart som en bløff. I dag er denne bløffen blitt til en hel sirkel: Tåke- rapporter og vage rykter om sovjetisk forskning, for det meste gjentatt av parapsykologer, utsetter en del av USAs militære og etterretningseksperter for hissige angrep. Og dermed fortsetter psykisk forskning å oppnå økonomisk støtte. Sanne troende kongressmenn, som Sen. Claiborne Pell, har sågar sponset skjebøyer-demonstrasjoner overfor amerikanske og sovjetiske våpenforhandlere. Ifølge psykologen Ray Hyman, en skeptisk autoritet på området psykisk forskning, har Pell en heltidsansatt, Scott Jones, som ikke later til å gjøre stort annet enn å delta på parapsykologiske konferanser.

Hittil har de federale støttene til psykisk forskning vært beskjedne etter regjeringens målstock, kanskje i størrelsesorden av noen få millioner dollar. Men hvilken pris er en lav pris for null resultater? Den nye National Research Council-rapporten kan sikkert nok bare avstedkomme mer av det samme. Regjeringens forskning innen psykiske fenomener er et 'gyllent skinn' av 'mind-bending proportions'. Noen burde fortelle dette til senator Proxmire.

KILDE: OASIS januar 1988.

Originaltittel: Mind Weapons.

Forfatter: Robert James Bidinotto.

#####

KOMMENTARER:

Alle vil kjenne igjen navnene Targ og Puthoff. De blir regelmessig trukket frem av det paranormales supportere når man vil vise til 'seriøse vitenskapelige eksperimenter' på området. Og så har vi den berømte off-beat-forfatteren Jacques Bergier - en kilde som mange vet å sette pris på.

Red.

NY LETING ETTER SNØMANNEN

MOSKVA (NTB-AP): Sovjetiske zoologer har satt kursen for Sibir, for nok en gang å forsøke å finne den avskyelige snømann. Hittil er vedkommende ikke påtruffet, men vitenskapsfolkene har funnet knokler som stammer fra en mammut, går det frem av meldinger i sovjetiske medier.

Avisen Sotsialistsjeskaja Industrija skriver at en gruppe på 12 forskere, sportsfolk og entusiaster vil lete etter snømannen i Tyjumen-regionen i det nordvestlige Sibir. De skal følge i fotsporene etter vitenskapsmannen Vladimir Pusjkarjov, som forsvant i dette området under en tilsvarende leteaksjon for flere år siden.

En gruppe turister forsvant også i det samme området. Den nye ekspedisjonen skal lete etter spor av turistene og Pusjkarjov, så vel som etter den avskylige, går det frem av nyhetsmeldingene.

I mellomtiden har andre forskere funnet fossile rester etter en mammut i nærheten av den sibirske byen Jakutsk. Det var lokale fiskere som satte forskerne på sporet, forteller de sovjetiske avisene. Restene av mammuten har ligget 'dypfryst' i permafrosten i minst 15000 år, og er derfor godt bevart.

Adresseavisen, 19.08.1988.

NAR TOALETET BLIR ROMSKIP ----

Den nye tidsalderen åpner for uante perspektiver. Ifølge en annonse i Sökaren kan man f.eks. gå på toalettet og reise gjennom tid og rom! Dette burde revolusjonere romforskningen. Videre kan man se solen midt på natten uten å miste forstanden, og mye mere til, hvis man kontakter Sveriges absolutt fremste astrologer og betaler de oppgitte beløp, pluss oppkravsgebyr.

Den nye tidsalderen byr fremfor alt på store muligheter for folk med initiativ: hvis du selger en forsikring, en vare eller tjeneste som ikke eksisterer får du straff. Selger du en ikke-eksisterende New Age-tjeneste blir du rik.

Lykke til - og god tur!

ANTI-VITENSKAP PÅ TV

1. En mann holder en liten flaskependel over en tegning av et stykke land på et papir. Ut fra flaskens bevelser tegner han to 'underjordiske årer' på kartet. Der hvor disse møtes, forteller han deg, vil du finne vann.

Han kan også fortelle at pendelen viser (a) hva slags materiale boret vil måtte gå igjennom, (b) hvor dypt vannet ligger, og (c) om det er drikkende.

Deretter vandrer han omkring ute på marken med et stykke bendede ståltråd i hver hånd. Når disse svinger fra hverandre avmerker han punktet på bakken. Boringen begynner og vann blir funnet.

2. To småpiker sitter sammen ute på en benk. Den ene tenker på et kort, og den andre gjetter hvilket det er: "Spar ti". "Riktig".

3. Noen skolebarn holder en pendel over hvert egg som ligger i en rad. En sirkulær bevegelse hos pendelen betyr at det blir en hunn-kylling, en rett bevegelse betyr hann-kylling.

Du tror kanskje at dette er dramatiserte scener som er ment å illustrere overtroens natur? Men faktum er at disse eksemplene ble vist i fullt alvor som prisverdige eksempler på vitenskapelige prosedyrer.

De dukket opp i Central Televisjons 'Starting Science'-serie for skoler den 12. juni (1986). Og de ble presentert som ting vitenskapen ikke har noen forklaring på. "Hvorfor noen mennesker kan finne vann med søkevinkler, er det ingen som vet." Det er "nesten som magi."

Det faktum at disse tingene ikke virker i det hele tatt ble overhodet ikke nevnt med et ord. De påståtte ferdighetene ble ikke testet: de ble godtatt uten videre. Dette snur selvsagt vitenskapelig prosedyre på hodet.

Hvorfor tok man ikke pendelen fra 'mirakelmannen' og hengte den opp i en nøytral krok? Hva slags mekanisme er det man forestiller seg hos grunnvann, som indikerer dets lokalisering på et

på et stykke papir? Ville borerne ha funnet vann på steder og dybder hvor 'leteren' påsto at det ikke fantes tegn? Hvorfor kunne man ikke ganske enkelt be 'leteren' om å peke ut en full vanntønne blant en rekke tomme? Hvorfor ikke skru en skjult vannkran på og av og be 'leteren' fortelle når vannet rant gjennom røret? Hvorfor kunne ikke kort-gjetterne skrive ned sine forutsigelser? Sett på bakgrunn av de latterlige eksperimentelle forhold, hva var visen med høytidelig å notere antall riktige og gale - hva skulle det kunne fortelle? Ble virkelig kyllingene av det forutsagte kjønn? Hvordan gikk det med pendelsvingerne?

Hva i all verden er det Central Television holder på med? Hvis jeg ville prøve å sabotere barns vitenskapelige forståelse, er det nøyaktig et program som dette jeg kom til å lage. I likhet med Central TV ville jeg ikke nevne et ord om scoringene fra de tilfellene hvor 'vannleterer' er blitt vitenskapelig testet, og at det eneste konsistente hos dem er at de totalt har mislyktes. Likesom Central TV ville jeg skjule det faktum at mer enn et århundre med grundige undersøkelser ikke har fremvist et eneste autentisk tilfelle av telepati. Og, som Central TV, ville jeg ikke innrømme at det å bestemme kjønn hos egg ved hjelp av en pendel er det samme som å kaste mynt og krone.

Ved å mikse alt dette sammen med bier, papegøyer og fisk fikk man en rimelig indikasjon på forvirringen i hodene på de ansvarlige for dette programmet.

Vitenskapsfolk, fikk vi vite, 'liker å forstå hvordan noe skjer, hvorfor det skjer, og om det kunne skje i fremtiden.' Men det er mye mer av et poeng at de liker å vite om det ene eller andre skjer i det hele tatt, eller om påstanden er uten grunnlag. Vitenskap er å takle problemer på en intelligent måte. Hvis det å 'lære vitenskap' betyr noe i det hele tatt, så betyr det å lære hvordan man tester hypoteser om årsak og virkning.

Det er vanskelig å forstå at et TV- >

program, med anerkjent manusforfatter, en 'forsker', og ikke mindre enn to 'konsulenter', kunne stille opp med noe slikt akterutseilt sludder som dette. Men hvis hensikten var å øke barnas godtroenhet, da har Central TV gjort en utmerket jobb. Likedan om hensikten var å avsløre barnas skrøpelige apparatur.

Å sende ut en slik parodi under vitenskapens fane er ille nok. Å utgi den under navnet undervisning er en skandale.

KILDE: The British & Irish Skeptic
nr. 1/1987
Originaltittel: 'Starting Anti-Science'
Forfatter: Lewis Jones.

TVILSOMT UNDERVISNINGSPROGRAM I TV

10.15 DØDENS TERSKEL, ET LIVETS SPEIL? (th)

Et program om livssynsspørsmål.
Møte med psykologen og forskeren Rune
Amundsen. Ved Tormod Furuseth.

I dette undervisningsprogrammet, som ble sendt fredag den 2. september kl. 10.15, opptrådte psykologen Rune Amundsen og fortalte om såkalte 'nær-døden-opplevelser' (NDO). Han har skrevet en bok om emnet, med tittelen "Livets speil", og denne er omtalt i NIB nr. 4-5/87.

Dessverre ser man ofte en tendens hos forfattere av populære bøker, spesielt slike som imøtekommer folks ønsketenkning, til å 'overse' motstridende data - dvs. forskningsresultater som ikke støtter det populære budskapet. Så også i dette tilfellet.

I NIB nr. 4-5/87 s. 62, er det gjort rede for en del slike data. Fem forskere ved University of Washington School of Medicine intervjuet 40 barn, hvorav 29 hadde vært meget syke og 11 hadde vært døden nær. Det viste seg at barns NDO var tildels forskjellige fra de voksnes. Mens voksne forteller om møte med henfarne venner og slektninger hadde barna sett sine lærere eller levende klassekamerater! Og videre:

Forskerne påpeker at under laboratorieeksperimenter som er utført av andre forskere har ut-av-kroppen-opplevelser forekommet mens forsøkspersonenes tinninglapp er blitt stimulert. Det er også kjent

at droger ofte gir opphav til slike opplevelser, og slike droger påvirker nettopp tinninglappens kjemi!

Vi har gjort Rune Amundsen oppmerksom på disse omstendighetene, men selv ikke under TV-innslaget lot han sine 'elever' få det minste hint om slike interessante forskningsdata. NIVFO har sendt et brev til NRK i sakens anledning.

Red.

NATURMEDISIN: RISIKO FOR LEVERSKADER

Den svenske socialstyrelsen har fått inn åtte rapporter om bivirkninger av Sou Tsian Té. Dette produktet markedsføres som 'slankete', men er hverken registrert som naturmedisin eller legemiddel.

Fire av rapportene gjaldt leverpåvirkning, de andre bl.a. hjertebesvær og nedsatt almentilstand. Det er uklart om det finnes noen sammenheng, men socialstyrelsens legemiddelavdeling har bedt legene om å rapportere eventuelle ytterligere observasjoner av samme slag.

KILDE: Folkvett nr. 2/1988.

KVAKKSALVERI: BARNELEGER MOT TROSHELBREDELSE

Det amerikanske barnelegeforbundet har kommet med en uttalelse mot tillempeingen av troshelbredelser på barn. De har trukket frem et flertall eksempler på hvordan religiøse foreldre har forårsaket sine barns død ved å utsette dem for slik helbredelse i stedet for medisinsk behandling.

En juridisk gjennomgang viser at lovgivningen i 44 av USAs delstater tillater at foreldre berøver sine barn medisinsk behandling når de har religiøse motiv for dette.

KILDE: The Northwest Skeptic, okt. 1987.
Folkvett nr. 2/88.

VEDRØRENDE "DØDENS TERSKEL ET LIVETS SPEIL" -

se ytterligere kommentarer side 11 >

MARKEDSFØRINGEN AV BOKEN "DIANETIK" AV RON HUBBARD

MANGE HAR NOK SETT DEN VILLEDENDE ANNONSEN FOR DENNE BOKEN, OG VIL VÆRE KJENT MED DENS RELASJON TIL SCIENTOLOGI-SEKTEN.

PÅ BAKGRUNN AV EN KLAGE FRA NIVFO OG ANDRE HAR FORBRUKEROMBUDET TATT AFFÆRE OVERFOR ANNONSØRENE. VI GJENGIR HER BREV AV 23.6.88 FRA FORBRUKEROMBUDET TIL DIANETIKSENTERET I OSLO.

Jeg viser til tidligere brevveksling og møter vedrørende markedsføringen av boken 'Dianetik'. Det siste møtet ble holdt på mitt kontor 28.4.88, og tilstede var Richard Eisenbeck og undertegnede. Eisenbeck hadde med seg materiale som skulle underbygge annonsepåstandene om økt intelligens i sak 1372.87. Han uttalte forøvrig at det ikke forelå planer om videre bruk av annonsen, og at De ville melde ifra hvis den skulle brukes igjen.

I brev av 01.03.88 fikk vi en klage på en annen utforming av annonsen for 'Dianetik'. I brev datert 08.06.88, mottok vi en klage som gjaldt nok en variant av annonseringen for boken. Se nedenfor.

Sak 1372.87

Dokumentasjonens holdbarhet.

Vi harfor det første fått to informasjonsbrosjyrer som gir generelle positive fremstillinger av henholdsvis Scientologi og L. Ron Hubbard. Ingen av brosjyrene tar opp innholdet i boken 'Dianetik' spesielt, og er derfor uten relevans for denne saken.

Den andre delen av dokumentasjonsmaterialet er et hefte kalt 'Informasjoner om Scientologikirken', hvor innholdet er fremskaffet av PR dept. i Scientologikirken i Oslo.

Heftet er delt inn i seksjoner hvor den første delen omhandler rettsavgjørelser fra forskjellige steder i verden, samt en uttalelse fra en professor i religiøse studier. Konklusjonen er at Scientologi er å betrakte som en religion.

Neste seksjon gjengir en sosiologisk undersøkelse av Scientologikirkens medlemmer, samt to generelle studier om henholdsvis nye religiøse bevegelser og effekten av medlemsskap i en ny religiøs bevegelse.

I neste seksjon gis det en rekke personlige bevitnelser om resultater fra bruken av Dianetik og Scientologi.

Seksjonen etter tar opp hvordan Scientologen skal forholde seg til lover og reguleringer, samt retningslinjer for behandling av konfidensielt materiale. Det er også tatt inn et brev Konsumentverket i Sverige som sier at et innklaget markedsføringstiltak av boken 'Dianetik' ikke er i strid med den svenske markedsføringsloven.

Deretter følger en seksjon om vitenskapelige studier angående Scientologiens effektivitet.

Den siste seksjonen omhandler hvordan nye religiøse bevegelser blir behandlet generelt.

Av dette materialet kan jeg bare se at det kan reises spørsmål ved om seksjonen om vitenskapelige studier av Scientologiens effekt kan være av verdi som dokumentasjonsmateriale i denne sammenhengen. Jeg ser imidlertid ingen hensikt i å ta nærmere stilling til det vitenskapelige innholdet i disse undersøkelsene, da de ikke angår den direkte virkning bruk av boken har på den som leser den.

Min konklusjon er således at det innleverte materialet ikke er dekkende som dokumentasjon for annonsepåstandene. Jeg antar derfor at De unngår denne form for annonsering i fremtiden.

Sakene 802 og 1531.88

I sak 802.88, ber Norsk Institutt for vitenskapelig Forskning og Opplysning (NIVFO) oss om å vurdere vedlagte annonse etter markedsføringsloven. I sak 1531.88 ønsker klager å være anonym, men ber oss å vurdere en annen variant av annonseringen for 'Dianetik'.

>>>>

I sistnevnte annonse (sak 1531.88) sies det at boken inneholder 'menneskehetens første anvendelige og praktiske vitenskap om sinnet'. Det sies også at 'etter å ha lest denne boken, vil din evne til å se, oppstille og løse problemer, være sterkt forøket'.

Sak 802.88 omtaler også metoden som vitenskap.

Annonseringens påstander om at de metoder som fremstilles i 'Dianetik' er å betrakte som vitenskap, reiser spørsmål etter markedsføringslovens §2. Bestemmelsen forbyr bruk av villedende fremstilling egnet til å påvirke etterspørselen av varer, tjenester eller andre ytelser. Før jeg går videre med behandlingen av klagene på dette punktet, ber jeg om Deres uttalelse om hvilke grunnlag De har for å karakterisere metoden som vitenskap.

Når det gjelder de andre refererte påstandene, anser jeg disse identisk med de problemstillinger som er omtalt i sak 1372.87. Da disse påstandene ikke kan ansees dokumentert, antar jeg De unnlater å markedsføre boken på denne måten i fremtiden.

Jeg imøteser svar innen 3 uker.

Med hilsen

Kjersti Graver

Fra Föreningen Rädda Individen (FRI) i Sverige, har vi mottatt følgende klipp fra Dagens Nyheter for 8.1.88:

SCIENTOLOGIEN I NORGE I DYP KRISE

Den norske scientologikirken holder på å oppløses. En domsstol har dømt scientologene til å tilbakebetale 450.000 kroner til et tidligere medlem som har betalt dyrt for verdiløse kurs. Flere rettssaker venter.

For et par år siden hadde scientologene i Norge en omsetning på 30 millioner kroner. Nå er det bare et titalls medlemmer tilbake og ubetalte regninger ligger i hauger. Telefonen er blitt stengt på grunn av en ubetalt regning på 100.000 kroner og den 1. februar vil scientologene bli kastet ut av sine lokaler. Situasjonen er så vanskelig at lederne selv må gå ut på gatene for å forsøke å verve medlemmer og de som er interessert får tilbud om å bli med-

arbeidere med en gang. En egen forening med navnet Scientologi-offrenes støtteforening (SOS - red.) har også bidratt til å vanskeliggjøre arbeidet for scientologene.

- Det er ingen tvil om at scientologene befinner seg i en krise, men de har tidligere vist en fenomenal evne til å overleve. De har store ressurser og mektige medspillere i utlandet, sier et medlem av foreningen.

(DN, Oslo)

*§§**§§*

Ifølge FRI har man i Sverige en lang rekke med avhoppere som via jurister krever tilbake betydelige summer for kurser, men man anser det for sannsynlig at det ender med forlik mellom partene og altså ingen dom. Scientologene vet jo dessverre så altfor godt hvor vanskelig det er for et ungt menneske med en gjeld på flere hundre tusen kroner å risikere ikke å få tilbake et øre, og dessuten å måtte betale saksomkostninger for scientologikirken, noe som kunne bli resultatet av en rettslig prøvning - skriver FRI.

Som vi ser er det FOLKEOPPLYSNING det skorter på i vår ellers opplyste tid. Det er ikke bare scientologene som håver inn millioner fra naive sjelers lommebøker. Den "nye tidsalderen" er tydeligvis også en gullalder i så henseende...

"DØDENS TERSKEL, ET LIVETS SPEIL?"

Ytterligere kommentarer til notisen på side 9:

NIVFO sendte også et innlegg til 'Programbladet' i anledning av denne saken.

Innlegget kom i Programbladet nr. 40, 30. september - 6. oktober.

Et lite ord hadde dessverre falt bort i setningen:

"Mens voksne pleier å fortelle detaljert om NDO, så beskrev ALLE barna bortsett fra ett bare korte fragmenter om minner....." Hos Programbladet har ordet ett falt bort.

Red.

LYSFENOMEN VED KVEMO I LIERNE, NORD-TRØNDELAG

"Hvis man kunne ha sagt hva dette var, ja!"

Det sa Solveig Kvemo (68) på forespørsel om hennes merkelige observasjon en mandagskveld i april i år. Det ved 10-tiden om kvelden. Solveig gikk ut en tur før hun låste døra for natten. Det var helt overskyet, men hun oppdaget en lysning nord for gården på Kvemo hvor hun bor. Først tenkte hun at det kanskje bare var nordlys, og gikk inn igjen. Lyset, som var blankt og litt blafrende, men ikke særlig skarpt, kom nærmere - samtidig som det flyttet seg litt både øst- og vestover flere ganger. Etter å ha betraktet det en stund gikk hun atter inn, men var snart ute igjen for å se. Da hadde lyset nærmet seg enda mer og det dannet nå fem kvadratiske ruter, nøyaktig like store og plassert etter hverandre som på en vannrett øst-vest-linje og med nøyaktig samme avstand mellom hver kvadrat. Lysmønstret, som nå nettopp bare besto av disse fem rutene, beveget seg en stund enda nærmere og vokste i størrelse. Så ble de stående helt stille, og fra de midterste rutene skjøt det plutselig ut noe ned mot bakken. Det lignet på en slags 'raketter', innhyllet i et røklignende stoff. De to rutene på 'fløyene' sluknet nå. De andre tre flyttet seg lengre ned og ble stående og lyse en stund mellom trærne. Snart forsvant også disse, og alt var borte.

Fenomenet ble observert like over tre-grensen med skydekket som bakgrunn. Hele observasjonen varte kanskje i fem minutter. Såvidt man vet var det ingen andre som hadde sett noe, men det er ingen grunn til å betvile Solveig Kvemos beretning. Hun er en meget nøktern og troverdig dame, som selvfølgelig ikke ville dikte opp en slik historie. Det hun så det så hun!

Det bør også nevnes at kvelden før Solveigs observasjon, ringte en funksjonær ved Lierne trygdekantor og fortalte om et lysfenomen vest for Sandvika sentrum, og beliggende ca. 10 km. syd for Kvemo. Lyset dannet en figur som lignet på et kors.

Men tilbake til Kvemo. I det samme området ble det for 6-8 år siden av en familie på Kvetangen, tidlig en morgen

observert en rektangelformet firkant som beveget seg ganske lavt og på en 'vippende' måte opp gjennom et dal-føre vest for Kvetangen, ca. 3-4 km. fra Kvemo.

A.L.

HALSHUGGING AV GURU

LONDON (NTB-Reuter): Et tidligere medlem av sekten Hare Krishna som sto for retten i den sagnomsuste rettssalen Old Bailey i London, tilsto nylig at han hadde halshugd sin amerikanske guru med en kjøkkenkniv fordi han mente at offeret var 'antikrist'.

John Tieman nektet seg skyldig i overlagt drap fordi han mente at han var delvis utilregnelig under ugjerningen. Dommeren beordret sikring på ubestemt tid i et strengt bevoktet sinnssykehus.

Tieman fortalte at han trodde offeret, den 39 år gamle James Immel, var en gjenfødt Kristus helt til han tok seg en ny kone til tross for avlagt kyskhetsløfte, og oppfordret medlemmer av sin Krishna-sekt til å bruke narkotika.

Den 32 år gamle Tieman betraktet sitt gamle ideal som en ny Hitler, og legemliggjørelsen av 'dyret' slik dette fremstilles i Johannes Åpenbaring. Han stakk Immel ned og hugde hodet av ham i et djevelutdrivelsesrituale i en London-butikk i november i fjor. Han sa han følte seg som besatt, fordi offeret fortjente å dø.

- Jeg var ikke tilfreds før hodet var helt av.

Adresseavisen, 4. august 1988.

1989

HUSK Å FORNYE ABONNEMENTET

Nisser på Midt-sjælland

AV KIM MØLLER HANSEN

Siden august 1987 har Midtsjælland vært skueplass for en rekke observasjoner, som leder tanken hen på gamle sagn om nisser og annen trolldom. Folk i alle aldre har sett en mystisk "gutt" i forbindelse med en lyskule eller lysende ring.

Det begynte med en omtale i 'Dagbladet Ringsted' av en observasjon i Sorø. Skandinavisk UFO Information ville etterforske saken, og Dagbladet hjalp til med å etterlyse vitner. Det resulterte i flere leserhenvendelser til Dagbladet med nye observasjoner - samt leserbrev i 'BT' og anonyme brev til SUFOI. La oss se på de spennende observasjonene, forsøksvis oppsatt i kronologisk rekkefølge med vennlig hjelp fra Børge Sørensen, St. Ebberup.

LYSKULE OVER SORØ SØ

Om morgenen den 2. august opplevet en soraner følgende:

"En orange eller rød lyskule så jeg kretse over sjøen her i byen (Sorø). Jeg så speilbildet av den i sjøen. Den kom ut fra skogen, og jeg mente først at det var et ildskjær. Men etter et par minutter gikk det bortover langs sjøen og Sorø Akademi og sto stille i luften. Litt etter dalte det langsomt ned. Jeg ble stående et kvarters tid, men så ikke mer til det.

Jeg fulgte stien langs sjøen, og plutselig så jeg det igjen. Det so på bakken, inne på Akademiets grunn. På gressplenens sto den og lyste opp som en stor lampe.

Da jeg kom nærmere steg den hurtig opp til siden og fløy ut gjennom porten til byen, og lyset gikk ut like før den nådde porten. Det var ingen støy å høre."

DEN MYSTISKE GUTTEN DUKKER OPP

Omkring midnatt - også den 12. august - ble den mystiske 'gutten' sett for første gang i Pedersborg.

"Der satt en gutt på stenene ved vannet. Omkring ham lyste det rødt. Jeg sto og betraktet lyset. Det røde lyset ble

til en rund ring, og det beveget seg rundt. Gutten sto ved siden av og så ut over sjøen. Lyset ble hvitt i midten, og det vokste langsomt, så jeg måtte snu meg for ikke å bli blendet. Plutelig ble det mørkt igjen, og det var ikke spor etter gutten eller lyset. Han kan ikke ha forsvunnet langs veien, uten at jeg hadde sett det. Jeg befant meg bare omkring 30 meter fra stedet."

FORFULGT AV LYSKULE

En 17-årg pike ble forskrekket den 14. oktober mellom kl. 21- og 22, da hun syklet hjem. Hun ble fulgt av en stor glinsende kule, som var 20-30 meter bak henne. Det så ut som om den gjorde noe på veien. Det kom noen gnister fra den og da den langsomt passerte henne så hun inn i den, og der var noe som lignet vinger som beveget seg rundt. Men den var helt stille.

"Jeg fikk kuldegysninger da den kom forbi midt på veien. Den var rød og gul inni. Jeg sto inne på marken med sykkelens da den kom forbi. Jeg ble der til den var langt vekk, og der dreide den ut til siden og steg til værs. Jeg kunne se den som en hvit prikk! Piken tør ikke fortelle sin far eller mor eller andre om sin opplevelse.

SKINNENDE LYSKULE PÅ MARK

En person som bor mellom Haslev og Næstved forteller:

"Jeg kom kjørende i bil kl. 0.30 den 15. oktober. Like før Førslev Bygade så jeg en person stå inne på marken. Lenger fremme, ca. 100 meter, sto en stor skinnende lyskule inne på marken. Jeg kjørte langsomt forbi, og så at kulen beveget seg langsomt mot personen på marken.

Jeg gikk ut av bilen og fulgte kulen

som ble større igjen. Et meget stort lys sto stille lenger tilbake. Så forsvant det røde opp i en bue i luften og var vekk i en utrolig fart. Det var ingen lyd.

Jeg følte meg underlig til møte. Hva gjorde denne personen inne på marken i regnvær? Jeg møtte ingen andre bilister mens jeg var på stedet. Jeg har aldri sett denslags merkelige lys før."

DEN LILLE GUTTEN VED KIRKEGÅRDEN

"Fredag den 6. november klokken 0.30 så jeg en rød lysende kule fly over kirkegården ved Køgevej (Ringsted). Jeg så den på en avstand på omkring 50 meter, og den var nesten gjennomsiktig. Bak brannstasjonen dalte den langsomt ned.

Jeg gikk på fortauet ved slakteriet, og der så jeg kort etter en gutt komme ut fra kirkegården. Han var iført en mørk T-skjorte og blå bukser. Han fortsatte bortover fortauet og satte seg plutselig ned opp mot kirkegårdsmuren. Så opplevde jeg det som har fått meg til å tenke. Der kom en rød lysring dalende ned over ham. Jeg så et mørkerødt kraftig lysglimt og gutten forsvant for øynene på meg. Det så meget mystisk ut... Jeg tror personlig at det er et tegn fra Bibelen..."

LYSKULE LANDER MIDT I RINGSTED

"Torsdag den 12. november kl. 20.15 kom jeg gående på Iværølle i Ringsted. Inne på den gamle dyreskueplassen lyste det opp i et merkelig rødlig skjær. På gresset sto en gutt og ved siden av ham, 4-5 meter fra ham, sto en lysende kule. Dens diameter var omkring tre meter og jeg så røde flammer bevege seg omkring den. Kun i 10-15 sekunder så jeg gutten ved lyskulen. Jeg kunne tydelig se ham og avstanden var omkring 25 meter.

I samme øyeblikk som jeg nådde bort til hekkene som ligger rundt parkeringsplassen, gikk gutten bort mot lyset, og det kom mot ham samtidig. Lyskulen omsluttet ham, og jeg så at den roterte i vånvitting fart og dens flammer ble en mørk, rød ring omkring den. Den hevet seg langsomt og fløy skrått innover svømmehallen. Gjennom de øverste meterne av grenene på trærne så jeg tydelig den fløy igjennom...

Gutten hadde lyseblå bukser og et blankt metallspenne på den ene armen. Guttens hår var mørkt og halvlangt. Pjusket var det og jeg kunne se noe rødt på en mørk eller grå T-skjorte. Jeg så ham fra siden, og bakfra og jeg kan gjenkjenne ham hvis jeg ser ham.

I NÆRKONTAKT MED GUTTEN

"Den 26. november kom jeg kjørende på Roskildevej og var på vei hjem etter et besøk i Benløseparken. Klokken var 19.50, da jeg så et uvanlig lysskjær inne på marken. Jeg stanset bilen og gikk ut for å se nærmere på dette lyset, da det langsomt sluknet og stedet ble mørkt. Jeg gikk tilbake og var ca. 25 meter fra lyset, da det langsomt gikk ut og stedet ble mørkt. Ved den gamle smien skrått overfor så jeg en person sitte i gresset like ved fortauet. Han så meg da jeg gikk over veien for å høre om han også hadde sett dette lysskjæret. Personen var en gutt, og enda det blåste var han kun iført en T-skjorte. Han reiste seg og gikk langs fortauet mot byen. Jeg nådde ham igjen og spurte hva han gjorde her, men han svarte ikke. Han snudde seg og jeg så nå at denne gutten ikke var helt alminnelig. Han sto stille og så på meg med et uttrykk jeg aldri før har sett. Jeg var ute av stand til å få frem et ord. Han snudde seg da det kjørte en bil forbi. Det må være andre som også har sett gutten og lysskjæret. Et par unge på motorsykkel så opp i luften da jeg kjørte forbi..."

GUTTEN VED ELVEN

Bitten forteller om en opplevelse hun hadde sammen med sin venn:

"Jeg og min venn har sett gutten forsvinne ut i luften... Han var usedvanlig søt og pen. Han ville ikke si noe da vi ville snakke med ham, og han ble borte i noe som plutselig lyste omkring ham. Vi gikk på Holbækvej utenfor Ringsted da vi så ham. Da vi gikk på stien ved elven var han der igjen, men nå var han inne på marken på den andre siden av elven.

Jeg vet ikke hvordan han kom seg over for der er ingen bro i nærheten... Vi så at det kom et hvitt glimt nær ham, og så ble det langsomt rødt omkring ham. Så ble gutten og det røde omkring ham langsomt borte, og vi så lenge på det stedet hvor han like før hadde vært..."

SPØKERI PÅ GYRSTINGE KIRKEGÅRD

Bittens opplevelse ble offentliggjort i BT (underskrevet Bente Jensen) og den fikk en eldre dame i Gyrstinge til å fortelle:

"Jeg hadde lagt en krans på et gravsted, da jeg så at han (gutten) sto lenge og kikket på kapellet. Deretter gikk han gjennom en låge inn i haven

bakved. Litt etter kom han igjen og gikk ned mot utgangen, men han så ikke meg, eller han ville ikke. Jeg sa forøvrig goddag til ham.

Jeg har aldri sett ham før. Da han nådde muren ved utgangen, kom det et rødt lynglimt, og det så ut som om han gikk rett gjennom kirkegårdsmuren. Etterpå var han ikke å se noen steder."

SIST SETT LILLEJULAFTE 1987

"Jeg så ham sammen med min veninne. Han gikk på den andre siden av veien, da vi kom mot ham. Vi så det lyse rødt omkring ham og han hadde metall på den ene hånden. Han hadde pjuksket hår og blå bukser og en bluse med korte armer. Vi så ham utenfor Haslev på landveien til Næstved. Det var onsdag den 23. desember mellom kl. 16 og 17.

Vi turde ikke gå bort og spørre hvem han var. Det var en bilist som stanset, men han kjørte igjen. Gutten ville ikke snakke med ham."

LANDING OG FOTSPOR VED VETTERSLEV?

SUFOI har fra en 17-åring EFG-elev mottatt en interessant rapport. Den unge mannen forteller:

"Den 4. januar 1988 kjørte jeg opp til min kamerat i Veterslev, 7 km syd for Ringsted. Vi hadde sittet litt inne på værelset hans, da hans mor kom inn og fortalte at hun kunne se to røde kuler bevege seg nede ved en mark. Da vi kom ut i kjøkkenet så vi de røde kulene (30-40 cm i diameter, målt på utstrakt arm) bevege seg opp og ned i luften 5-10 meter oppe. Deretter stanset de helt nede ved bakken, hvor de blinket i ca. 9 minutter, og så kom det to store lysglimt og vi så ikke mer.

Da vi gikk dit ut ca. 1½ - 2 timer etterpå, var det et sted hvor snøen hadde smeltet. Ved siden av det var der fire små spor. Kanskje spor fra den mystiske gutten."

Observatøren har fotografert det formodede landingsstedet og sporene i snøen. Lyskulene ble sett 400-500 meter fra huset så det er langt fra sikkert at stedet med den smeltede snøen og sporene er identisk med stedet hvor kulene ble sett "lande". "Gutten" ble ikke sett, men pga den store presseomtalen er det nok nærliggende for observatørene å sette sporene i forbindelse med ham. SUFOI vil undersøke saken og holde leserne underrettet, hvis det kommer nye opplysninger til.

FELLESTREKK I OPPLEVELSENE

Alle vitnene, unntatt EFG-eleven, er dessverre anonyme, så det er umulig på nåværende tidspunkt å etterforske de spennende hendelsene ytterligere. Flertallet av vitnene forteller om en gutt som oppfører seg annerledes, men ellers er harmløs. Beskrivelsene er noenlunde ens, men det kan selvfølgelig ikke utelukkes at de siste beretningene er inspirert av de første som ble offentliggjort. Endelig fremgår det av brevene at de fleste vitner er kvinner. Kanskje tør ikke mennene fortelle at de har opplevet noe helt usedvanlig?

ER DET OVERTRO?

Det kan ikke utelukkes at det er tale om et velorganisert svindelnummer. Men med hvilket formål? Og vitnene virket også meget oppriktige i deres brev. De er virkelig forbløffet over hva de har sett og vil gjerne ha en forklaring.

Spør man folkeminneforskeren Åge Skjelborg, vil han si at våre dagers beretninger om små vesener (ufonauter) og ufoer er en moderne utgave av overtroens nisser, dverger og troll. Både ufoauter og nisser er drømmesyn, altså en slags fantasifostre. Fantasien har altså drillet de mange menneskene på Midt-sjælland? Eller har den? Nei, det lyder underlig at så mange mennesker nettopp her skulle se det selvsamme drømmebilde: En liten gutt og et mystisk lys.

En ting er sikkert: De mange vitnene gir uttrykk for at de virkelig har sett det som de forteller om! Og det er i seg selv nok til at saken bør etterforskes.

Skandinavisk UFO Information (SUFOI) vil meget gjerne i kontakt med alle som mener at de kan bidra med opplysninger i saken om gutten og lyskulene på Midt-sjælland. For å kunne etterforske beretningene skal navn og adresse være foreningen bekjent, men overfor offentligheten kan man naturligvis forbli anonym.

KILDE: UFO-NYT nr. 1/88.

SUFOIs kilder er en rekke avisartikler og anonyme brev.

Vi har tidligere fortalt om 'mystiske' fremmede på tunnelbanen i Stockholm. Hvorfor ingen slike vesener i Norge..?

GATEN MED SPØKELSESLYSENE I COLORADO

AV KYLE J. BUNCH OG MICHAEL K. WHITE

Ved foten av Sangre de Cristo-fjellene i Wet Mountain valley of Colorado, ligger en gruveby med ca. 130 mennesker. En gang var den Colorados tredje største by. Silver Cliff kunne i sin storhetstid skilte med over 10.000 innbyggere. Nå er spøkelseslysene fra den gamle kirkegården hovedattraksjonen i området, og de gamle gruvearbeiderne sjeler sies å danse mellom gravstenene.

Det er ikke vanskelig å finne frem til denne kirkegården, den ligger ca. en kilometer fra byen. Westcliffe befinner seg mot nord; og om natten vil lysene fra byen stråle klart mot himmelen, i sterk kontrast til det totale mørke som omgir kirkegården mot sør. Stedets innbyggere har lenge tatt det for gitt at lysene har valgt å opptre her, noen ganger som dansende blå sfærer, eller som hvite punkter som forsvinner når man nærmer seg, men alltid som noe fullstendig uforklarlig.

De som ler av slike ting som spøkelses vil komme med den vanlige forklaringen, at lysene fra byen blir reflektert i gravstenene. Men også disse menneskene synes å huse en viss tvil når det gjelder disse fenomenenes natur - at kanskje er det noe i de overnaturlige forklaringene likevel. For å forsterke denne tvilen omtalte National Geographic spøkelseslysene i sitt tidsskrift for august 1969. En medarbeider hadde undersøkt kirkegården en gang han reiste gjennom Colorado, og da så han noe han ikke var i stand til å forklare. Denne notisen ville ha blitt glemt om det ikke var for den sirlige inskripsjonen man støter på ved inngangen:

Silver Cliff Cemetery
Founded in 1878

Famous for Ghost Lights Reported in
National Geographic.

Det blir fortalt at en gang ble alle lysene i byen slått av for å motbevise spøkelsesteorien, men at spøkelseslysene bare opptrådte med enda større klarhet og styrke.

Med tanke på å komme til klarhet i alle disse historiene og forklaringene bestemte vi oss for å tilbringe tre netter på kirkegården i håp om å få se fenomenet. Vi hadde begge vokst opp nær Pueblo, Colorado, og hadde derfor godt kjennskap til den aura av mystikk som omgav spøkelseslysene. Som barn var fristelsen til å se spøkelser på en gammel kirkegård nesten for god til å være sann; men uheldigvis, gjennom øynene til vettskremte tolvåringer vil ethvert uvanlig fenomen ligge til rette for å bli tolket som et spøkelse. Og når den rette stemningen er der vil det ikke overraske at selv voksne som var med oss begynte å se uforklarlige ting.

Og så fant vi oss selv sittende på en mørk kirkegård en kald september-kveld. Lysene begynte å vise seg, svake til å begynne med, men voksende i styrke da solen forsvant helt bak fjellen e. De fleste av lysene tydelig definerte punkter, kunne spores direkte til fronten av spesielle gravstøtter, ved hjelp av lommelykt. Men hvis man nærmet seg lot det til at lysene tonet ned eller forsvant helt. De gav inntrykk av å ha noe intelligert over seg der de vugget og danset.

Nå er det slik at hvis en ønsker å forklare den spøkelsesmessige naturen hos lysene, må en kjenne litt til det paranormale. Med litt high-school-fysikk, menneskelig psykologi og sunn fornuft kan hver eneste effekt vi observerte meget lett forklares. Lysene kan faktisk oppsummeres i et eneste ord: refleks. Så la oss omhyggelig undersøke mekanismen bak spøkelseslysene.

Materialet i gravstenene er nesten alltid enten hvit eller svart marmor, som er hugget med flat front og kuvert topp. Fronten er glatt og polert. Det er kanskje ikke umiddelbart opplagt, men også svart marmor vil fungere som et speil dersom overflaten er glatt nok. Videre, lys vil bli nesten fullstendig reflektert hvis det treffer marmoren i en tilstrekkelig skrå vinkel. Hvis vi f.eks. retter et lys direkte perpendikulært mot et stykke svart marmor, vil

mesteparten av lyset bli absoerbert. Men hvis vi stiller lyset fra lykten mot en av sidene, vil vi finne en vinkel som gjør at lyset blir reflektert. Denne effekten er lett å observere med vann. Selv en grumsete sjø vil reflektere himmelen hvis lyset treffer overflaten i en bestemt vinkel. (Jmfr. 'Den kritiske vinkel' i fysikken.) I virkeligheten vil der være en rekke slike vinkler hvor refleksjonen er nesten perfekt.

Hvis vi så studerer formen på gravstenene, vil vi oppdage endel spesielle effekter. Fronten hos en typisk gravsten er flat, og refleksjonen fra denne flaten er enklest å forstå. Lyskilder som reflekteres i skrå vinkler vil bli strukket, slik at punktlens lett kan bli til sfærer eller strek. Og, dersom en gravsten er glatt men ikke perfekt flat, vil en refleks på overflaten lett se ut til å 'danse' når observatøren beveger seg.

Refleksjoner fra toppen på støttene opptrer forskjellig fra de på fronten. De fleste mennesker kan identifisere en refleks fra en plan flate, men når de opplever den inkonsistente oppførselen til lysene vil folk gjerne konkludere med at en annen uforklarlig effekt gjør seg gjeldende. Dette 'andre fenomenet' kan også forklares som refleksjoner, men da fra en kupert overflate.

I en sal med speil vil man få uvanlige effekter ved hjelp av forvridd speilflater. Et speil som er bøyd innover (konkav) kan forsterke en refleks til et punkt, mens en flate som bøyes utover (konveks) kan fange inn en lyskilde og fordreie den til en formløs klatt. Hva som er mer viktig, lys som reflekteres i en skrå vinkel fra toppen på gravstenene vil tilsynelatende bevege forskjellig fra det som reflekteres fra fronten. Fordi stenene er såvidt små vil man kunne se refleksene bare over en nokså begrenset horisontal distanse. Derfor vil det ikke være lett å se disse refleksene, noe som gjør at effekten kan fortone seg uvanlig og mystisk.

Da vi besøkte kirkegården fortonet lysene fra byen seg som flomlys i det fjerne, upåvirket av andre lys i nærheten. Vi kunne lett plassere oss slik at vi fikk en refleks fra bylysene. Som nevnt foran kan likevel spøkelseslysene

opptre selv om lysene fra byen er slått av. Og videre, noen av rapportene om disse lysene kan dateres tilbake til slutten av det 18. århundre, noe som tyder på at en annen lyskilde enn byen eksisterer.

Her må vi ta en titt på lyskilders natur. Når vi vender oss fra byen er vi konfrontert med mørke over alt omkring oss, inntil vi løfter blikket over horisonten og ser naturens eget flomlys, stjernene. De nettene vi så spøkelseslysene var månen ikke oppe, og stjernene skinte med slik styrke at det ville være utrolig om nyere undersøkelser skulle overse deres effekt. De som har tilbragt sine liv i en by vil kanskje stille seg spørrende til at lyset fra stjernene kan være tilstrekkelig til å produsere en slik effekt; men i Colorado-fjellene finnes ingen forurensning og høyden gjør at det er mindre atmosfære til å hindre lyset. Forholdene er hele tiden slik at spøkelseslysene blir fremkalt over alt på kirkegården, også uten kunstige lyskilder.

Uansett hva lyskilden måtte være på en spesiell natt - lys fra byen, stjernene, eller månen, så kan man registrere to effekter. Tidlig på kvelden vil bakken fremdeles kjølne etter varmen fra solen. Temperaturen i atmosfæren fluktuerte og får de reflekterende objektene til å 'blinke' og refleksene synes å danse. Dessuten, når kirkegården er på sitt mørkeste vil alle visuelle referanser forsvinne. Et lyspunkt vil tilsynelatende bevege seg på grunn av øyets ubevisste bevegelser. Denne effekten opptrer stadig når folk rapporterer UFOer på himmelen som foretar uvanlige bevegelser.

Til slutt bør vi ikke overse den kanskje viktigste drivkraften bak spøkelseslysene i Silver Cliff - nemlig den psykologiske. Når en befinner seg midt på en mørk kirkegård på et sted hvor rapporter om spøkelseslys er vanlige, så venter vi å se noe, og vi blir ikke skuffet. Det er lett å miste all objektivitet når en er konfrontert med disse besnærende lysfenomenene, selv om vi som voksne mennesker vet bedre. I årevis har mystikken omkring kirkegården i Silver Cliff overskygget ethvert forsøk på å undersøke de mulige årsakene. Stedet har unektelig en aura av mystikk over seg, men eneste virkelig mystiske ting vi observerte var,

en bukett med friske blomster på graven til et to dager gammelt spebarn, som døde i 1927. Så det er tydeligvis mer enn ett mysterium på denne eldgamle kirkegården.

KILDE: The Skeptical Inquirer nr.3/88.

OGSÅ NEW ZEALAND UTLOVER PRIS PA \$ 10.000 FOR EN PARANORMAL DEMONSTRASJON

The New Zealand Skeptics har annonsert at hvis noen kan demonstrere et paranormalt fenomen under kontrollerte forhold, vil gruppen donere 10.000 dollar til en kirke eller annen institusjon alt etter vinnerens ønske.

Gruppens formann, dr. Denis Dutton sier han er skuffet over at tidligere priser av dette slag i andre land har lokket så få selvproklamerte paranormale begavelser til å la sine påståtte evner bli testet.

"Tilhengerne av det paranormale har svart at ekte 'klarsynte' aldri vil bruke deres åndelige gaver til personlig vinning", sier Dutton. "Vi er enige i at dette er en fin holdning, så nå lar vi dem få denne sjansen til å gi til et godt formål." [1]

Dutton forteller at han selv, The Skeptic's sekretær, dr. Chris Connolly, og gruppens kasserer, Professor B.H. Howard, tar disse pengene fra deres egne lommer. De er spesielt interesserte i å tiltrekke seg praktikanter av telepati, clairvoyance, telekinese, mediumvirksomhet, psyksik kirurgi og levitasjon.

Connolly sier at han vet om noen mennesker som virkelig tror at de besitter paranormale evner og at han håper at disse vil stå frem. Men han advarer de som ikke er ekte, og påpeker at New Zealand Skeptics er godt rustet med ekspertise når det gjelder å avsløre selvbedrag og falskneri. I tillegg til vitenskapsfolk, akademikere, leger og andre eksperter, har gruppen erfarne magikere i sine rekker.

"Vår tidligere formann, David Marks grep Uri Geller i fusk da han besøkte

New Zealand," forteller Connolly. "Vi kjenner til alle triksene hos selvbestaltede clairvoyante fra andre land. Ingen vil være i stand til å gjøre inntrykk på oss med informasjoner hemmelig formidlet av medskyldige."

Connolly tilføyde at gruppen betviler alle paranormale påstander fordi det til dags dato ikke har fremkommet gode beviser for dem. "Selv de tilsynelatende aller beste påstandene fra tidligere tider har viset seg å være feil," sier han. "Vi ville virkelig bli glade over å oppdage noen som kunne demonstrere slike genuine paranormale krefter. Det ville være vel verd våre 10.000 dollar.

Dutton sier at han finner det frustrerende at paranormale evner lett kan benyttes til en 35 dollars 'psychic reading', men at de synes å oppløse seg når de møter spørsmålet om kontrollerte tester."

KILDE: The Skeptical Inquirer nr. 3/88.
Forkortet.

Fotnote: [1]

Barn bruker ofte dette argumentet -- 'Jeg kan, men vil ikke'.

Også i Norge har selvproklamerte paranormale begavelser uttalt at de ikke vil bruke disse 'gavene' i vinnings hensikt. Folk har derfor med rette stilt seg følgende spørsmål: Er det ikke litt merkelig at det blant alle disse menneskene rundt om i hele verden, som angivelig har slike vidunderlige evner, ikke skal finnes et eneste 'bruddent kar' - et eneste individ, som ville benytte seg av sin begavelse i vinnings hensikt?

Den indiske gurun Sai Baba har også møtt kravet om skikkelig kontroll med det argumentet at han ikke vil bruke sine 'evner' til å brilliere med... Til dette har mange svart, og med rette: Er det da ikke nettopp d e t han gjør?

Jo, i høyeste grad. Det er kun kontroll som kunne utelukke eller avsløre triks Sai Baba nekter å være med på når det gjelder spørsmålet om disse evnene.

HVORFOR?

KVANTEMEKANIKK og parapsykologi

AV ROLF MANNE

Erik Dammanns bok 'Bak tid og rom' ønsker å presentere en livs- og verdensanskuelse basert på naturvitenskapen. Forfatteren prøver å spore opp en dimensjon i naturvitenskapen av 'åndelig' natur, og han mener at denne dimensjonen er like reell som den materielle. Boken beretter om en reise til England og USA med intervjuer av vitenskapsmenn som på den ene eller den andre måten støtter opp under forfatterens teser, og med innskutte refleksjoner over disse. Et utgangspunkt finner Dammann i kvantemekanikken som han har gjort alvorlige forsøk på å forstå. I kvantemekanikken mener Dammann å finne et helhetsprinsipp som han siden finner igjen bl.a. i parapsykologien og naturmedisinen. Alt dette blir så brukt til å underbygge tesen om viljens frihet og til å gi et håp om en bedre fremtid. Formålet med boken er hedersfullt, men de færreste vil følge Dammann på hele denne reisen. Ettersom ingen er spesialist på alle de områder som boken berører, vil man imidlertid lett akseptere det som man ikke har kunnskap om fra tidligere, mens man vil stille seg kritisk til fremstillingen innenfor enes eget fagområde. Kvantemekanikken er nå mitt eget fagfelt, og ettersom jeg også har engasjert meg i spørsmålet om eksistensen av s.k. paranormale fenomener, vil jeg også uttale meg om noen av de parapsykologiske aspektene i boken. Jeg mener forøvrig at grunnidéen i boken ikke holder. Kvantemekanikken legitimerer ikke parapsykologien, og sistnevnte fagfelt kan ingenting si om viljens frihet og muligheten til en bedre fremtid. Dette forhindrer ikke at Dammanns bok er interessant og tankevekkende.

KVANTEMEKANISK TILFELDIGHET

Kvantemekanikken beskriver hvordan systemer på størrelse med atomer og deres bestanddeler oppfører seg under påvirkning av elektriske og magnetiske krefter. Dette er en stringent logisk teori med begrenset rekkevidde. Den gir opphav til en rekke paradokser knyttet til begreper som tilfældighet og ubestemthet.

Når jeg kaster en terning, så vet jeg

ikke på forhånd hvilken side som vil komme opp. Imidlertid, hvis jeg visste i detalj hvordan kastet gikk til og hvordan terningen ble påvirket av luftens bevegelser, så ville jeg evt. kunne beregne resultatet. Det som jeg normalt opplever som en tilfældighet ved terningkastet er da egentlig et resultat av min manglende kunnskap om systemet. Ifølge den etablerte fortolkningen av kvantemekanikken finnes det ved atomære prosesser en tilfældighet som ikke er knyttet til slik mangel på kunnskap. Til tross for at en i prinsippet kan bestemme posisjon og hastighet til en partikkel hver for seg med uendelig presisjon, setter kvantemekanikken en grense for hvor presist disse kan bestemmes samtidig. Dersom vi bestemmer den ene egenskapen med stor presisjon, så blir måleresultatet for den andre i tilsvarende grad tilfældig.

Einstein aksepterte aldri at denne tilfældigheten skulle være fundamental, men mente at den kunne føres tilbake til bakenforliggende faktorer, såkalte skjulte variabler. "Gud spiller ikke terning" var hans spissformulering. De skjulte variablene vil en ikke kunne studere direkte, men hvis en kjente dem så ville også måleresultatet være entydig gitt. Ifølge Einsteins hypotese ville en gjenvinne kvantemekanikkens resultater ved å beregne middelerverdier over de skjulte variablene. En fullt utviklet teori i henhold til Einsteins tanker finnes imidlertid ikke. Blant dem som har arbeidet med dette er amerikaneren David Bohm, fysikkprofessor i London og en viktig person i Dammanns bok. Takket være et resultat av den engelske matematikeren J.S. Bell fra midten av 60-årene er det mulig å etterprøve Einsteins hypotese eksperimentelt. Et slikt eksperiment ble gjort av franskmannen Alain Aspect og hans medarbeidere i 1982. Resultatet er av de franske fysikere tatt som en bekreftelse av den etablerte fortolkningen, altså at kvantemekanisk tilfældighet ikke er knyttet til manglende kunnskap, men er en fundamental egenskap i naturen. Aspects forsøk spiller

en stor rolle i Dammanns bok, og jeg vil her prøve å beskrive det - ikke ut fra Dammanns bok, men fra Aspects egne arbeider.

ASPECTS FORSØK

Aspect og hans medarbeidere studerte en omvandling i elektronskallet av et kalsium-atom. Ved hjelp av lasere ble to elektroner eksitert til en tilstand som var totalt symmetrisk (kuleformet) i rommet. De-eksitasjonen tilbake til grunntilstanden, som har samme symmetri, kan skje ved utsending av to fotoner (lyspartikler) i motsatte retninger. I et slikt fotonpar er fotonenes polarisasjonsretninger alltid like, men retningene er ubestemt. Polarisasjonsretningene kan måles ved hjelp av analysatorer, dvs. filtere som i prinsippet ligner på polaroid-solbriller. Uansett orienteringen av slike filtere så har et enkeltfoton som treffer det bare to muligheter - enten så passerer det igjennom polarisert parallelt med filterets retning eller så absorberes det med polarisasjonsretningen vinkelrett mot denne retningen. Aspects forsøk gav mulighet for samtidig registrering av begge disse alternativene for de to fotonene.

Med filterretningene parallelle registrerte en transmisjon av begge fotonene i halvparten av fotonparene og absorpsjon av begge fotonene i halvparten - vi kan skrive dette resultatet som ++ eller --. Noen par hvor bare det ene fotonet absorberes, dvs. +-, finner en ikke. Dette stemmer med kvantemekanikken, men også med skjult variabel-teori. Først ved målinger med andre vinkler mellom analysatorene enn 0 og 90 grader, gir de to teoriene ulike resultater, og eksperimentet viser entydig at skjult variabel-teorien er feil. Muligheten til å fortolke måleresultatet som en egenskap hos enkeltfotonene som har fulgt disse fra dannelsesstedet til analysatorne må da forkastes. Det en måler er et system av to fotoner, hvor resultatet er ubestemt frem til måleøyeblikket. Det paradoksale er at denne ubestemte polarisasjonen likevel er den samme for begge fotonene.

Analysatorne var plassert ca. 12 meter fra hverandre - en kolossal avstand sammenlignet med atomenes størrelse. En kunne forandre filterenes retning etter at fotonene hadde forlatt atomet. Det er altså ingenting som binder sammen fotonene og får dem til å reagere ensont, i hvert fall om ikke denne vekselvirkningen skal formidles raskere enn lysets hastighet. En slik umiddelbar vekselvirkning skaper problemer med Einsteins relativitetsteori, og liksom de fleste andre

fysikere vil Aspect ikke akseptere et brudd med denne teorien. Den konvensjonelle kvantemekaniske fortolkningen er 'mer komfortabel'. Opprettholdelsen av relativitetsteorien gis altså prioritet foran kravet om at måleresultatet skal ha en bakenforliggende årsak. Dammann følger imidlertid Bohm som i snart 40 år har vært i opposisjon til den konvensjonelle kvantemekaniske fortolkningen, og mener at det finner sted en vekselvirkning mellom fotonene 'bak tid og rom'. Situasjoner hvor en må velge mellom fortolkninger er ikke sjeldne. Det mest nærliggende er at vi snakker om solens oppgang og nedgang til tross for at vi forklarer dette vitenskapelig med jordens rotasjon. Det er imidlertid klart at også ifølge den konvensjonelle fortolkningen er Aspects forsøk oppsiktsvekkende, fordi det viser at kvantemekanikken iblant er nødvendig til å forklare fenomener av makroskopisk størrelse.

EKSISTERER PARANORMALE FENOMENER?

Jeg oppfatter at Dammann velger sin fortolkning av kvantemekanikken for å underbygge sine oppfatninger om utenomsanselige fenomeners realitet, mens disse egentlig er uavhengige av kvantemekanikken. Likheten mellom 'kommunikasjonen' mellom tvillingfotonene i måleøyeblikket og ekstrasensorisk persepsjon er klar. Det er imidlertid også en avgjørende forskjell: Utenfor en snever krets av troende er parapsykologiens erfaringsmessige grunnlag ikke akseptert av vitenskapen. Problemet er at parapsykologiske eksperimenter ikke lykkes når skeptikere er tilstede og kontrollen gjøres mer rigorøs. Fusk er konstatert mange ganger, f.eks. ved Uri Gellers demonstrasjoner og ved metallbøyingsforsøk arrangert av den engelske fysikkprofessoren John Hasted. Kritikerne mener imidlertid ikke at dette alltid er tilfelle. De mener at det er viljen til å stole på sine forsøkspersoner som får forskere som Hasted til å fortolke sine resultater.

Fysikere og andre naturvitenskapsmenn har ofte ikke nok kunnskaper til å gjennomskue tryllerikunster, og magikeren William Cox, som Dammann tar til inntekt for sitt syn, blir ikke oppfattet som seriøs, ens av det parapsykologiske etablissement. Dammann har ikke prøvd å sette seg inn i kritikken av den paranormale litteraturen. Han gjør det derfor lett for seg ved å sette opp >>

som eneste alternativ til sitt eget syn at alle parapsykologer er bevisste svindlere. Dette svekker Dammanns argumentasjon.

Det farlige med å bygge et livssyn på naturvitenskapen slik som Dammann gjør, er at en da glemmer at naturvitenskapens sannheter er midlertidige. Det vi ønsker er at vårt livssyn ikke skal komme i konflikt med skiftende vitenskapelige resultater. Også vi som ikke tror på parapsykologien må jo kunne tro på fremtiden.

Rolf Manne er professor i kjemi ved Universitetet i Bergen.

Artikkelen ble opprinnelig skrevet for tidsskriftet Naturen.

SEIGLIVET MYTE

"NÅ ER JEG SIKKER PÅ AT VI IKKE ER ALENE I UNIVERSET", SA VISESANGEREN FINN KALVIK - ETTER EN OPPLEVELSE PÅ GRAN CANARIA I 1979

Selv om det forlengst er alminnelig kjent at denne berømte UFO-historien gjelder en rakett, skutt opp fra en u-båt, dukker den med visse mellomrom opp i den kulørte pressen som en himmelropende sensasjon, og med en norsk kjendis involvert. Visesangeren Finn Kalvik fikk sitt liv forandret etter å ha sett denne raketten, som han oppfattet som utenomjordisk.

Det ferskeste oppslaget om dette gamle eventyret finner man i Billedbladet NÅ nr. 18, 1987: "UFO NATTEN SOM FORANDRET MITT LIV".

SOVJETISK ELLER AMERIKANSK RAKETT?

La oss benytte anledningen til å presentere de nyeste data om saken. Det som hele tiden har vært på det rene er at saken gjelder en rakett skutt opp fra en u-båt. Fotografiske analyser gjort av den amerikanske organisasjonen Ground Saucer Watch (GSW) konkluderte i 1979 med at UFOet var en US Navy Polaris-rakett. Men den 14.10.84 publiserte avisen Diario 16 en artikkel om en sovjetisk u-båt som hadde fyrt av to kjernefysiske missiler nær Canari-øyene. Og i den spanske avisen El País for 14.juni 1987 kom flere detaljer: En komite av etterforskere fra det spanske flyvåpen hadde slått fast at det berømte UFO-synet

i virkeligheten gjaldt to interkontinentale raketter skutt opp av en sovjetisk u-båt i retning mot Sibir. Utskytningen fant sted 200 miles utenfor det sydvestlige arkipel (Egeerhavet). Ut fra fotografier som ble tatt, kan man med sikkerhet slå fast at det dreier seg om raketter.

Saken ble forvrengt og tåkelagt, da spanske ufologer trodde at rakettene var utenomjordiske farkoster.

En av de viktigste forsvarerne for den utenomjordiske idéen var Juan Jose Benitez, en spansk ufolog. Han sier i en av sine bøker at dette UFOet ikke var et meteorologisk fenomen, ikke nordlys, ikke en meteoritt, ingen ballong og så visst ikke noen rakett. Derimot var det en utenomjordisk farkost, sier han.

Men som vi vet er det ikke første gangen denne ufologen begår feil, sier Luis Alfonso Gamez Dominguez (*). - Han er en sensasjonsufolog par excellence. For eksempel så har han tolket kvekking fra paddler som UFO-lyder - det var en sak i Bilbao. Meier-bildene har han tatt som beviser for en tapt sivilisasjon, Charles Berlitz som en seriøs etterforsker osv..

Men denne gangen eksploderte sovjetiske interkontinentale raketter rett over hodet på ham, og avslørte at han har hodet fullt av utenomjordiske farkoster.

Og det er han ikke alene om... Red.

(*) Medlem av den spanske CSICOP-gruppen La Alternativa Racional.

BEGAVET HUND TESTET I CALIFORNIA

I Laser nr. 3/88 finnes en interessant beretning om en begavet hund. Han fikk stor media-oppmerksomhet på grunn av sine matematiske evner! Som også Laser peker på, det er ingen ende på hva man kan trene opp en hund til.

Dalmatineren Sunny og hans herre har opptrådt sammen på TV, i skoler etc., hvor Sunny har forbløffet sitt auditorium med sine ferdigheter i addisjon, subtraksjon, multiplikasjon og divisjon. Hunden bjeffer frem svarene på spørsmål skrevet på kort. Og hva mere er, Sunny kan også kalkulere, finne kvadratrot og kubikrot, samt løse matematiske oppgaver med to ukjente. Og som om dette ikke var nok, Sunny er også i stand til å takle spørsmål fremsatt på spansk, portugisisk eller jødisk.

Bay Area Skeptics i San Francisco kom til at det måtte være interessant å teste Sunnys matematiske ferdigheter, og dens eier aksepterte glad dette tilbudet.

Sunny og dens eier møtte frem til testen uthvilte og rolige. Imidlertid dukket det første hint om vanskeligheter opp like før testen skulle begynne. Sunnys eier pekte på at hunden hadde hatt visse vansker den dagen med å bjeffe frem tallene 1 og 2, samt også 9 og 10. (Normalt vil Sunny bjeffe ut svarene på praktisk talt ethvert spørsmål, så lenge det ligger mellom 1 og 10. Som følge av dette skulle Sunny nå kun få seg presentert spørsmål mellom 3 og 8.

Den felles avtalen om testen gikk ut på at Sunnys eier i de første 15 minuttene skulle demonstrere hundens evner uten noen form for kontroll; og så, i de neste 15 minuttene skulle testen utføres av Don Henvick fra Bay Area Skeptic. Ytterligere tester skulle utføres senere, dersom Sunny hadde suksess.

Hundens eier, en hyggelig pensjonist, laget et imponerende show. Han holdt opp kort med et tall skrevet på hvert enkelt, og så kunne han f.eks. spørre: "Hvor mye er 3 + 4? Og Sunny bjeffet ut det riktige tallet, ved å gjøre tilsvarende antall ganger.

Dette ble gjentatt adskillige ganger, vanligvis med suksess. Av og til tok dog hunden feil, noen ganger ved å bjeffe nølende eller meget svakt, eller med svært uklare 'uttrykk'. Eierne korrigerte den, og Sunny ville da som regel svare riktig neste gang.

Det var en forbløffende forestilling. Men der sto igjen en alternativ forklaring på Sunnys ferdigheter: Sunny kunne motta ufrivillige hint fra sin herre.

Og dette kunne testes på en temmelig enkel måte. En kunne la en uavhengig person presentere kortene for hunden, nøyaktig på samme måten som eieren hadde gjort, men slik at kun hunden og et videokamera kunne se hva som sto på kortet. Videre skulle eieren stå bak hunden. Dette ville eliminere muligheten for noen ubevisste signal til hunden.

Og så snart dette ble gjort sank Sunnys matematiske evner betraktelig. Første kort ble vist frem, og Sunny ble som vanlig bedt om å nevne tallet. Sunny bjeffet åtte ganger. Tallet på kortet var fem. Sunny bjeffet elleve ganger for neste kort, som var en treer.

Så ble posisjonene omarrangert, denne gang med Sunny plassert mellom sin eier og Don Henvick, som viste kortene til hunden. En flyttbar tavle skjermet eierens ansikt for hunden. Det merkelige var at nå viste Sunny ingen interesse for Henvick eller kortene; den drev og snudde på seg for å forsøke å få øye på sin eier. Og hundens matematiske evner var nå ytterst dårlige: 7+3 ble til 9, 4+5 ble 13. Og etter hvert ble det klart at Sunny ganske enkelt bjeffet tilfeldig, usikker på hva man forventet at den skulle gjøre. Også forsøk på å besvare spørsmål stilt på spansk ble feil. Dos y dos ble til siete når det skulle ha vært cuatro.

Hundens eier var nå blitt synlig opphisset. Han begynte å forklare hvordan Sunny var blitt trett, og at dens sengetid var passert. Hans oppriktighet var smertelig åpenbar - han ventet virkelig at hunden skulle være i stand til å svare korrekt.

Kanskje var Sunny virkelig trett av å

Nøyaktig hvordan Sunny mottar sin eiers ufrivillige signaler ble aldri med sikkerhet slått fast. Men sikkert er det at den var blitt trenet til å begynne å gjøre så snart noen holdt opp et kort for den, og snakke til den samtidig. Etter å ha studert video-opptakene av testen ble det tyde-

[Laser = Los Angeles Skeptics Evaluative Report]

KILDE: The Skeptical Inquirer vol. 2
nr. 2. /Folkvett nr. 2/88.

S. Smiles

ÅRETS UFO -

"Australisk ufo-feber" - "Forfulgt av UFO" - "UFO med sugekopper grep fatt i bil" - "Eggformet UFO spyr ut kosmisk aske" - UFO-angerp eller naturfenomen? ---- Dette er bare et lite utsnitt av avisoverskriftene fra dagene 21.-24. januar 1988. Verden over kom denne spennende nærobservasjonen av 2. grad til å prege avisspaltene.

- UFO-NYT nr. 2/1988

Vi vil kanskje aldri få vite nøyaktig hva som skjedde med familien Knowles den 20. januar 1988, ved Nullarbor Plain - om vi nå antar at noe faktisk skjedde i det hele tatt. Der er meget få uavhengige, bekreftende beviser til støtte for sakens påstander.

Det synes likevel som om familien opplevde et eller annet fenomen som de var fullstendig ukjente med, så hensikten med denne rapporten er å se nærmere på det som blir påstått å ha skjedd, steg for steg, for å se hva slags konklusjon som kan trekkes.

Den 19. januar 1988 dro familien fra deres hjem i Perth, WA, i bil. De skulle kjøre nesten tvers over Australia til Melbourne for å feriere (noen rapporter sier at det var for å finne arbeide.) Følget besto av fru Faye Knowles (i 40-årene), de tre sønnene Patrick (24), Sean (21), og Wayne (18), samt to hunder. De kjørte en blå Ford Telstar 1984 mod. sedan, med bagasje på takgrinden - igjen i følge rapporter. De ble enige om å kjøre på skift, non stop, i den hensikt å nå bestemmelsesstedet så raskt som mulig.

Ca. kl. 05 (WA tid) den 20. januar, befant de seg på vei østover gjennom et område av Nullarbor kalt The Basin, mellom Eucla og Madura, stadig i det vestlige Australia. Sean Knowles kjørte, men det later til at hele familien var våkne. Sean så noen lys som nærmet seg foran, og han trodde først at det var en lastebil. Plutselig så det ut som om lysene "hoppet rundt litt", så forsvant de, men dukket opp igjen.

[Tidligere rapporter har sagt at fru Knowles kjørte, at lysene stoppet rett

foran dem på veien, fru Knowles brå-svingte for å unngå dem, og at Sean senere fortalte politiet: 'Det var en fremmedartet tingest og vi stanset for å gå tilbake og se nærmere på den.'" Dette stemmer overhodet ikke med senere rapporter.]

Sjåføren på en lastebil, som befant seg 10-15 km foran familien og som kjørte i samme retning som dem, fortalte senere at han hadde sett et klart lys som svevet over bilens frontlys bak seg - han hadde sett dette i sladrespeilet. Og dette er det eneste øyenvitnet med en uavhengig bekreftelse på familiens påstander

Sean fortalte etterpå at lysene 'så ut som et romskip'. Det ble beskrevet som klart og lyst med et gult midtparti, formet som et egg i et eggeglass og ca. en meter stort.

Lyset ble større og større, ble borte nok en gang, for så å dukke opp igjen bak dem. Så forsvant det atter, og kom til syne igjen foran bilen.

Sean foretok en U-sving, kjørte tilbake vestover et stykke... foretok så nok en U-sving og fortsatte i den opprinnelige kjøreretningen. Det er uklart om dette ble gjort for å unngå lyset eller for å forfølge det.

Ved en anledning brå-svingte han for å unngå lyset, og holdt da på å kollidere med en bil med campingvogn. Personene i denne bilen er ikke oppsporet, hvilket er beklagelig ettersom de må ha sett lyset, hvis situasjonen stemmer med Knowles' beskrivelse.

Hva som videre skjedde er vanskelig å

få noen klarhet i, eller sågar å kunne slå fast med noen sikkerhet, fordi familiens gjenfortellinger har vært forvirrende og motstridende. Følgende hendelser blir påstått å ha inntruffet, men uten noen spesiell rekkefølge:

- * Sean øket farten til omkring 200 km/t.
- * Lyset landet på bilens tak. Da de ble spurt senere sa de at de ikke kunne se noe nærmere seg eller lande på biltaket - heller ikke så de noe stikke ut foran, bak, eller på sidene av taket.
- * Et dekk punkterte da bilen hadde stor fart, og Sean bråbremsset og stanset.
- * Fru Knowles satt bak sjåføren. Hun sveivet ned vinduet og la høyre hånd på taket. Hun følte da et eller annet 'svampaktig' ['spongy'] (noen rapporter sier at taket føltes svampaktig). Hånden føltes varm i noen få sekunder, så gled fornemmelsen av varme over (hele denne hendelsen ble kun rapportert senere til TV-intervjuere, den ble ikke rapportert til politiet). Sean forteller senere - blir det sagt - : "Hun sa til meg at det kjentes som en myk gummimatte".
- * De skrudde ned vinduene, og en 'grå-sort tåke' kom inn i bilen.
- * Lyden fra stemmene deres forandret toneleie og syntes å lyde langsommere.
- * En summende lyd ble hørt.
- * Sean mistet bevisstheten for en stund.
- * De ble alle hysteriske, ropte og hylte. 'Hundene ble vanvittige'.
- * De trodde at bilen ble løftet fra bakken. Men da de av etterforskere ble spurt om de hadde kikket ut av vinduene og sett at bilen var over bakken, svarte de at det hadde de ikke gjort.
- * Bilen ble sluppet ned på veien og dekket punkterte.

Når de beskrev disse begivenhetene brukte familien fargerike og kuriøse vendinger, som avisene fikk svært mye ut av. Fru Knowles sa at hun trodde de kom til å dø. En annen av familiemedlemmene fortalte at det føltes som å være i en 'tidsforskyvning'. Asken, støvet eller røken som hadde kommet inn i bilen mens vinduene var åpne 'luktet som døden'. Dersom sitatene er korrekte, må de enten romme et pust av opplevelse utenom det vanlige, eller en forkjærlighet for den type beskrivelser man finner i kioskpreget science fiction.

Etter en tid stoppet Sean bilen og familien hoppet ut for å gjemme seg i et tett buskas ved siden av veien (tidligere rapp-

orter siterer fru Knowles for å ha sagt at de gjemte seg bak et tre, noe som medførte mange sarkastiske kommentarer i media om en familie på fire voksne og to hunder, som alle fikk skjult seg bak et tre.) Lyset/objektet holdt seg nær bilen en stund og så fjernet det seg. 'Det var fremdeles der og ventet på oss, så etter oss. Det var oppe i veien et stykke fra oss,' heter det at fru Knowles skal ha sagt.

Femten minutter etter at de stanset gikk de tilbake til bilen og skiftet dekk. Noen rapporter antyder at lyset da kom tilbake og skremte familien til å dra avgårde i full fart, med dekket og jekken liggende igjen. Uansett, de kjørte nå de 40 kilometrene til Mundrabilla, nær grensen til Syd-Australia, hvor de stoppet ved Mundrabilla Motor Hotell.

Familien anslo at hele hendelsen varte en viss tid, mens noen etterforskere fra UFO Research Australia i Adelaide har kommet til at den må ha vært mye kortere - snaut nok noen få minutter. Dette kunne stemme bra med andre historier av traumatisk karakter, hvor vitnene ofte har overvurdert lengden på tiden.

MEDIADEKNINGEN

På hotellet møtte de Graham Henley, føreren av lastebilen som kjørte foran dem og som senere rapporterte å ha sett lys over bilen i speilet. Han fortalte etterpå at familien lot til å være i en slags sjokktilstand. "...til og med hundene krøp sammen i forsetene på bilen... hele bilen luktet av bakelitt... bilen var dekket av et slags sot, og der var fire spor, som om bilen hadde blitt plukket opp av en magnet."

Familien kjørte så, merkelig nok, 600 kilometer non-stop for å rapportere hendelsen til politiet i Ceduna, SA. Dette innebærer at de passerte politistasjonen i Eucla, WA, ca. 100 km fra Mundrabilla. Overbetjent Dennis Sutton ved Eucla politistasjon rapporteres å ha uttalt: "Vi hørte ikke- og har fremdeles ikke hørt noe fra dem."

Ved Ceduna tok overbetjent Jim Furnell imot familiens rapport. De var fremdeles forvirret. Han snakket med dem i en og en halv time, og forteller:

"De var oppskaket, omtrent som om noen nært bekjent hadde gått bort. De var sikre på å ha møtt et UFO. Jeg fikk inntrykk av at det var en meteoritt. Men noe slikt kom ikke på tale å antyde, de ville ha ledd av det." Fru Knowles fortalte ikke noe om at hun hadde lagt hånden på biltaket og berørt noe.

Prøver ble tatt fra familiens bil, av en etterforsker fra Port Lincoln, som tilfeldigvis var i byen den dagen i andre oppdrag. Men han la ikke beslag på bilen. Furnell foreslo for familien at de tok kontakt med UFO Research Australia, (en UFO-organisasjon - red.) og gjorde avtaler om et møte i Adelaide.

Men nå hadde historien lekket ut til media, og familien ble huket på veien til Adelaide. I Wudinna møtte Knowles Frank Pangallo (eller hans representant) fra Channel 7, Adelaide, som opptrådte på vegne av TV program Hinch at Seven. Han skal ha tilbudt 5000 dollar for et intervju, på betingelse av at de ikke ville diskutere historien med andre media innen tre måneder. Pangallo skal senere ha hevdet at Mike Eillesee-programmet ikke lå langt bak ham og at Knowles-folkene kunne ha hovet inn 20.000 dollar hvis de hadde vært mer tålmodige.

Pangallo ordnet med leiebil for familien og arrangerte en test av deres egen bil. På denne måten ble bilen ikke tilgjengelig for testing av nevnte UFO-gruppe. Etter forhandlinger med TV (7 network) oppnådde Keith Basterfield og Ray Brooke fra UFORA å tilbringe tre timer i Channel 7-studioene i Adelaide, mens Knowles-familien ble intervjuet. "Mellom intervjuene klarte vi å prate uformelt med alle familiemedlemene. Å få til noe formelt dyptgående intervju var umulig under disse omstendighetene. Familien var ulykkelige og trette på dette tidspunkt, og fortalte oss at de ønsket å avslutte alle TV-intervjuene," sier de. "Vi fulgte alle intervjuene til slutten, og forsøkte så å få våre egne formelle dybdeintervjuer. Men dessverre avslø familien dette og trakk seg tilbake et eller annet sted."

Dette viste seg å være hjemmet til noen venner eller slektninger nær Melbourne. Judith Magee og andre medlemmer av the Victorian UFO Research Society intervjuet familien i Melbourne.

Suzanne McDonnell, som skrev i The Melbourne Sun, sa at Frank Pangallo påsto å være i daglig kontakt med familien. Han

kunne fortelle at de hadde oppsøkt en lege for stress og forvirring. De måtte roes ned to ganger i løpet av påfølgende uke. "Legen sa at de fremdeles ville være altfor traumatiserte til å snakke om hendelsen," skrev hun. "Men jeg hadde ringt familien 30 minutter tidligere. Fayne Knowles lå fremdeles til sengs og hvilte, men Sean sa at han ville være glad for å ta en prat om saken dersom jeg var villig til å betale for dette privelegiet." Beløpet var 5000 dollar, ble det fortalt. The Sun avslø tilbudet.

Rapporter om at familien hadde tatt fly hjem til Perth av frykt for en reprise på hendelsen hvis de kjørte, er ikke korrekte.

VITENSKAPELIGE TESTER

Freitag den 22. januar slo ettermiddagstabloidene opp overskriftene: "UFO-STØV 'UKJENT SUBSTANS' - POLITIET TESTER RESULTATENE". Historiene fortalte at ifølge politiet var støvet på familiens bil (det befant seg stadig hos Channel 7) var en ukjent substans. "En talsmann for politiet i Adelaide uttalte at grundige tester ved deres laboratorier i går ikke hadde klart å identifisere det. De hadde nå sendt den grå-sortede substansen til Adelaide University for videre undersøkelser av vitenskapsfolk med ekspertise innen geologi og biologi," skrev Sidney Daily Mirror. Den siste uttalelsen skulle tydeligvis indikere at materialet kunne være av organisk natur.

"That's all bulldust," sa inspektør Schultz fra SA-politiet (og refererte da til historiene og ikke analyse-materialet). I Melbourne Sun ble han sitert for å ha sagt: "Det var ingen mengder av noen substans på bilen i det hele tatt. Men for ordens skyld tok vi hva vi kaller en tape lifting, noe som bare betyr at vi presser et limbånd mot kjøretøyet, for å få med støv og skitt. Jeg har prøven her, jeg har sett på den og lest rapporten. Det hele dreier seg om to små remser med litt skitt på. Det kan godt være veistøv. Det har ikke vært foretatt noen form for tester." Det er dermed klart at ingen tester er gjort og at man slett ikke har oppdaget noen 'ukjent substans'.

Likevel, testene ble utført av Monty Luke ved the Australian Mineral Develop-

ment Laboratories (AMDEL), et av landets fornemste analytiske laboratorier, med verdensry på sitt felt. Hans rapport slo fast at støvet var konsistent med materiale fra brennende og revet gummi (det punkterte dekket) og bremsebånd, fremkalt av Sean's voldsomme bremsing i høy hastighet. Han konkluderte videre at merkene på bilen, hvor objektet angivelig hadde huket i taket, hadde vært der i lengre tid og var konsistent med helt vanlige riper og bulker.

TEORIER

Forskjellige forestillinger ble fremkastet, både av UFO-tilhengere og skeptiker-grupper, for å forklare hva som kunne ha skjedd.

UFORA understreket sterkt at 'de fysiske bevisene ikke er så sterke som media har rapportert og det manes til varmsomhet inntil tekniske rapporter foreligger. På det nåværende tidspunkt er vi av den oppfatning at hele historien er åpen for en rekke antakelser."

VUFORS sammenlignet opplevelsen med en lignende beretning fra Launceston på slutten av fjoråret.

Colin Norris fra the Australian International Information Centre for UFOs var overbevist om at Knowleséne hadde hatt et møte med et forskningsfartøy fra et utenomjordisk moderskip. "De holdt formodentlig på med vitenskapelige tester. Jeg tror at deres opplevelse er meget autentisk."

Frank Wilks fra Australian Institute of UFO Research i Sydney, ønsket å la familien hypnotisere for å finne "betydningsfulle detaljer... begravet i det underbevisste". Og han hoppet på en stadig populær orkesterovogn ved å si at "jeg er sikker på at de kunne ha fortalt en hel del mer om opplevelsen. Vi må ta i betraktning hvert minutt av tildragelsen. Hvis det forekommer et hull i tiden som ikke kan forklares, kan familien ha blitt bortført og tilbakelevert."

Og dersom ovasjonene til de lokale UFO-gruppene ikke var nok, så hoppet den amerikanske Mutual UFO Network fra Texas (MUFON) inn med at "Dette er en meget imponerende sak - en av de viktigste tilfellene vi har hatt inne på lang, lang tid. Det som gjør den så viktig er

det andre, uavhengige vitnet. Og UFOet utrettet noe fysisk med bilen, og så er det merkene som ble etterlatt på bilen."

På den ikke-ufologiske siden ble det gitt forskjellige forklaringer.

Den første og mest åpenbare reaksjonen var at familien hadde sett solen stige opp i øst, og gjennom en eller annen optisk illusjon (eller enkel misforståelse) trodd det var noe annet; alternativt ble St.Elms ild, og temperatur-inversjon foreslått som kilden til lyset.

Andre og mer eksotiske teorier ble også fremkastet. Glen Moore, en foreleser i fysikk ved University of Wollongong, foreslo en karbonholdig meteoritt som kunne ha falt ned i nærheten. Den ville kunne forklare lyset og lukten (selv om dekket og bremsene er en mye enklere og rimeligere forklaring) og ville være overraskende nok til å forårsake trauma hos familien.

Prof. Peter Schwerdtfeger, sjef for meteorologi ved Flinders University, antok at en tørr tordenstorm, hvor ladete partikler av støv skaper et legeme av lys (lyn). Den fine asken på bilen kunne ha vært et produkt av lynet (igjen - denne forklaringen er ikke lenger nødvendig) og den kraftige rystingen av bilen et resultat av stormen. "Det er ingen tvil om at hvis du befinner deg i sentrum av et meget intenst elektrisk felt, vil du føle deg nokså underlig," sa han.

Andre forslag inkluderte kraftige vindkast (willy-willies - australsk - red.), som kunne ha løftet på bilen, eller hump-er i asfalten som kunne få bilen til å 'lette' under stor hastighet.

Ingen av disse ikke-ufo-forklaringene kan forklare alle de antatte detaljene i opplevelsen, men en kombinasjon av dem ville lett kunne dekke samtlige påstandene. Om en mener at dette er vel mye av sammentreff, bør en huske på at denne UFO-historien er ekstremt uvanlig, til og med innen UFO-sirklene - "en av de mest betydningsfulle sakene vi har hatt på lang, lang tid".

VITNENE

Bortsett fra en lastebilsjåfør, som er nevnt tidligere, har hittil ingen stått frem og fortalt at også de befant seg i området og hadde sett UFOet. Adskillige

mennesker har hevdet (eller ment å huske) at de så uidentifiserte lys forskjellige steder rundt om i landet nylig, en til og med på samme veistrekingen, men ikke på samme tid som Knowles. Svært lite har kommet ut av disse påstandene.

Utsangene fra mannskapet på en tunfiskebåt i Great Australian Bight, som gikk ut på at også de hadde sett noen lys, og at stemmene deres 'sakket av og forvrengtes' ble også brukt som støtte for familiens påstander. At mannskapets opplevelse fant sted en time senere enn familiens er irrelevant - det finnes ingen muligheter til å slå fast nøyaktige tidspunkter for de ulike hendelsene. Det kan også sies at de to uavhengige observasjonene er konsistente med meteoritt-hypotesen. Det kan også være at de to beretningene er helt forskjellige fenomener, og at den eneste relevans til hverandre er tidspunktene.

KONKLUSJON

De eneste facts vi kjenner til er:

- * Familiens bil punkterte og der er spor etter kraftig bremsing.
- * De fire medlemmene av Knowles-familien (og tilsynelatende hundene deres) var oppskaket av en eller annen årsak.
- * En lastebilsjåfør, 10-15 km foran dem så et lys over frontlysene på familiens bil gjennom sitt sladrespeil.

Man bør dessuten huske at familien hadde kjørt hele dagen og natten, noe som burde ha en viss effekt på deres evne til å rapportere en hendelse uten misoppfatninger. Det eksisterer også et problem med hensyn til hva som hendte med bagasjen på biltaket, enten det var en takgrind inne i bildet eller ikke (som av noen er brukt som forklaring på merkene i takets fire hjørner).

Alt utenom dette er usammenhengende påstander fra Knowleséne, sammentreff og misforståelser (eller, i noen tilfeller, oppspinn). At dette representerer en av de mest betydningsfulle møter med UFOer, slik det blir hevdet av enkelte ufologer, sier mer om ufotilhengere enn om den mulige eksistensen av et uføfenomen.

At en amerikansk filmprodusent tilsynelatende skal være interessert i å lage en film om historien, tilfører ikke beretningen noe som helst. Man har heller ikke hørt noe mer om dette.

I denne rapporten er intet sagt om muligheten for en bløff. De fleste involverte parter, såvel UFO-tilhengere som skeptikere, har følt at familien ikke bløffer med hensyn til beretningen, og at noe hendte, dog ikke nødvendigvis et møte med et UFO. Likevel, med så liten uavhengig støtte for påstandene kan man ikke utelukke en bløff, uansett hvor usannsynlig den muligheten måtte fortone seg.

Som vi sa innledningsvis vil vi kanskje aldri få vite nøyaktig hva som virkelig skjedde ved Nullarbor Plain om morgenen den 20. januar. Med så lite bevismateriale tilgjengelig er dette den eneste forsvarlige konklusjonen man kan nå, og selv om det kanskje ikke er den mest tilfredsstillende, så er det den eneste konklusjonen som burde trekkes.

Artikkelen bygger på en rapport fra Australian Skeptic, bragt i deres tidsskrift 'The Skeptic' nr. 1/1988, med innslag fra Keith Basterfield og Ben Harris.
Originaltittel: The Nullarbor UFO.

POSITIVT I SVERIGE FOLKVETT FÅR BIDRAG:

Ifølge Folkvett nr. 2/88 har bladet nå fått publiseringsbidrag fra Naturvetenskapliga forskningsrådet (tilsvarende vårt Norges Naturvitenskapelige Forskningsråd, som ikke gir slik støtte.)

Folkvett er som alle vet organ for Vetenskap och folkbildning, Sveriges CSICOP-relaterte skeptikerorganisasjon.

*På grunn av dette bidraget har vi plutselig fått en økonomisk mulighet til å spre dette nummer i et større opplag enn vanlig, bl.a. til mange folkebibliotek," skriver bladets leder.

Vi gratulerer!

Red.

DYPSINDIGHETER INNEN NEW AGE...

AV AL SECKEL

For en tid siden hadde den nye serien Twilight Zone premiere med en episode kalt 'Word Play'. Det var om en mann som våknet for å finne at noen få vanlige nøkkelord hadde forandret mening. F.eks. så spurte sjefen om han var klar til å gå til 'dinosaur' i stedet for til lunsj. Rimelig nok ble mannen ganske perpleks når vanlige ord med klare betydninger ble erstattet med andre ord som betyr helt andre ting.

Jeg føler det ofte som om jeg har beveget meg inn i 'skuringssonen' hver gang jeg snakker med- eller leser litteratur skrevet av personer tilknyttet 'New Age'. Ord og vendinger som har helt spesifikke meninger blir ofte skjdesløst slengt omkring med det resultat at budskapet enten blir et uforståelig vås for dem som kjenner den rette sammenhengen, eller dypsindig, esoterisk og sublimt for dem som ikke kjenner den.

Et eksempel: Et av de lokale morgenprogrammene på TV nylig presenterte en kvinne som arbeider med krystaller. Hun bar med seg en stor kvarts-krystall som hun påsto frigjorde et 'stort magnetisk felt' fra kroppen, og som gjorde henne i stand til å 'se' uavhengig av sansene. (såkalt 'psychic' reading). Hvordan visste hun at hennes felt var 'magnetisk'? Trakk hun til seg gjenstander av jern? Fløy småpiker, stifter og binders opp fra gulvet? Og når du tenker over det - Hvorfor skulle et 'magnetisk felt' hjelpe damen til slike evner?

Et annet interessant eksempel inntraff da jeg var med på et lokalt TV-show for å diskutere forskjellige New Age- ideer med en velkjent parapsykolog og forfatter av adskillige populære bøker om psykiske fenomener, spøkelser og andre mystiske og tilsynelatende uforklarlige tilfeller. (Programlederen understreket at parapsykologen hadde en dokortittel, men jeg fant senere ut at denne gjaldt spesialundervisning.) I løpet av programmet påsto parapsykologen at han i sin 'laboratorieforskning' hadde demonstrert hvordan ukjente energier utfoldet seg i universet og at disse sto bak mange av de psykiske hendelsene.

Jeg bestemte meg for å stille ham et enkelt spørsmål: "Kan du nevne de fire kjente kreftene i universet?" Hans forbausede svar kom nølende: "Frikksjon??" (*) Dette ukorrekte svaret fikk meg til å undres på hvordan han kunne avgjøre at noe var utenfor denne verden, før han virkelig forsto eller kunne utelukke det som var innenfor.

Et annet eksempel kommer fra en New Age-spalte nylig publisert i Santa Monica News: "Denne planeten har slumret i årtusener, men nå begynner høyere energifrekvenser å våkne i form av bevissthet og spiritualitet." Legg merke til disse formuleringene, 'høyere energifrekvenser'. Det eneste de sier oss er at budskapet ikke vil komme via radio eller TV, da disse opererer på lave energifrekvenser.

Et annet fornøylig eksempel kommer fra Vortex Industries Inc. De fremstiller 'Crystal Vortex Colliadal Mineral Concentrate'. Ifølge reklamen 'er det nå kjent at det på jorden finnes i det minste fem områder hvor folk lever til de er 100 år eller mer, og samtidig har perfekt helse. I alle disse områdene påstår innbyggerne at det er deres 'spesielle' vann som utgjør hemmeligheten bak deres forlengede ungdom. Disse områdene omfatter:

1. Hunzaland i Tibet
2. Georgia i Russland
3. En avsides dal i ytre Mongolia
4. Vilcabama-fjellene i Ecuador
5. En skjult dal i fjellene i Peru.

Ifølge Vortex' brosjyre tok det '24 år med inngående forskning' å finne ut hva det er som gjør vannet så spesielt: (1) det 'kommer fra blå isbreer', og (2) vannet har en overflatespenning på 68, mens vanlig vann har en overflatespenning på 73'.

Men fortvil nå ikke fordi om du ikke ser deg i stand til å fly til Hunzaland i Tibet eller gjenoppdage en 'skjult dal' i Peru-fjellene. Nei, de vennlige menneskene ved Vortex Industries, flaggstaff, Arizona vil selge deg denne høyst

spesielle energi-eleksiren til den nominelle pris av 15 dollar pr. 1.25-ounce flaske. (Det er nok ingen tvil om at de i løpet av disse 24 årene med intensiv forskning har oppdaget at man kan endre overflatespenningen på vann bare ved å tilsette noen få dråper med såpe!) I alle fall, dersom disse hyggelige menneskene ved Vortex Industries selv bruker denne eleksiren, noe de selvsagt gjør, så lurar jeg på hva slags pensjonsplaner de har for dem som aldri passerte sin beste alder?

Jeg tror at det finnes tre grunner til at det forekommer så mye pompøst og høyt-travende innen 'New Age'.

For det første, tenkikken med å bruke teknologisk sjargong i en populær form, enten nå ordene finnes i leksikonet eller er laget, har til hensikt å gjøre inntrykk eller å skremme folk.

For det andre, for mange mennesker vil obskuritet (det dunkle, uklare) være ensbetydende med dyphet. For eksempel, fra den samme 'New Age'-spalten: "Masters of Limitation og Masters of Divination benytter den samme kreative kraft for å manifestere sine realiteter, men den ene beveger seg i en nedadgående spiral og den andre i en oppadgående spiral, og begge øker den resonante vibrasjonen i-boende i dem." Hva kan dette muligens bety?

For det tredje, en stor mengde av 'New Age'-litteratur bruker vitenskapelig sjargong, som f.eks. elektromagnetisk, frekvenser, energifelter, multi- eller ekstra-dimensjonal romtid, for å gi inntrykk av vitenskapelig nøyaktighet og presisjon.

Denne misbruken av vitenskapelig språk og begreper hos 'New Age'-bevegelsen minner oss om den innfødte stammen i New Guinea, som betraktet amerikanske soldater mens de bygget rullebaner og kontrolltårn, som fikk fremmede og magiske gjenstander fra himmelen til å lande og bringe med seg mat og materiell velstand. Etter at soldatene var reist, forsøkte de innfødte å kalle transportflyene tilbake. Stammens folk bygget rullebaner selv - plasserte små bål langs kanten som landingslys, og reiste kontrolltårn av bambus og gress. Denne cargo-kulten formet til og med fly ved hjelp av gress, i håp om å kunne lokke disse varene tilbake.

De bygget strukturene, noe som virket riktig for dem å gjøre, men flyene landet aldri! På samme måten har 'New Age'-bevegelsen bygget en strikt verbal struktur med liten eller ingen relasjon til virkeligheten. Likevel, man kan nære et lite håp om at deres fly eller 'multi-dimensjonale' romskip vil lande.

#####

KILDE: Laser nr. 3/1988

Originaltittel: Gobbledygook in the New Age.

Laser er offisielt organ for South California Skeptics (SCS). Denne meget effektive gruppen har nå en mer og mindre fast spalte under 'Monday Science section' i avisen Los Angeles Times. Spalten heter 'The Skeptical Eye'. De har også en slik spalte i Santa Monica News.

Det skulle en god porsjon mot til fra disse avisenes side å sette opp en slik skeptisk spalte, skriver SCS. Dette gjalt spesielt Santa Monica News, fordi man regnet med oppstyr fra de troende og New Age-annonsørene. Men faktum er at begge disse avisene har mottatt aldeles overveldende positive reaksjoner på spalten, og bare noen få kritiske brev fra troende. "Vi applauderer begge avisene for deres rosverdige støtte til fornuft, facts og tenkeferdighet, i stedet for bare nyheter", skriver SCS.

Santa Monica News har dessuten gjort SCS's spalte tilgjengelig for andre aviser over hele USA gjennom et landsomfattende avis-computer-system. Og hva mer er, avisen sponset i mai måned en forelesning for publikum, holdt av SCS, og som ble det mest suksessfulle samfunnsprogram avisen hittil har hatt.

FOTNOTE:

(*) Det riktige svaret skal være:
gravitasjon, elektromagnetisk,
sterke og svake krefter.

HANDSKRIFTSANALYSER ELLER "GrafoLogi"

Har du noen gang lurt på hva gjennom-
snittslærere benytter når de danner seg
oppfatninger av sine elever?

Nylig avslørte en high school-lærer fra
Ottawa-området i Canada, ved navn Luigi
Zardo, sine kriterier i en artikkel i
Forum, en publikasjon fra Ontario Seco-
ndary School Teachers's Federation.

Zardo underviser i handelsfag, og
forteller at han bedømmer sine elever
på bakgrunn av grafologi: "vitenskapen
om å bedømme personlighetstrekk ut fra
vedkommendes håndskrift."

Han er ikke tilbakeholden i sine ut-
talelser. Han tror at det finnes liten
forretningsans hos elever med en hånd-
skrift som domineres av den 'øverste
sone' i skrivelinjen. Likedan ser han
liten motivasjon til å tjene penger hos
en elev hvis håndskrift er konsentrert
om den 'midterste sonen'. "Hos den som
lar skriften helle sterkt mot høyre,"
sier Zardo, "venter jeg ingen kjelig
fornuft."

Han presenterer også en liten Encyclo-
paedia Graphologica. En skrift-
linje som henger ned avslører en person
som er ubeslutsom, med svak vilje og
motløs." Sammenpressede sløyfer indik-
erer frykt og emosjonell spenning.
Sløyfer som strekker seg oppover er
kjennetegnet på folk som lever i en
fantasiverden.

Man kan lure på om en ufrivillig
blekkflekk peker mot en eller annen
sannhet mer dyspsindig enn en lekkende
penn.

Zardo har ingen unnskyldning for at
han bruker disse tegnene til å vurdere
sine elever. Han skrev Forum-artikkelen
for å påvirke sine kolleger til å gjøre
likedan. Hva betyr mest for ham når han
skal gjøre en kritisk vurdering, logik-
ken i elevens argumentasjon, eller
hellingen på skriften? Hva skjer når
eleven med en hengende håndskrift hen-
vender seg til ham for en anbefaling
til en lederstilling? Vil skrijving i den
gale sonen plassere ham på svarteliste?

(over til neste side >)

"TULL OG TØYS FRA WESTERLUND"

TRAGEDIE: Synske Anna Elisabeth
Westerlund mener at det skjuler seg
en familietragedie uten en drapsmann
bak ekteparet Almes forsvinning.

ASKVOLL(VG) Synske Anna Elisabeth
Westerlund har satt sinnene i kok
i Fure-bygda i Sunnfjord.

Både bygdefolk og nære slektninger
av det forsvunne ekteparet Anne og
Petter Alme har reagert på at Wester-
lund i et intervju med Bergens Tid-
ende i går uttaler at hun 'ser' en
familietragedie bak det mystiske for-
svinningsnummeret.

Ifølge Anna Elisabeth Westerlund
ligger ekteparet i sjøen like nord-
vest for hjemmet. Hun mener at det
ikke har vært noen tredje person inn-
blandet i dramaet.

HODERYSTENDE

Nære slektninger av ekteparet rister
på hodet over Westerlunds teori om
at ekteparet Alme skal være skyld i
sin egen død.

- Tull og tøys sier en kvinnelig
slektning av ekteparet. Hun sier at
forholdet mellom ekteparet var det
beste, og at Westerlunds teori er
utenkelig.

I et intervju med Bergens Tidende
sier Westerlund at ekteparet Alme
er blitt et offer for en familie-
tragedie, kombinert med press fra
annet hold.

VG 8.2.88.

LANDINGSPLASS FOR UFO'ER ...

ELMWOOD, WISCONSIN (NTB-Reuter)
En driftig UFO-troende i den amerik-
anske delstaten Wisconsin har stor-
slagne planer om å bygge en landings-
plass for de uidentifiserte flygende
objektene fra verdensrommet. Prosjektet
vil koste flere millioner dollar, og
mannen appellerer til sine trosfrender
over hele verden om økonomisk støtte.
Landingsplassen skal være et 5 km²
stort betongdekk med full flyplass-
belysning og bemannet 'tårn'. UFO-
troende skal holde vakt hele døgnet.

"Bedrifter ansetter grafologer for å vurdere ansøkere" -

Grafologi har eksistert siden 1622, da en doktor i Bologna ved navn Camillo Baldi publiserte den første boken om emnet. Den hypotesen som ideen baserer seg på synes troverdig. Man tar utgangspunkt i det enkle og åpenbare faktum at personligheten må vise seg i form av væremåter. Så argumenterer man med at der må eksistere en nøyaktig, detalj for detalj, overensstemmelse mellom personligheten hos en som skriver og de individuelle tegn han eller hun lager når de skriver. På denne måten vil f.eks. et karaktertrekk som dristighet gi seg til kjenne i form av store bokstaver, optimisme i en oppreist skrivestil og sensualitet i markante sløyfer som strekker seg nedenfor skriveledningen.

Denne ideen kan synes interessant nok; vel verd å undersøke. Men dessverre har grafologien aldri bekreftet seg selv under pålitelige, vitenskapelige tester. Den har aldri kommet over hypotese-stadiet. På tross av denne store svakheten, men på en måte som er bare så alt for vanlig hos pseudovitenskapene, har grafologien vokst seg stor og pre-tensios.

Et av de tidligste og mest verdifulle studiene av grafologi, utført av Ludvig Klages i Tyskland i det 19. århundre, konkluderte med at fortolkningen av isolerte tegn (skriftegn) ganske enkelt ikke hadde gyldighet. Og de aller fleste påfølgende studier har gitt negative resultater.

En aldri så liten støtte for grafologi ble gitt i en undersøkelse gjort av den anerkjente psykologen Alfred Binet (fransk) på slutten av det 18. århundre. Han testet syv grafologer ved å be dem om å analysere 74 håndskriftsprøver. De skulle forsøke å skille de 37 skrivelserne som hadde fremragende evner (i henhold til vanlige tester) fra de 37 med gjennomsnittlige evner. Grafologene scorete bedre enn slumpen, en av dem med 92%. Men selvfølgelig må ethvert gjennomgripende studium la hvert enkelt subjekt (den skrivende - red.) underkaste seg den samme håndskrevne tekst. Og på dette punkt er referansene ikke

klare. Dersom prøver ble tatt fra et skriftlig materiale som allerede fantes, må man undre seg over hvor mange holdpunkter eller spor av en skrivendes evner som var tilgjengelige nettopp i de ordene som håndskriftsprøvene inneholdt. I alle fall, senere studier har ikke gitt ytterligere støtte til grafologien.

På tross av dette, grafologien blomstret og den blomstrer den dag i dag, noen ganger med en slags maske av respektabilitet. Selv om den ikke blir tatt seriøst i nordamerikanske akademiske sirkler, er det blitt undervist i grafologi ved New School for Social Research i New York City som et seriøst diagnostisk hjelpemiddel. Bedrifter ansetter grafologer for å teste kandidater til nye stillinger. Det er ikke uvanlig å se at kilder som Merit Student's Encyclopedia bekymringsløst fortelle at 'hovedfeltet hvor grafologi kan være til nytte inkluderer personellutvelgelse, yrkesveiledning og historisk forskning'. Europa har vært enda mer slapp, da flere universiteter der har kurser i grafologi. Man kan til og med oppnå en offisiell lisens for praktisering av grafologi.

Alle ønsker å danne seg akkurate meninger om andre mennesker, og vi ville alle være meget takknemlige for nye, raske og enkle metoder til å oppnå innsikt i karakterer. Grafologien mangler det solide eksperimentelle grunnlaget som den ville behøve for å bli noe mer enn en unnskyldning for diskriminering.

Den store engelske tenkeren Francis Bacon innførte et navn på slike illusjoner som grafologi: Idols of the Theatre - kalt slik fordi de utgjør små verdener av tro som eksisterer adskilt fra virkeligheten, som en scene. Disse kommentarene, selv om de er fremsatt for 400 år siden, er fremdeles treffende. "Den menneskelige forståelse," sier han, "når den en gang har gjort seg opp en mening, søker å la alle andre ting støtte den og enes med den. Og selv om det ligger større tall og vekt i argumenter på den andre siden, vil disse enten bli neglisjert og foraktet, eller på annen måte satt til side >

og avvist."

Mr. Zardo og andre vil aldri slutte å tro på grafologi bare fordi ingen beviser for den finnes. Men intensiteten i troen kunne avta dersom skeptikere fortsetter å minne dem om mangelen på fakta.

KILDE: BASIS nr. 12/1987 -
[Bay Area Skeptics Information Sheet]

Originaltittel: Handwriting Analysis
Forfatter: David Schreiber.

#####

BELYSSENDE OM MYTER

Melvin Harris, Sorry, You've Been
Duped, London 1986

TV-mannen Melvin Harris har tatt for seg et antall merkelige beretninger med tilknytning til det paranormale, og tatt rede på hva som virkelig ligger bak. Resultatet er blitt en meget givende studie i mytedannelsens mekanismer.

Flere kapitler vies til 'psykiske detektiver', dvs personer som påstås å å kunne hjelpe politiet ved f.eks. med synskhet å kunne fortelle hvor en forsvunnet eller myrdet person kan finnes. En kontroll i politiarkivet viser at de fleste av disse beretningene har en meget svak virkelighetsbakgrunn. Harris forteller om et kjent forsvinningsnummer hvor politiet fikk nesten 1200 tips fra personer som mente seg å ha fått informasjon på paranormalt vis. Ingen av dem var til noen hjelp i politiarbeidet.

En del myter har en skjønnlitterær opprinnelse. Harris forteller bl.a. om forfatteren Arthur Machen som i 1914 utgav en novelle om hvordan engler steg ned fra himmelen og hjalp de engelske soldatene med å drive tyskerne på flukt. Fortellingen ble raskt spredd videre, og gjengis i avisartikler etc. som om den var sann. Machens dementier var til liten nytte.

Til Harris spesialiteter hører også å oppspore påstått fremgangsrike spådommer. Her er et av mange eksempler: Den meget oppskrytte spåkvinnen Jeane Dixon påstår å ha forutsagt mordet på John F. Kennedy. I hennes biografi står det at hun skal ha sagt: "En blåøyd demokratisk president valgt i 1960 vil bli myrdet." Denne forutsigelsen, heter det, finnes i Parade den 13. mai 1956.

I Parade den 13. mai 1956 står det:

"Når det gjelder valget i 1960 tror fru Dixon at det kommer til å bli vunnet av en demokrat. Men han kommer enten til å bli myrdet eller dø under sin presidenttid, dog ikke nødvendigvis under den første perioden." Om blå øyne sto det ingen ting, og mord var bare ett av to alternativ som ble angitt.

Spådommer som ikke slår til blir oftest glemt. Harris trekker frem i lyset en bortglemt episode fra spådommens historie. I begynnelsen av 1939 fortalte de fleste åndene i de spiritistiske seanserommene i England at det skulle bli fred. Astrologer og kortspåmenn hadde samme budskap. Redaktøren for det spiritistiske tidsskriftet Psychic News, Maurice Barbanell, skrev den 22. juni 1939:

"Jeg er overbevist om at det ikke finnes noen mulighet for feil når profetiene er så overensstemmende. Fra hver velkjent åndeguide og fra spiritistiske grupper i hjemmene over hele verden har det kommet forsikringer om at England aldri mer skal komme i krig. Selv om individuelle ånder ikke er feilfrie i spørsmål av mindre betydning vegrer jeg å tro på muligheten av et mistak i dette spesielle tilfellet."

Spøkelser, varsler, reinkarnasjon og åndefotografier kan Harris også fortelle om. Boken er en bra illustrasjon av at en avsløring kan være minst like spennende som den ikke-avslørte beretningen.

Sven Ove Hansson

Fra FOLKVEIT nr. 1/1988 -

Også gjengitt i Søkaren nr. 9/1988.

Vi kan i den forbindelse nevne at dette nummer av Søkaren er et temanummer viet til begrepet 'skeptisisme'. Bladet inneholder bl.a. artikler av Carl Sagan, omtaler av CSICOP, innslag fra Skeptical Inquirer og NIVFO-Bulletin etc.

Søkaren er et livssynstidsskrift, og det er rosverdig at bladet på denne måten bringer et så variert stoff.

“KRYSTALLKRAFT”

PYRAMIDEKRAFTEN ER PÅ VEI UT; I STEDET
KOMMER KRYSTALLENES VIDUNDERLIGE KREFTER:
MAN PLUKKER AV SEG DE SMÅ PYRAMIDENE, OG
HENDER HELLER PÅ SEG KRYSTALLER...

Det er derfor på tide å se nærmere på disse krystallene, og vi bringer her en interessant artikkel av en kjent forfatter, Lawrence E. Jerome.

Ville du like å øke dine psykiske ferdigheter, forbedre din evne til astral projeksjon, bli i stand til å helbrede deg selv og dine nærmeste? Eller er du interessert i å gjøre din astrologiske talisman mer kraftfull og effektiv, eller kanskje forlenge rekkevidden av dine bønner og gode tanker? Alt dette og mye, mye mer er mulig, dersom vi skal tro på tilhengerne av 'krystall-kraft', eller 'krystallarbeide', som det også kalles.

Krystaller har lenge vært assosiert med psykiske kunster. Det finnes et merkelig 'psykisk marked' uten juvelboder som selger krystaller og dyre krystallsmykker, men i stedet krystaller og 'krystall-kraft'. I de senere år har prisene på kvarts-krystaller blitt firedoblet, og likevel er etterspørselen så stor at leverandørene har vanskelig for å skaffe nok. Hvorfor? Hva er det med krystall - spesielt kvarts, det mest vanlig forekommende mineralet på jorden - som gjør den så verdifull for mystikere og psykiske helbredere?

Da jeg gikk med på å skrive denne artikkelen trodde jeg at mine to universiteteksamener i Materials Science, som inkluderer en hel del om krystaller og krystallografi, ville være tilstrekkelig til å forstå hva all denne 'krystall-kraften' gikk ut på. Lite visste jeg da at dette området skulle kreve alle mine år med oppsamling av viten vedrørende gammel magi, shamanisme, Yoga, astrologi, psykisk healing og det paranormale!

Nøkken til å forstå 'krystallkraft' ligger ikke i å forstå de fysiske og elektriske egenskapene hos krystallene selv, men snarere i det å forstå terminolo-

gien og tankeprosessene hos dem som støtter den gamle praksisen å 'arbeide' med krystaller. De energiene og 'kreftene' de påstår å benytte og fange inn i krystaller har intet å gjøre med vanlig elektromagnetisme, kjemiske eller andre energier som vi vanlige mennesker er kjent med. Nei, energiene er assosiert med 'krystall-krefter' som ligger på et høyere astralt plan, og bare de som er på 'bølglengde' med astralplanet kan følge 'energiene hos krystall-kraften'.

Kort sagt, vi som ville ønske å få fatt på noe solid, noe demonstrerbart som vi kan teste og benytte, er ille ute når det gjelder 'krystallkraft'. Tilhengerne påslender er så utsvevende og så infiltrert i all øvrig mystikk, at det er vanskelig å finne en enkelt påstand som en solid og ærlig skeptiker ville anse som testbar. Ta f.eks. den påstanden at et objekt plassert under en 'korrekt ladet' krystall selv vil bli ladet med 'energi'. Hva skalgs 'energi'? Kan vi måle den? Kan vi se noen form for observerbar forandring ved objektet, eller kan vi teste for å se om objektet er blitt mer nyttig? Hvis dette lyder litt som 'pyramide-energi', så har du rett. Husk påstanden om at et barberblad blir skapt når det legges under en pyramide. Likevel, alle objektive tester til tross, man har ikke funnet en eneste forskjell på vanlige barberblad og pyramide-blad. Et virkelig skarpt og lengvarende barberblad ble laget av metallurgisk vitenskap og introdusert som et blad av rustfritt stål, ikke av 'pyramidekraft'!

>>

Idag er 'pyramidekraften' av moten, mens 'krystallkraften' er in, men de har begge en meget lang historie. I en overraskende klar og objektiv artikkel bragte Fate Magazine nylig et innslag av Ron Bodoh, 'Quartz: Gem and Legend' (mai 1986, s. 78-81) som belyser den lange og fargerike historien om kvarts-krystall. Ikke overraskende, krystaller 'ble lovprist av forfedrene som kraftfulle klenodier, med legende og visjonære egenskaper.' Forfedrene så på kvarts som en form for is, som hadde fått sin enorme hardhet fra intens kulde. Grekerne brukte ordet is om kvarts, og ordet krystall kommer fra det greske crystallos = klar is.

Grekerne utnyttet de fysiske egenskapene hos kvartsen til lysbryting og laget forstørrelsesglass, slik at de ved hjelp av sollyset kunne tenne rituelle bål, og - ifølge Pliny - tette (lukke) sår. Fate-artikkelen antyder at de egyptiske pyramidene en gang var dekket av kvarts, og nevner at mange gamle sivilisasjoner utvant og benyttet kvarts både for kunstneriske og praktiske formål. Amerikanske indianere lot til å ha kommet nærmest til den moderne 'krystallkraften', i det de plasserte kvartskrystaller på øyelokkene for å øke klarheten i drømmer og visjoner. Rimelig nok dukket den velkjente krystallkula opp tidlig på den globale scenen, og den er funnet i kulturer som spenner fra aztekerne til babylonerne, fra persierne til kineserne.

Det er et faktum at 'krystallkraft' er nær knyttet til krystall-titting. Disse som skuer i krystall påstår å kunne se visjoner og bilder inne i krystallene, og sågar i glasskuler. Først 'ser' de noe tåkeaktig inne i kula, så kommer et bilde til syne eller at det forandrer seg. Og - selvfølgelig - hvis man stirrer med blikket fiksert på et enkelt punkt, vil dette som regel avstedkomme visse former for visuelle mønstre. Tilføy så ønsker, auto-suggesjon, og/eller ubevisste prosjeksjoner, og det er ikke vanskelig å forstå hvordan krystall-tittere snart kan 'se' et bilde av et eller annet slag, på samme måten som praktikanter av autumatisk skrift raskt lærer å produsere tydelig og leselig skrift.

Gode krystallkuler, i størrelse fra 2½ tommer til 12 3/4 tommer (verdens største) er lovprist av krystall-tittere for deres blå eller blå-røde farve, og spesielt for melke- eller tåkeaktige felter, som er

lettere å fokusere på.

I likhet med krystall-titting, rommer 'krystallkraften' fokusering på krystall, men, i stedet for å fokusere på visuelle bilder konsenterer krystall-'arbeideren' seg om 'energier': tanker, bønner, magiske symboler, legende 'krefter', Yoga-øvelser, astrologiske talismaner, eller en hvilken som helst annen mystisk kunst eller en hvilken som helst annen hemmelig praksis som tiltrekker en krystall-'arbeider'.

Uma Silbey's bok skrevne og illustrerte bok, The Complete Crystal Guidebook - (U-read Publications, San Francisco, 1986) sier om disse grunnleggende læresetningene hos 'krystallkraft': Ønsker du å kunne utføre healing? Ønsker du å styrke dine meditasjoner, dine forsikringer og/eller tanker? Du kan tilføre kroppen energi og ballansere energiene. Du kan utvikle en rekke psykiske ferdigheter, inklusive clairvoyance, clairaudience, og reise i astrale eller mentale plan. Du kan benytte krystall til å forandre mange uønskede omstendigheter i ditt liv og skape nye... Du kan møte veiledere og vesener fra andre dimensjoner og avdekke ESP-ferdigheter'.

For noen beskjedne påstander. Hvorfor ikke tilføye skapelse av verdensfred, eliminere maktmisbruk og sult, og - bare for moro skyld - rense miljøet? En krystall-tilhenger ble sitert i New York Times: "New York ville bli et mer fredelig sted dersom alle mennesker bar en klar kvartskrystall over selar plexus." Det er nok ingen tvil om at New York ville bli et mer fredfullt sted dersom alle gikk omkring med en krystall og tenkte 'fred'. Fortell det til en voldsforbryter.

Seriøst 'krystall-arbeide' rommer mye mer enn bare det å stirre på et stykke klar stein eller sove med puten full av magiske stener. For det første må du lære hvordan du 'sentrerer' deg selv, en yogalignende øvelse beskrevet av Uma som 'den tilstanden hvor du er nettopp deg selv. Heller enn å justere deg selv til å være dette eller hint, hva eller hvem, er der en følelse av å være her akkurat nå... Når du er sentrert, oppstår en følelse av å være samlet om ditt sentrum, snarere enn å være spredt.' (Ibid s.14). Deretter må du 'jorde' deg, for å tilslutte energistrømmen fra jorden å flyte gjennom fotsålene og opp igjennom kroppen. Den kan så bli koblet til energier

som strømmer fra himmelen, gjennom issen og ned igjennom kroppen. Denne koblingen mellom energier fra 'himlene' og 'jorden' skaper den rette ballanse for å utføre 'krystallarbeide'. (Ibid s. 15).

Så snart du er 'sentrert' og 'jordet' må krystallen 'klares' ved at den begraves i jorden (ikke slipp ut hunden!), etter først å ha dyppet den i salt- eller ferskvann, eller ganske enkelt ved å ha 'tenkt' den klar. Hvordan kan du så vite at en krystall er 'klar'? Det er enkelt: Den ser klarere ut!

Til slutt er du klar til å 'programere' din krystall, ved å 'lukke inn' i den dine intensjoner (bønner, tanker, eller magiske 'energier'). Etter å ha senterert deg selv mens du holder krystallen, skal du puste inn og så puste kraftik ut gjennom munnen... som om du ville blåse dine tanker inn i krystallen. Fortsett denne prosessen til du føler deg tilfreds og sikker på at du nå har fylt krystallen med dine intensjoner.' (Ibid. s. 20).

Ville det ikke være hyggelig dersom man like lett kunne programmere en computer - bare 'blåse' programmet inn i den! Men beklageligvis er den virkelige verden ikke så enkel, i alle fall ikke for hardkokte skeptikere. Hardt arbeide og forankring i universets fysiske 'regler' er fremdeles foretrukket når det gjelder å programmere en computer, eller utføre et annet prosjekt fra det å gjøre rent i huset til å få et lovforslag godkjent av kongressen. 'Krystallkraft' later til å være dom-inert av ønsketenkning. Vel kan Yoga-øvelser kanskje bidra til å gjøre noen mer avslappet, men jeg er redd for at all 'krystall-arbeide' ut over dette bare vil føre praktikanten inn i selvbedrag og fremmedfølelse overfor den virkelige verden.

Stort sett er 'krystall-kraft' harm-løs; de som stiller med den kan tross alt ikke utrette noe i realitetenes verden (bortsett fra å selge krystall-biter til skyhøye priser) - men jeg vil sette spørsmålstegn ved de psykologiske effektene slikt selvbedrag kan ha på folks mentale status og stabilitet, da særlig disse som allerede er en smule u-ballanserte og griper etter magiske halm-strå i den hensikt å oppnå en forankring i denne vår innviklede verden.

Walt Disney's søndagskveld-film "The Young Houdini" er en aktuell sak: Houdini som tenåring teleporterer seg ut av en fallende kasse ved hjelp 'krystallkraft' skaffet til veie av den mystiske stumme inderen Gray Wolf. og sågar den voksne Houdini er portrettert med magiske krystaller, som gjør ham i stand til å unnsnippe fra hans berømte kinesiske vanntortur-kammer. Et slikt portrett gjør den virkelige Houdini stor urett. Houdini studerte hardt, arbeidet hardt og trenet hardt, for fysisk å kunne mestre sine mange nummer med farlige unnslippninger. Ingen magi, ingen mystisisme, og slett ingen 'krystallkraft' var involvert.

KILDE: BAIS nr. 4/1988.

(Tidsskrift for Bay Area Skeptics)

Mirakel i Dagbladet

Se nøye på dette bildet. På Ja-son King-barten, på det brede smilet og det tynne skinnslipset. Dette bildet påstås nemlig å ha helbredende kraft.

«Nådens røst»

Mannen heter Per Einar Jensen og hevder å kurere syke mennesker gjennom telefonsvareren. «Mirakel-Jensen» forteller Nordmørspos-ten om kjempe-respons etter at

han sto fram i Dagbladet med sine tvilsomme telefontriks.

— Jeg fikk nettopp en telefon fra en dame i Oslo som fortalte at hun ble bedre bare hun så bildet av meg i Dagbladet, sier «Nådens røst».

Som i Dagblad-intervjuet opplyste at en kvinne ble helbredet for en kul på livmoren idet hun fikk opptattsignal på Jenssens linje.

Vi er skremt over oppslagsets utilsiktede virkning, og vil vurdere å rette opp saken ved med jevne mellomrom å rykke bilder av Torbjørn Mork, Samantha Fox, Kjell Magne Bondevik og Solfrid Rørlan Sæue.

Og hvis folk ikke blir friske da, så kan de for eksempel ringe doktoren.

Dagbladet, 22.07.88

B. DAYANANDS BESØK I NORGE

=====

Leserne vil kjenne B. Premanand fra artiklene om Sai Baba. Premanand er leder av Indian CSICOP, og har nedlagt et stort arbeide for å avsløre de indiske gudemennenes sanne ansikt. Hans bror, B. Dayanand, besøkte Norge i begynnelsen av august i år - et hyggelig, interessant og nyttig besøk..

=====

"JEG KUNNE HA VÆRT GUDEMANN I INDIA. JEG KUNNE HATT HUNDREVIS AV LYDIGE DISIPLER SOM KYSET FØTTENE MINE.. MEN JEG ER IKKE UTE ETTER Å BEDRA MENNESKER" - Sier B. Dayanand.

Dayanand ønsket bl.a. å være tilstede på 'Magisk Festival' i Sandefjord i slutten av juli. NIVFO og Magiske Cirkel Norge hjalp til med å ordne visum, slik at reisen gikk i orden.

TRONDHEIM

Dayanand ankom Trondheim den 1. august og det ble tre interessante dager, med samtaler, diskusjoner og avis-intervju, men ikke minst: nye avslørnede opplysninger om stor-guruen Sai Baba.

Vi bringer her utsnitt av Adresseavisens ypperlige artikkel om besøket:

- Jeg kunne vært gudemann. Jeg kunne hatt hundrevis med lydige disipler som kysset føttene mine. Men jeg er ikke ute etter å bedra menneskser.

Det sier den indiske magikeren B. Dayanand. I India fins det et titalls gudemenn med store tilhengerskarer og mye makt. B. Dayanand mener at Norge og Vesten utvikler seg mot et samfunn der gudemenn har enorm makt.

Han får sigaretter til å forsvinne i løse luften, en tauende til å bli stiv som en stokk. Uten tegn til smerte stikker han et stålspyd tvers gjennom tunga. Mannen må da ha overnaturlige evner, - kanskje han ikke er av denne verden?

- Nei, nei, nei, sier B. Dayanand. - Dette er triks og bare triks. Hva er det som får folk til å tro at dette er overnaturlig? Det er tiden vi lever i. I Vesten er det nå 'in' å tro på overnaturlige krefter. Folk slår seg ikke til ro

med bare det vitenskapen presenterer, og det finnes nok av de som ser store penger i folks tiltrekning mot det overnaturlige.

INGEN GUDEMENN

Den 55-årige inderen kommer rett fra Sandefjord hvor magikere fra inn- og utland har vært samlet en ukes tid. For tiden er det kunstmaling som opptar det meste av hans tid. For ti år siden måtte magien vike for kunsten, men fremdeles elsker han å utvikle nye magiske triks.

- Jeg kunne vært gudemann i mitt hjemland, sier B. Dayanand. - For 14-15 år siden hadde jeg langt skjegg. Jeg gjorde triks for folk som ville se hva jeg hadde å fare med. De eldre mennene kastet seg ned for føttene mine og kysset dem etter at forestillingen var over. Jeg ble bedt om å helbrede syke mennesker og fremkalle regn. Plutselig oppdaget jeg hvilken makt jeg hadde over dem. Men jeg var ikke interessert i å bedra disse menneskene. Jeg fortalte at det jeg hadde gjort var triks som jeg hadde utviklet etter år med hard trening. Det var ikke noe mystisk i det hele tatt. De ble litt skuffet, forteller Dayanand. - De ville så gjerne ha noe å tro på.

Ifølge magikeren er Sai Baba den største og mektigste av Indias gudemenn. Det ble sagt at han som liten ble bitt av en skorpion. Livet hans ble fullstendig forandret etter dette. Sai Baba påstår selv at han ble utstyrt med overnaturlige krefter, som bl.a. gjør at han kan for-

flytte seg fra et sted til et annet bare ved å knipse i fingrene. Han kan også ta ting fra løse luften, få ting til materialisere seg. Flere ganger er han blitt tatt for smugling. Alltid har han kommet seg fri ved å si at gullet kom fra ingenting, fra løse luften. Tilhengerskaren til Sai Baba er enorm. De betrakter ham som en gud.

- Folk i Vesten tenker vel som så at inderne er et uvitende folk uten utdanning. Men det er ikke sant. Skolevesenet i India er slett ikke dårlig. Dessuten, vi ser det samme i Vesten. Mennesker som hevder at de har overnaturlige evner får enorme tilhengerskarer. Eier ikke folk kritisk sans, spør B. Dayanand.

MASSEMORDET

Han har sett mange eksempler på at menneskene i Vesten har fått status på linje med en gud.

- Folk i Vesten er på jakt etter noe å tro på. Det skremmer meg hvor letturte de er.

Han husker spesielt godt en hendelse for noen år tilbake. Bevegelsen til 'gudemannen' Jim Jones fikk en tragisk slutt. Sammen med 600 av sine tilhengere begikk Jim Jones selvmord. Det skjedde etter at Jones hadde gjort medlemmene til lydige disipler og frarøvet dem alle pengene.

B. Dayanand benevner utviklingen i Vesten som en 'fordumningsprosess'.

- Mangelen på kritisk sans blant folk i Vesten kan åpne for krefter vi ikke kan styre og ende i utrolige tragedier, sier magikeren, som jobber aktivt for å avsløre gudemenn i India. CSICOP (Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal) er en verdensomspennende organisasjon som jobber systematisk med å granske alle påståtte paranormale fenomener. B. Dayanands bror er leder for den største av CSICOPs avdelinger i India.

[Adresseavisen 4. august 1988, s. 2]

Artikkelen fortsetter med en presentasjon av NIVFO, og gjengir til slutt historien om mirakelhelbrederen Peter Popoff i USA, og CSICOPs rystende avsløring for åpen scene.

Onsdag kveld, den 3. august, reiste Dayanand med tog til Oslo, hvor han neste

dag ble møtt av NIVFO OSLOs leder, Preben Aavitsland.

VERDENS GANG (VG)

Det passet ganske godt at B. Dayanand besøkte Norge på denne tiden. Fra 16. juli til 29. juli har VG nemlig hatt en serie artikler, hvis titler taler for seg selv:

1. Telepatiske nordmenn (16/7)
2. Menneskehetens felles 'arkiv' (18/7)
3. På børsen med den sjette sans (19/7)
4. Magien er ikke død (20/7)
5. Inger fjernhelbreder (21/7)
6. Barn husker tidligere liv (22/7)
7. Problemer fra andre liv (23/7)
8. 'Reise' med tankens fart (25/7)
9. Var Jesus paranormal? (26/7)
10. Miraklet Sai Baba (27/7)
11. 'Lærer' fra annen dimensjon (28/7)
12. Vitenskap i motvind (29/7)

Artikkelen om Sai Baba er helt og holdent bygget på de troendes trosmateriale, og forfatteren later til å være helt ukjent med motforestillinger og faktiske forhold.

BESØKET I OSLO

Dayanand oppholdt seg en hel uke i den norske hovedstaden, som NIVFOs gjest. Han gjorde seg i stand til å demonstrere alle Sai Babas mirakler for pressen.

På bakgrunn av all den oppmerksomhet som er blitt babaen til del her hjemme, skulle man tro at det ville være meget interessant å høre og se Dayanand - en magiens mester som kjenner forholdene i India og omkring Sai Baba ut og inn.

Detaljerte pressemeldinger ble sendt ut med invitasjon til å oppleve Dayanand, onsdag 10. august kl. 12.00.

Dagbladet og VG glimret med sitt fravær, mens Aftenposten stilte med en ung sommer-vikar.

Kanskje var det grunnen til at reportasjen aldri kom på trykk... eller kunne det være andre forhold som spilte inn..?

Etter Oslo-oppholdet reiste Dayanand til Amsterdam, hvor han sammen med nederlandsk TV forbereder en dokumentarfilm om Sai Baba. I filmen skal Dayanand spille gudemannen himself.

Det blir ikke enkelt å skjule sannheten i det lange løp.

PETER POPOFF-KORSTOGET

Av Henry Gordon

Ontario Skeptics gjorde sin første undersøkelse da Peter Popoff stappet 4000 entusiastiske tilhengere inn i Toronto's International Centre i august (1986, red) Evangelisten, allerede da avslørt som sjarlatan av CSICOP-medlemmer og andre skeptiker-grupper, var et primært mål for Ontario Skeptics da han dukket opp i Toronto.

Et team fra CSICOPs hovedkvarter i Buffalo, ledet av Barry Karr, sluttet seg til gruppen fra Ontario Skeptic og fikk det straks travelt med å dele ut 'consumer alert'-løpesedler (som beskrev Popoff's bedrifter) ved inngangen til senteret. Denne aktiviteten ble dog raskt bragt til opphør, da noen av Popoff's håndlangere, sammen med senterets sikkerhetsfolk, kom med skarpe protester.

Imidlertid var tilstrekkelig mange av løpesedlene blitt spredt til at Popoff ble ganske forstyrret. Hans 'oppvarmings-akt', Reverend Reeford Shirrell, skvaldret senere i vei, viftet med en av løpesedlene og erklærte at de var djevelens verk.

Det skulle vise seg å være nyttig for meg og teamet forøvrig at vi hadde ankommet senteret da dørene åpnet, to timer før forestillingen begynte.

For eksempel, en undersetsig mann gav oss noen av Popoff's trykksaker da vi ankom auditoriet. Han var tydeligvis enten ansatt hos Popoff, eller en frivillig. Idet han vandret rundt og snakket med folk var han et bilde på god helse. Han burde være godt betalt, siden han gjorde dobbelt arbeid. Da Popoff starter 'healing'-delen av programmet, dukket nettopp denne mannen opp forrest i rekken av tilskuere, men nå hang han over to krykker. Jeg hadde oppdaget ham da han i siste øyeblikk ankom auditoriet på krykker. Men han var tydeligvis ikke tilstrekkelig godt trenet for oppgaven, for han gikk nesten normalt uten egentlig å lene seg skikkelig til krykkene.

Da Popoff begynte å rope opp folk, skrek han også til dette individet: "Du har et hjerteproblem. Kast krykkene. Stå

opp. Løp opp og ned. Du er helbredet." Dermed grep han krykkene og kastet dem.

Den samarbeidsvillige mannen rettet seg opp og vandret frem og tilbake, til entusiastisk applaus fra de troende.

En annen mann ble lagt merke til av en fra vårt team i hvilerommet for menn, mens han bar krykkene sine under armen. Han også ble 'helbredet' derne ettermiddagen.

Selv om det er helt på det rene at Popoff benytter 'innplantede' personer, vil ikke det si at alle hans 'healinger' gjelder slike.

Han gikk bort til en gammel dame og fortalte henne at nå kunne hun gå. Hun ble praktisk talt løftet på beina av en person på hver side og trukket frem foran forsamlingen. Føttene hennes ble på det nærmeste slept over gulvet og hun hadde åpenbart store smerter. "Jesus har helbredet deg - du kan gå!" skrek fader Popoff. Hun ble slept tilbake til stolen sin og langsomt senket ned.

Jeg klarte å kontakte henne før programmet var over, for å finne ut om hun var blitt hjulpet. Hun kunne ikke engelsk, men virket særdeles utslitt. Hennes datter som satt ved siden av henne forklarte at moren nettopp var kommet fra Portugal, og hadde et alvorlig hofteproblem.

Det var ikke tvil om at Popoff-behandlingen hadde øket hennes plager. Og ikke bare det. Det er ofte slik at folk i denne situasjonen får psykologiske skader, fordi de bebreider seg selv for det faktum at det overnaturliges forsyn ikke har villet smile til dem.

Et interessant punkt: Da Popoff påsto å ha leget denne kvinnen, hadde han tatt krykkene hennes og kastet på scenegulvet. Ved avslutningen av forestillingen så jeg at en av hans stab leverte krykkene tilbake til kvinnen.

Den sørgeligste del av hele denne skammeligheten er å se det store antall av håpefulle mennesker som bringer inn

barn i rullestoler - barn som åpenbart er invalidisert på den ene eller andre måten. Ikke en eneste gang gjorde Popoff, den store healeren, guds tjener, tegn til å ville nærme seg et av disse barna.

Hver gang noen gikk opp for å be om hans hjelp, anmodet ham dem om å sitte ned og benyttet fraser som "Sitt ned, Jesus ville komme til deg," eller: "Jeg vil komme til deg slik Herren leder meg." Jeg så aldri at han ble ledet tilbake til noen frivillig. Valget var alltid hans eget.

Senere i programmet ble store bøtter båret rundt. De troende kastet sine surt ervervede penger i bøttene.

Det er ikke andre måter å kommentere hele denne operasjonen på enn å slå fast at mannen kun tenker penger under hele sin falske opptreden, og påstår at han gjør noe som han ikke gjør.

Den eneste nyttige ting jeg så han utrette den kvelden var å be folk slutte å røyke, og si at de skulle kaste sine sigaretter opp på scenen. Dussinvis kom og slengte en haug med sigarettpakker opp på plattformen. En del storrykere fra Popoffs omgangskrets var lykkelige den dagen.

KILDE: PROBE (Offisielt nyhetsbrev for Ontario Skeptics) nr. 1/1987.

Originaltittel: The Peter Popoff Crusade.

OVERTRO OM BILSKILTER

NASHVILLE, Tennessee (NTB-AP): Den amerikanske delstaten Tennessee's bilregistreringsmyndigheter har fått et lite problem å hanseks med på grunn av overtroiske amerikanere: En del bilførere klager over registreringsnummeret de har fått på sine nye biler. - 666 - som de mener er djevelens tegn.

- De fleste av dem nekter å ha dette nummerskiltet, sier Bill Covington i Davidson County, som opplyser at distriktet har inndratt samtlige nummerskilter med de tre fæmøse sifrene 666 i tallet.

Men ikke alle bilførere har reagert så overtroisk på nummerskiltet. En av dem som fant at han kunne beholde det er presten John Miller i Nashville.

- Mange har nevnt det for meg fordi jeg er prest. Djevelen er ond, men hvilket registreringsnummer han har på sin bil har ingen betydning overhodet, sier han.

ADRESSEAVISEN, 22.07.1988.

SOMMERENS AGURKER

Arbeider-Avisas lørdagsmagasin (23.7.88) hadde et kjempeoppslag om 'nær-døden-opplevelser' (NDO). Det handlet om en mann fra Hegra som hadde fått et 'glimt inn i dødsriket'. Historien inneholdt de vanlige elementene, men noen motforestilling fantes ikke i det enorme oppslaget. Avisen hadde dog konsultert en 'spesialist' på området, nemlig Georg Hygen, som kunne fortelle at det er all grunn til å ta beretningen alvorlig - 'med dagens viten fra inn og utland'.. osv.. Men den 'viten' man har og som ikke går i det paranormales favør, den ble ikke nevnt hverken av Hygen eller avisen.. [Se NIB nr. 4-5/87, side 62!] Spesialister burde for det første kunne leksen sin, og for det andre utvide en smule objektivitet.

* * *

Adresseavisen for samme dag (Uke-Adressa) hadde et enda større oppslag om en dansk 'personolog' et yrke som går ut på å diskriminere folk etter deres ansikts-trekk. (Jmfr. 'grafologi'). Avisen hadde sendt bilder til 'personologen' av endel kjendiser, og disse ble brøgt over 4 (fire) helsider, sammen med 'personologens' 'analyser' av vedkommendes karakteregenskaper.

Personologen heter Frank Lydig Kristensen fra Århus. -Personologi er kunsten å tyde ansiktets geografi, forteller han. - Hver liten detalj i ansiktet avslører nemlig din personlighet. Som rimelig kan være kom Kristensen i kontakt med denne 'læren' under et opphold i USA for et par år siden. Der traff han nemlig den nå 80 år gamle 'personologen' Robert Whiteside, og dermed gikk det slag i slag.

Kristensen bruker lupe når han studerer øynene til folk. Sammen med munn, nese og øyenbryn er øynene det viktigste for en personolog, heter det.

NIDAROS AVIS derimot, bringer en artikkel av NIVFO: "Bort med overtroen!"

RAMTHA - EN STEMME FRA DEN ANDRE SIDEN

HAN/HUN ER NÅ 35.000 ÅR GAMMEL, MEN FINNER SINE TILHØRERE

J. Z. Knight's nye multimillion-dollars murstenshus stikker seg ut som et palass i den søvnige byen Yelm, Washington (1400 innb.) 55 km sør for Seattle. Bak stenvegger er der svømmebasseng, mineralbad, sauna og en blå Rolls Royce. Stallen til hennes araber-hester er opplyst av candelabere. Men det som skiller Knight fra hennes spredte naboer er ikke pengene hennes, det er måten hun tjener dem på. Hvis hun trenger litt lommepenger kan hun bære kjøre til Double Tree Inn, litt utenfor Seattle og forvandle seg til Ramtha, en 35.000 år gammel mannlig ånd som kaller seg selv the Enlightened One, og blant annet påstår at han en gang var en kriger som be-seiret Atlantis.

Knight er en av landets best kjente 'channels' - en slags menneskelig satellitt-forbindelse til det metafysiske. Et trinn opp den okkultestigen fra mediumene finner man 'kanalene', som påstår at deres legemer blir overtatt av 'vesener' eller ånder fra en annen dimensjon.

Knight fikk første gang besøk av Ramtha i sitt kjøkken i 1977; men det var skuespillerinnen Shirley McLaine som gjorde Knight og Ramtha landskjent, da hun i 1985 kom med boken 'Dancing in the Light'. Siden da har tusenvis av tilhengere betalt opp til 400 dollar pr. stk. for å høre Ramtha preke sin blanding av kristendom, Østens mystisisme og New Age-selvrealisering. To ganger i måneden drar Knight ut med sitt show, for å nå hjemmesittere, hun har video-kassetter. Så kraftfull er Ramthas fortryllelse at da han advarte mot kommende naturkatastrofer, flyttet hundrevis av tilhengere fra hele landet til Pacific Northwest - en av de få lokalitetene Ramtha sier vil overleve katastrofene.

KOSMISK SPILL

Under en typisk seanse fremkaller Knight en halvbevisst tilstand hos seg selv, skjelver og blir slapp. Hun vil

så komme til hektene igjen som Ramtha og vandre omkring mellom tilhørerne, i det hun snakker med en lav, rytmisk stemme. Knight påstår at forandringer er så komplett at hun etterpå må lytte til et båndopptak for å oppdage hva Ramtha sa. "Det er som å ta en tre minutters hvil og så våkne opp fire timer senere" sier hun. Ramthas budskap er et velkjent et: Guds rike er inne i oss alle, vi har alle den kraft som skal til for å mestre vår skjebne og oppnå alle ønsker gjennom positiv tenkning. På spørsmål om hvorfor Ramtha foretrekker Knight som sitt medium, svarer hun ganske enkelt: "Hvorfor ikke?" - hun var tross alt et av Ramthas 10 barn i et tidligere liv.

Skeptikere har en annen forklaring. De sier at Knight undergår en type av våken drøm (drøm i våken tilstand) og serverer den som en åndelig opplevelse. Carl Raschke, professor i religiøse studier ved University of Denver, tror at Knight setter seg selv i en sterk tilstand av selvsuggesjon, som virker hypnotiserende på et publikum som allerede er predisponert til å akseptere 'Gud er overalt'-filosofien. "New Age-bevegelsen, med sin fremhevelse av menneskelig potensial-psykologi, har gitt disse folkene en viss troverdighet," sier Raschke. "Det er en form for massehypnose som leder til masseakseptering av det irrasjonelle."

Ikke fortell dette til folk som Pat Cascaden, en tidligere husmor fra Michigan, hun brøt med sin ektemann og dro til Washington. "Det stemmer at jeg forlot ham," sier Cascaden. "Men jeg ønsket å gjøre det for 20 år. Ramtha lærte meg hvordan jeg skulle elske meg selv." Det å gi Ramtha æren for deres selvrealisering er vanlig blant hans sterkeste tilhengere, hvorav 80% er kvinner. 26 år gamle Debbie (hun oppgav ikke etternavnet) fant seg en bedre jobb og en ny venn, etter å ha flyttet fra Manhattan til Rainier, Washington. "Jeg krediterer meg selv for å gjøre forandringer," sier Debbie. "Men jeg krediterer Ramtha for å ha vist meg at jeg kan."

ANDRE GURUER

Ramtha hjalp MacLaine med alt mulig, fra å velge ut de riktige vitaminene til å lede henne gjennom en danseforestilling etter at hun hadde kollapset. Men ikke alle av Ramthas ytelser er like livsbeholdende. I mai (1986) begynte han å forutsi noen jordskjelv som skulle få mye av California til å rase ut i havet, at Florida ville synke og at New England's vannforsyning ville bli forgiftet av sur nedbør. Ramtha anbefalte også at folk skulle lagre matforsyninger og anlegge hager, for å bli selvforsynt.

"Det er det samme mønsteret jeg har sett hos andre guruer," sier Susan Rothbaum, direktør for Sorting It Out, en organisasjon i Berkeley, California, som gir råd til mennesker som bryter ut fra åndelige grupper. "Guruen starter med et enkelt budskap om åpenhet og kjærlighet, så blir det noe mer komplisert, barokk, paranoid og farlig." Ekspertene sier at de apokalyptiske forutsigelsene bidrar til å sementere talerens image som en frelser. "Effekten går på å holde tilhengren ute av balanse," sier Reginald Alev, som har vært rådgiver for folk som har brutt med Ramtha.

Dommedagsprekener som tiltrekker noen mennesker støter andre bort. Pamela McNealey brøt med Ramtha for et år siden, etter at ånden hadde fortalt at 'Moder Natur' ville 'kvitte seg med' homofile. "Ramthas lære var så i utakt med den sanne metafysiske konsept på hva kjærlighet og Gud er, at jeg neppe tror det kan komme noe positivt ut av det," sier McNealey. Hun minnes en episode da Knight optrådte som Ramtha uten å gå i trance, og hun gjorde da en bedre jobb som Ramtha enn Ramtha selv, mener McNealey. "Og ellers kunne vi ikke se noen forskjell", sier hun.

KILDE: Minnesota Skeptics News Letter
Originaltittel: Ramtha, a Voice from Beyond.

Opprinnelig bragt i NEWSWEEK 15.12.86.

LITT MER OM 'MIRAKELHELBREDEREN' PETER POPOFF...

Popoff trenger ingen nærmere presentasjon her, han ble som vi vet grundig avslørt av CSICOP for åpen scene.

Under hans TV-opptreden den 17. august 1986 var seerne vitne til en historie om en liten jente fra Tampa som led av sterk hodepine. Dens årsak var, ble det fortalt, en hjernesvulst som ikke lot seg fjerne. Denne diagnosen skulle være bekreftet av to CT-scannere på Tampa General Hospital, samt av leger fra USA og Johns Hopkins. Man ble fortalt at det ikke fantes noen behandling eller kur. Men så hadde jentas bestemor henvendt seg til Peter Popoff, og etter noen uker var svulsten forsvunnet.

Dr. Gary P. Posner undersøkte saken, og avdekket en noe annerledes historie:

1. Barnet hadde hatt hodepinen i fire år, og ville allerede ha bukket under dersom det hadde vært tale om den angitte type tumor.
2. Scan# 1 var unormal, men som et resultat av feil ved apparatet.
3. Scan# 2 var normal noen uker senere (ytterligere test ble ikke foretatt).
4. Alle senere undersøkelser slo fast at barnet aldri hadde hatt noen svulst, men at hun led av migrene.
5. Dessverre fortsatte hodepinen, og har holdt seg til dags dato.

TV-programmet fant sted tre år etter, uten morens godkjennelse, på en tid da Popoff var på desperat jakt etter innkomster, som følge av CSICOPs avsløringer av hans humbug og bedragerier.

Peter Popoff har ikke vært å se på TV siden - takket være CSICOP, og ikke minst James Randi.

KILDE: Sunshine Skeptics Inc. Bulletin
nr. 1/1987. (Miami, Florida)

NOTE: Dr. Posner er medlem av Free Inquiry's Faith Healing Investigation Project (en subkomite av The Committee for the Scientific Examination of Religion [CSER]).

DANSK HEALING-KONGRESS

HELSINGØR (NTB-RB-AFP):

Reinkarnasjon, buddhistisk healing, iris-analyse, psykisk kirurgi, hoeponopono, kristen healing, drømmetydning og esoterisk astrologi: Hamlets hjemby er blitt invadert av flere hundre 'healere' fra hele verden som har samlet seg i Helsingør til kongressen 'Healing for peace'.

Hele det storblomstrede spekteret av ikke-naturvitenskapelige former for helbredelse er representert, til stor forargelse for danske skolemedisinere. Pre-sidenten for den danske legeforeningen, Jens Kristian Götrik, har betegnet størstedelen av det som foregår på kongressen som ren svindel.

De alternative helbrederne på kongressen tar på seg tilfeller som danske sykehus har oppgitt. Alvorlig syke står i kø hos den største stjernen på hele kongressen, Josephine Suson fra filippinene. På en fjernsynsskjerm kan tilskuerne se henne stikke en smal liten kniv inn i pasientens nese, en kniv som på uforklarlig vis kommer ut igjennom øyet. Hvis det er snakk om svindel, så er det i alle fall en meget vellykket form for svindel. Arrangørene av 'Healers for Peace' - 'Healere' for fred - er blitt nedrent av kronisk syke menn - esker som gjerne vil bli behandlet av Suson.

- De som er i tvil om Susons begavelse bør ta en tur til min klinikk og se på de omlag 400 operasjonene hun skal utføre der, sier en av arrangørene, Gunvor Juul. Hun synes det er urettferdig at legene ikke gir 'healere' en sjanse til å vise hva de kan utrette.

Hundrevis av kronisk syke og funksjons-hemmede danskere som oppsøker kongressen håper eller er overbevist om at mirakle-nes tid ikke er forbi.

Etter at debattene og foredragene er over kommer 'healere' til å behandle folk i en stor sportshall som for anledningen fungerer som 'sykehus'. Pasientene legges på madrasser. 'Healere' svinger krystaller og pendler over dem, samtidig som de med bønn og meditasjon forsøker å drive ut den 'negative energien' som har tatt bolig i kroppen.

Pasientene kan betale det de selv føler de har råd til, men 'anbefalt' beløp er

ca. hundre danske kroner. I tillegg tar arrangørene 4.000 kroner hver av alle som deltar på kongressen.

KILDE: Adresseavisen 11.08.1988.

KOMMENTARER:

Var det denne 'kongressen' som startet for tidlig, eller James Randi's besøk i Danmark som kom for sent? Naturligvis hadde det passet fortreffelig om disse to begivenhetene korresponderende i tid. Nå rekker 'healere' å løste inn sine danske kroner og forsvinne, sannsynligvis uten at det blir gjort noe forsøk på å avsløre dem. Denne formen for svindel er som kjent lovlig, mens det på alle andre områder er slik at du blir straffet hvis du selger en vare eller tjeneste som ikke eksisterer.

Selvsagt er det meget smart å utnytte det markedet som kronisk syke utgjør når det gjelder denne virksomheten. Hvis man dessuten kan beskytte seg mot myndighetene under religionens fane, og skolemedisinen bare irriterer seg, så vil nok denne industrien fortsatt komme til å blomstre.

Dessverre har CSICOP ennå ingen avdeling eller søsterorganisasjon i Danmark, noe som kan redusere effekten av Randis besøk der.

Fra Willy Wegner har vi motlatt en bunke avisutklipp vedrørende kongressen, bl.a. fra BT og Ekstra Bladet, medio august.

"Magien har kronede dager i Helsingør, men jeg tror like så lite på healeren som på den avsagede damen," sier Ekstra Bladets Jacob Andersen.

Av Kristeligt Dagblad for 10. august fremgår det at også Willard Fuller med frue var å finne på kongressen. Våre lesere vil kjenne igjen dette paret bl.a. fra turneen til Australia, hvor de ved Vår Herres hjelp reparerte de troendes tenner, satte inn gullfylling etc.. [NIB nr. 4-5/86, s. 45, 'Gud som tannlege']

PÅ tross av avsløringer, anmeldelser, rettssaker og bøter, turnerer paret freidig videre og lopper syke og ufattelig naive mennesker for penger. Paranormalt bedrag er ofte lovlig, og da så.....

REAGAN'S SPÅKONE

ASTROLOGEN TOK FEIL AV JORDSKJELV

Det har vært noen harde dager for astrologen Joan Quigley, og de hører ikke til denslags hun kan forutsi.

Helt svimmel og rammet av en kraftig forkjølelse har hun de siste dagene styrtet ut og inn av sin elegante, to-etasjers leilighet i San Francisco. Fra den ene TV-stasjonen til den andre for å besvare stadig flere spørsmål om hvilken rolle hun spiller når den vestlige verdens ledere tar beslutninger.

Hun er stadig sjokkert over offentlighetens reaksjon på avsløringene i den tidligere stabssjef for Det Hvite Hus, Donald T. Regans bok 'For the Record: From Wall Street to Washington'. Her fremgår det at de fleste av president Reagans større manøvre og beslutninger gjennom de siste år har foregått etter konsultasjoner med Quigley, som satt foran sin computer 4.800 km unna.

Det sies at Nancy Reagan hver lørdag ringer til Quigley fra Camp David for å få bragt på det rene om planetene er gunstig plassert i forhold til presidentens arbeidsplan for den kommende uke.

Denne nyheten har fått folk over hele landet til å reagere - og reaksjonene spenner spenner helt fra forferdelse og redsel til latter. En kirke i Quigleys nabolag var rask til å reise et skilt med ordene: 'Herr Reagan tror på ragnarok - fru Reagan på astrologi - Det må være grunn til å be'.

En TV-komiker tenkte høyt og sa at kanskje er det på tide å utnevne en minister for helse, utdanning og woo-doo'. Humoristen Art Buchwald åpenbart denne uken at fru Reagans spåkone har foreslått at Nancy ved toppmøtet i Moskva senere på året skal sørge for å være kledd i rødt under sitt besøk ved Lenins grav. Det skulle forhindre Raisa Gorbatsjov i å stjele TV-bildet fra henne.

CHURCHILL BRUKTE OGSÅ ASTROLOGI

Midt i all munterheten fastholder Quigley dog seriositeten. Hun har ikke noen grunn til å le, men fastholder at det slett ikke er noe nytt at verdens ledere kikker i stjernene.

- Under annen verdenskrig engasjerte Winston Churchill en astrolog til å forutsi hvilke trekk Hitler - som også hadde sin astrolog - kunne finne på. I tidenes løp har utallige ledere konsultert astrologer - helt fra Alexander den Store til Julius Cæsar, til Ben Franklin, som selv lekte med astrologien. Jeg tror også at de Gaulle hadde en astrolog, sier hun.

Quigley forteller om Charles Lindbergh at han før sin flytur over Atlanten konsulterte sin astrolog for å finne det beste tidspunkt for flyvningen. Og det virket. - Han foretok flyturen, landet i Frankrike som en helt og så kjenner du selv resten av historien...

RIK ARVING

Den 60-årige Joan Quigley, som er arving til en formue i hoteller i San Francisco, bor sammen med sin søster Ruth, som i likhet med Joan er ugift. Joan Quigley er en velkjent skikkelse i de bedre kretser i de amerikanske storbyer. Hun viser seg i operaen, ved debuttantball og Junior League veldedighetsarrangementer. Hun og søsteren er involvert i republikanske saker og blander seg ved den slags selskaper hvor Nancy Reagan føler seg mest hjemme. Quigley lærte astrologien å kjenne gjennom sin mors spåkone, en skotsk husmor ved navn Jerome Pearson, men utviklet sin 'vitenskap' langt mer - meget imot sin far, millionæren John Quigleys ønsker.

Under pseudonymet 'Angel Star' skrev og utgav hun en bok med tittelen 'astrologi for unge', og siden har hun utgitt enda to bøker for voksne og foreldre til barn og unge. Hun arbeider for øyeblikket på den fjerde.

RÅD TIL REAGAN

Joan Quigley ble introdusert for Nancy Reagan først i 70-årene hos Mery Griffin, som er vert i et TV-talk-show, hvor Quigley ofte har deltatt. Fru Reagan hadde sparket sin tidligere astrologiske rådgiver, den mer mediebeviste Jeane Dixon, fordi hun mente at Dixon hadde mistet sine evner.

De ukentlige telefon-konsultasjonene med USAs første dame ble mer intensive

forteller astrologen, etter mordforsøket på presidenten i mars 1981.

- Fru Reagan spurte om hun kunne konsultere meg, da hun var bekymret for presidentens sikkerhet. Jeg kontrollerte virkelig aldri presidentens gjøremål, men fru Reagan ønsket å vite om noen aktiviteter var planlagt til sikre tidspunkter, og jeg rådet henne i de sakene.

Quigley, som er slank og nydelig antrukket, med det rødligblonde håret perfekt frisert, nekter å fortelle hvordan hun presist rådet Reagan-familien, men vever dog litt om gode og dårlige tidspunkter om sikkerhet og fare, og hun refererer til sine andre berømte klienter fra industrien, politikk og showbiz. De er få, men maktfulle.

- Hun kan tillate seg å være kresen, sier en observatør fra San Francisco. Hun har ikke bruk for pengene.

AMATØRENE

Hun snakker hånlig om de hun kaller 'amatørene' på feltet. - Det er kun underholdning, sier hun og fnyser. - Det er latterlig å forestille seg at man kan spå alle på jorden samtidig. Mitt arbeide bygger på det eksakte fødselstidspunktet og stedet for hver eneste en av mine klienter'.

Den furore som avsløringen av hennes betydning for president Reagans tidspanlegging har vakt, foruroliger henne.

-Helt ærlig er jeg ganske sjokkert over den måten pressen har behandlet meg på. Jeg er en seriøs vitenskapelig arbeidende person. Utover det er jeg profesjonell skribent, slik vil jeg uttrykke meg. Jeg arbeider intellektuelt med tingene.

Hun forteller bare lite om sine metoder, som hun sier, de fleste alminnelige mennesker vil ha vanskelig for å forstå - men refererer til en bok med tabeller over nimmellegegenes posisjoner. - Den hjelper meg med å finne planetenes stilling i forhold til solen og månen.

TROR PÅ REAGAN

Kjennskapet til astrologi gir henne tiltro til Reagan som president, sier hun. - Men de forsøker å skape mistillit til ham med all denne balladen, forklarer hun.

- Han er født i Vannmannens tegn. De beste presidenter har vært vannmenn - fra Lincoln og opp til Reagan. Han er en meget

stor president, en mann med store visjoner, store og omfattende evner og en stor utøvende makt. Han vil skrive seg inn i historien som en av våre største menn.

Arnerledes forholder hun seg til forfatteren Donald Regan. - For en mann i hans posisjon er det aldeles uetisk å forta seg noe slikt.

Hun befinner seg dårlig i rampelyset, sier vennene. Hun tilhører den generasjon og klasse som mener at en kvinnes navn kun bør opptre i avisene tre ganger - nemlig i forbindelse med fødselen, bryllupet og døden.

Noen beskriver henne som vittig, elegant og veltalende, andre som ultra-konservativ, en enstøngstype og 'en smule sprø'.

Selv sier hun: - Jeg er såret over den sirkus-aktige atmosfæren som omgir dette. Det er virkelig rystende. Jeg synes det er forferdelig. Jeg har aldri hørt navnene på mine klienter eller fortalt om mitt arbeide'.

EN VITENSKAP

Hennes mål er, forklarer hun, å opphøye astrologien til det stadiet hvor den hører hjemme. Hun vil gjerne ha den føyet inn i en vitenskapelig sammenheng ved de høyere læreanstalter. Finansielt støtter hun - ved siden av slike begavede personer som Gordon Getty fra San Francisco - et fond til hjelp for utdanning av vitenskapsmenn. - Jeg vil gjerne fremstille astrologien som noe solid, meningsfylt og sikkert. En kunst basert på vitenskap - slik som legenes diagnoser. Et horoskop kan fortelle deg mer om deg selv enn timer på sofaen hos en psykiater.

På tross av den røre Reagans avsløringer har skapt, rapporterer Joan Quigley at hun stadig mottar telefonsamtaler fra den amerikanske første-dame, og talsmann for Det Hvite Hus, Marlin Fitzwater, betoner kraftig at det ikke er noe galt i å konsultere en astrolog. Det tyder på at første-damen ikke har noen intensjoner om å stoppe sin ukentlige telefonsamtale med 'venninnen' i San Francisco.

Time Magazine, som offentliggjorde utdrag fra Reagans bok denne uken, kan fortelle at Joan Quigley reiste til Frankrike siste måned - ikke for å unngå furoren, men for å være borte fra byen den

5. mai, som var den dato hun hadde forutsett et jordskjelv i San Francisco. Rystelsen - i hvert fall den geofysiske - ble det ikke noe av, og kanskje er det sådd tvil hos noen om Joan-Quigleys formidable forutsigelsesevner.

KILDE: Politikken (Dansk) 22. mai, 1988.
FORFATTER: Olga Davis, oversettelse:
Jytte Skaaning. Mottatt fra Willy Wegner.

KOMMENTARER:

Vi har også mottatt en del presseklipp fra USA vedrørende denne nye skandalen, og CSICOP ved Mark Plummer har skrevet et brev til fru Nancy Reagan i sakens anledning.

LEGE OG PSYKOLOG MED TVILSOMME UTTALELSER I TV-PROGRAM

18.30 LIV OG LYST

Et magasin om smått og stort i hverdagen med en fast samlivspåske der psykolog Berit Reisel og lege Even Lærum svarer på spørsmål. Programledere: Hilde Hummelvoll og Gerli Strømholm. Regi: Anne Torjussen Diesen. Blir sendt igjen søndag kl 10.50.

Saken gjelder programmet den 6. oktober 1988, kl. 18.30-19.30. Det mest graverende går på fenomenet "ildgang", som vi har behandlet i NIB 1/86.

I århundrer har enkelte mennesker i forskjellige kulturer rundt om i verden spasert på glødende kull uten å bli brent. Vanligvis så blir dette assosiert med religiøse ritualer og suksessen tilskrives åndelige eller mystiske krefter som beskytter ildgjengerne.

I nevnte TV-program kom psykolog Berit Reisel med uttalelser til fordel for denne idéen.

I virkeligheten dreier det seg om en tvers igjennom naturlig, fysisk forklaring. Hemmeligheten ved ildgang og lignende 'varmeforakt' ligger i distinksjonen mellom temperatur og varme, som kan belyses med et eksempel fra dagliglivet: Når vi baker en kake, så vil luften i ovnen, kaken og formen alle ha samme temperatur. Ingen vil nøle med å stikke hendene inn i den varme luften i ovnen, men vi vet at vi ikke kan ta i

den glovarme kakeformen mer enn et øyeblikk uten å bli brent. Hvorfor? I begge tilfeller jo den samme temperatur til stede.

Svaret er at materialer med den samme temperatur inneholder ulike mengder med termo- eller varmeenergi, og dessuten har ulike egenskaper når det gjelder å lede energien fra et sted til et annet. Når vi stikker hendene inn i den varme luften strømmer energi fra luften til hendene. Idet energien forlater luften kjøler den og hendene varmes opp. Men fordi luften holder veldig lite energi kjøler den mye mer enn hendene varmes. Og videre, på grunn av luftens ringe evne til å lede varme vil det ta lang tid før hendene til slutt blir brent.

I kontrast vil kakeformen av aluminium holde en hel del termoeenergi og den er en ypperlig varmeleder osv..

Den glødende dungen med kull som ildgjengerne benytter, består av lette, dunaktige kullkomponenter. Selv om disse nok kan ha en ganske høy temperatur så inneholder de ikke så mye energi som vi kunne tro. Dermed vil føttene ikke bli brent, så sant vi ikke bruker for mye tid på kullet. Flere detaljer kunne nevnes, men vi må her nøye oss med å vise til NIB 1/86.

Manglende kjennskap til fysikk gjør ildgangen til noe mystisk, og det er nettopp hva deltakerne er ute etter.

N Y L E G E

I Programbladets omtale av programposten heter det at man har byttet lege i håp om å utvide spekteret av helsespørsmål. (Programmets forrige lege var sexolog).

- Dr. Lærum er ingen klassisk skolemedisiner, forklarer en av programlederne. Han er meget opptatt av psykosomatiske spørsmål, hvordan helsen avhenger av samspillet mellom kropp og sjel - viljens evt. rolle når det gjelder å helbrede sykdom osv..

'Den nye legen' kom med endel tvilsomme uttalelser i løpet av programmet.

De programansvarlige vet tydeligvis hva som er populært, og de er klar over hva som er kontroversielt. Men hva som er beviselig feilaktig er de visst ikke helt klar over...?

Red.

«SEERE» OG POLITIET

I årenes løp har politiet i Los Angeles mottatt et stort antall tilbud om bistand fra 'synske' og andre som påstår seg å ha ekstrasensorisk persepsjon.

Samtidig med disse tilbudene ser man masser av beretninger i media om hvordan synske har levert informasjon til stor nytte for politiets etterforskning.

For noen år siden tok jeg fatt på en undersøkelse for å finne ut om departementet virkelig benytter seg av synske og, i så fall, om disse har vært til hjelp i etterforskningen av forbrytelser.

Det viste seg at departementet (LAPD) hadde utført to lite kjente studier for å teste påstandene fra en del synske. Begge disse studiene konkluderte med at bruken av synske ved undersøkelser av større forbrytelser etter alt å dømme ikke gir brukbar informasjon.

Det ble også vist til en politiundersøkelse fra 1980 vedrørende bruk av synske utført av Martin Reiser, direktør for Behavioral Sciences for the Los Angeles Police; Susan Saxe, politipsykolog, og detektiv Philip Sartuche, Robbery-Homicide Division.

Deres rapport sto fast: "I motsetning til en del uttalelser, har LAPD (Los Angeles Police Dep. - red.) ikke tilsett synske ved undersøkelser av kriminalsaker. Det samme synes å gjelde for de fleste politidistrikter som er blitt kontaktet. I adskillige bredt publiserte saker hvor personer med påstått psykiske evner på eget initiativ har kommet med opplysninger til politiet om forbrytelser, har det ikke fremkommet brukbar informasjon. Likedan har en inngående analyse utført av C.E.M. Hansel vedrørende påstander om at synske har oppklart forbrytelser, kunnet avdekke lite samsvar mellom media-rapporter og senere objektive dokumentasjon. [C.E.M. Hansel: 'ESP, A Scientific Evaluation'].

I 1979 besluttet Los Angeles-politiet å foreta et studium for å undersøke muligheten av å benytte synskenes informasjon som et hjelpemiddel ved identifikasjon og pågrepelse av mistenkte i alvorlige kriminalsaker.

Tolv synske deltok i prosjektet. Åtte

av dem var ansett som profesjonelle synske, mens fire ble regnet som ikke-profesjonelle.

Deltakerne ble utvalgt av D. Louise Ludwig, den gang assisterende professor i psykologi ved Los Angeles City College. Utvelgelsen ble gjort blant dem som var regnet som de mest ansette på området og villige til å delta.

Fire kriminalsaker, to oppklarte og to ikke, ble utvalgt av en etterforsker som ikke var involvert i undersøkelsen. Ingen opplysninger om sakene ble gitt til prosjektets forskere eller til den vitenskapelige konsulenten.

"Hvis en synsk tilbyr gratis informasjon til oss over telefon, vil vi lytte, men vi tar det ikke alvorlig. Det er bortkastet tid."

-LAPD Lt. Dan Cooke

Av de ikke-opplarte sakene inneholdt den ene en detaljert beskrivelse av den mistankte og av selve saken; ingen opplysninger om mistanke ble gitt i den andre saken. Fysiske bevismidler fra hver av de fire sakene ble plassert i forseglede, nummererte konvolutter. Hver av de synske ble intervjuet individuelt og først bedt om å bringe for dagen informasjon fra de forseglede konvoluttene. Svarene ble tatt opp på lydbånd. Så ble de synske bedt om å åpne hver enkelt konvolutt, se på og undersøke bevismidlene, og igjen gi sine reaksjoner på de ikke-skjulte bevismidlene. Også disse reaksjonene ble tatt opp på bånd.

Hverken de synske eller den eksperimenterende psykologen hadde noe forhåndskjennskap til noen av disse sakene eller bevismidlene. Dette forhindret eksperimentator fra ubevisst å influere på deltakerne.

Data ble gruppert i følgende kategorier, som korresponderte med informasjonen nedtegnet i de originale politirapportene om forbrytelser:

Angjeldende forbrytelser, ofrene, >>>

mistenkte, fysiske beskrivelser og lokalteter. Andre opplysninger, gitt av deltakerne, som ikke i noe tilfelle kunne verifiseres, omfattet utstyr brukt ved forbrytelsen, ofrenes og de mistenktes livsstil, og psykologiske faktorer hos dem.

Siden bare 50% av de synskes informasjoner var verifiserbare, lot studiet kun fokusere på kriterier som kunne verifiseres.

I mange tilfelle kommenterte ikke de synske alle kategoriene, og ofte lot de være å spesifisere hvilken kategori deres uttalelser gjaldt. Og videre, noen av deltakerne var meget snakkesalige, mens andre bare kom med meget løselige skisseringer som svar.

Los Angeles-politiets konklusjon: De forskningsmessige data støtter ikke den antakelse at synske kan komme med signifikant tilleggsinformasjon til hjelp for å oppklare forbrytelser.

Det området hvor størst riktighet ble funnet hadde å gjøre med den mistenkte eller offerets kjønn. Noen grader av riktighet ble også påvist for den aktuelle type av forbrytelse.

En karakteristisk tråd gikk gjennom mange av de synskes svar. Den mest vanlig gjentatte oppskriften på disse forbrytelsene var at man hadde å gjøre med kvinnelige ofre, prostituerte myrdet av en mann, med rusmidler involvert, enten hos offeret, den mistenkte eller begge.

Mange av de synske trodde at disse sakene måtte ha forbindelse med 'Hillside Strangler', en sak som hadde hatt meget stor media-omtale på den tiden da undersøkelsen pågikk. Men ingen av de forbrytelsene som studiet omfattet var relatert til denne saken.

Totalt sett ble lite, om noen, informasjon gitt av de 12 deltakerne som kan betraktes som nyttig materiale for oppklaring av de aktuelle sakene.

"Vi er tvunget til å konkludere, basert på våre resultater, at nytten av synske som et supplement til kriminelle undersøkelser ikke er sannsynliggjort," slo rapporten fast.

På grunn av den fortsatte kontroversen om nytten av de synske på dette felt, besluttet politiet å foreta et videre studium. Dette ble gjort i 1980.

Nå ble det benyttet ytterligere to sammenligningsgrupper som skulle sikre empiriske referansepunkter. Bruken av kontrollgrupper ville også bidra til å belyse om individer som ikke går for å ha synske evner kan produsere nyttig informasjon.

To team av synske, fire i den ene og åtte i den andre, tok del i studiet. I tillegg ble det benyttet to sammenligningsgrupper. Den første av kontrollgruppene besto av 12 detektiver fra drapsavsnittet, som meldte seg frivillig til studiet. Den andre gruppen omfattet 11 frivillige som var representative for det generelle forskningsmiljøet. De to ikke-synske gruppene ble instruert om å ta hvert enkelt stykke bevismiddel og forsøke å gjette karakteristiske trekk hos både ofrene og de mistenkte i hver enkelt sak.

De data som ble produsert av de tre gruppene avvok markant i karakter og mengde.

De fleste av de synske hadde lange utredninger med dramatiske og selvsikre uttalelser. Deres utsagn var også karakterisert av mange påstander om direkte-persepsjon, som "Nå kan jeg se sann-og-sann".

I kontrast til de synskes utsagn var de som detektiv-gruppen kom med meget klare og kvalifiserte. Detektivene følte seg dessuten klart utilpass ved å måtte basere seg på intuisjon og fornemmelser.

Studentene (forskere) lot til å føle seg litt mer tilpass enn detektivene. Deres utsagn hadde en tendens til å være opplisting av informasjonen uten noen av de dramatiske og påstått sensoriske beskrivelsene som karakteriserte de synskes data.

Studiet konkluderte: Siden den synske gruppen produserte ca. 10 ganger så mye informasjon som hver av de sammenligningsgruppene, er det mer sannsynlig ut fra ren slump at deres data ville inneholde flere 'hits'. På tross av denne statistiske fordelingen var de synske ute av stand til å produsere informasjon som var signifikant bedre enn hos de to sammenligningsgruppene. Det er viktig å notere at ingen informasjon som ville ha vært nyttig for etterforskningen, slik som fornavn og etternavn, bilnummer,

>>

bosted (bolig) etc., med nøyaktighet ble gitt fra noen av forsøkspersonene. Statistisk tilsvarer disse data et mønster som man ville forvente ut fra ren slumpmessighet."

Studiet tilføyde: Disse data har ikke gitt noen støtte til den tro at påstått synske ('sensitive') skulle kunne levere informasjon til nytte for etterforskning. Og videre, dataene viste heller ikke noe i retning av at de synske skulle kunne produsere noen som helst informasjon med relasjon til sakene, ut over det rent sjansemessig forventede."

Bevismateriet fra dette studiet var konsistent med og bekreftet de resultatene som Los Angeles Police Department kom frem til i tidligere studier.

Resultatene av disse undersøkelsene indikerer altså at bruk av synske personer i undersøkelser av forbrytelser sannsynligvis ikke kan frenske mye brukbar informasjon.

Har Los Angeles-politiet så forandret sin politikk eller syn når det gjelder bruken av synske de siste syv år?

Nei, ifølge Dan Cook, leder av dets informasjonsavdeling: "LAPD har ikke brukt, bruker ikke og vil ikke bruke synske ved etterforskningen av forbrytelser," sier Cook. "Men hvis en synsk tilbyr gratis informasjon over telefon, vil vi lytte til ham, men vi tar det ikke alvorlig. Det er bortkastet tid."

KILDE: Los Angeles Times (dato ukjent)
FORFATTER: Al Seckel, leder av Southern California Skeptics.
ORIGINALTITTEL: 'Sensing Just How to Help the Police'.

Artikkelen tilhører den serien som SCS fikk bringe i Los Angeles Times med tittelen: "SKEPTICAL EYE", og som er omtalt i dette nummer av NIB.

FOKUS PÅ BARNA

Hvor er det at paranormal tro begynner? Hvor ellers enn i den tidlige barndom?

Bare se på fortellinger, bøker TV-programmer og filmer for barn. Lørdagmorgens tegnefilm-show er fulle av telekines, telepati, prekognisjon og mirak-

uløse helbredelser. Levitasjon er en ukjentlig foreteelse.

Filmene er fulle av spøkelser, gobliner, ånder, "kraften" og u dødelig-monstre og helter.

Gå til hvilken som helst skole eller bibliotek og du vil finne et stort antall bøker som kretser rundt paranormale tema og undertema.

Se på bøkene som tilbys fra PIA fund-raisers, og du vil finne mer av det samme.

Og ingen av dem tar i betraktning barns folkløse, praten de utveksler med hverandre om spøkelseshus, sanndrømmer, gode talismaner, og den slags.

Heller ikke familie-folkløse, eller undervisning fra kirken, skoler eller klubber.

Der er en stor mengde forvrengte fakta som når barna i deres mest mottakelige år, lenge før de lærer noe om vitenskapelig metode eller de enkleste rudimenter av kritisk tenkning.

><><><><><>

Disse betraktningene er hentet fra 'Scientific American', news letter for Sacramento Skeptics Society, og ført i penningen av redaktøren Richard J. Brenneman (januar 1987).

Redaktøren forteller at han mange ganger har stått foran skoleklasser og gitt enkle demonstrasjoner på mentalisme, og snakket med elever og studenter om paranormal tro.

Han sier at responsen har vært helt overveldende positiv. Innslagene varte alltid lagt utover den oppsatte tiden, da studentene var så ivrige etter å stille spørsmål.

Ut fra dette har Brenneman trukket den konklusjon at barna, når de får en liten bit nøyaktig informasjon, er kapable til å stille de fundamentale spørsmål som voksne sjelden overveier eller tar i betraktning. Og, når de mottar en gjennomtenkt respons kan de forandre oppfatning mye raskere enn voksne - som ofte har store ego-investeringer i deres tros-systemer.

- Dette, sier Brenneman, - bringer oss over til det som han føler er den viktigste enkeltsak skeptikerne står overfor i dag.

Paranormal tro kan være farlig >>>>

Reinkarnasjonister tolererer de forferdeligste ting, i det de "vet" at livet ganske enkelt er et forhåndsbestemt karmisk spill på et materielt plan som er fundamentalt illusorisk.

Tilhengere av mirakuløse helbredelser tillater sine barn å krepere uten medisinsk hjelp, overbevist om at en eller annen guddom vil gripe inn - - eller at døden, om den inntrer, enten er "Guds vilje," eller et tegn på utilstrekkelig tro.

De som tror på astrologi fraskriver seg personlig ansvar til fordel for en gammel og solid tilbakevist pseudo-vitenskap.

Og medier, seere og 'følsomme' er alltid villige til å karre til seg noen dollar fra forvirrede og desperate individer.

Hvorfor er så mange så godtroende?

Hvorfor tror 59% av amerikanske college-studenter på prekognisjon?

Hvorfor tror 38% på kommunikasjon med de døde?

Hvorfor tror 35% på spøkelser?

Og hvorfor er det slik at troen på det paranormale faktisk øker i takt med antall år som tilbringes på skolen?

Vi tror at svaret ligger i mangelen på en tidlig gunnleggelse av kritisk tenking.

Fremtiden tilhører barna - dvs. dersom denne generasjonens voksne ikke lykkes med å gjøre ende på sivilisasjonen.

Arten av den fremtid våre barn vil få avhenger svært mye av den arten av utdanning de mottar. Dersom vi ikke sørger for et solid fundament av kritisk tenking, vil vi dømme dem til Santayana's grunnsetning: De som ikke lærer av historien vil bli dømt til å måtte gjenta dens feilgrep.

Hva kan skeptikerne gjøre? Vel, innslag i folkeskolene kan ha en kraftfull effekt. Lokale CSICOP-grupper burde lage aktive programmer beregnet på folkeskolene, og jo tidligere trinn man starter med desto bedre. Barn elsker magiske triks og de er et effektivt verktøy til å avsløre sjarlataner.

Men vi trenger bøker, videobånd og filmer for å undersøke og avvise nettopp disse grunnløse påstandene som barn nå sluker så altfor lett.

Vi trenger dessuten forskning - solide psykologiske og sosiologiske studier omkring barns trossystemer, sammen med hard testing av prøveprogrammer for avbløffing av unge sinn.

Det å arbeide med media, college-studenter og det vitenskapelige samfunn er viktig. Men det er ingenting så viktig som å arbeide med barn -- og jo yngre desto bedre.

Hvis vi ignorerer dem, da ignorerer vi fremtiden. Og den prisen er så altfor høy.

KILDE: Psientific American, jan. 1987.
ORIGINALTITTEL: A Skeptical Imperative,
Focus on Children

**"JESUS-MIRAKLET I VARBERG" -
**
**ELLER ANSIKTET PÅ MARS IGJEN..
**

I bladet Det Ukjente nr. 4/88 forekommer blant mye annet rart en historie om hvordan man mener å se en 'Jesus-skikkelse' i årringene på et alter.

Det dreier seg om et alter i tre på Ejemårtas Gård, en privateid kirke i Träslövs Läge utenfor Varberg på den svenske vestkysten. I årringene på det slapte og behandlede furumaterialet er det at man mener å kunne se en Jesus-skikkelse, og detaljene blir utbrudert i det vide og brede. Bladet bringer et klart bilde av 'fenomenet', og ut fra dette er det ikke vanskelig å se at man nok en gang har å gjøre med den samme effekten som vi tidligere har beskrevet i forbindelse med 'ansiktet på Mars'. Hvis man stirrer på en flate med masser av uregelmessige detaljer (prikker, strek, tilfeldige linjer etc.) vil man nesten alltid kunne se 'figurer' av forskjellig slag, som øyet danner seg ut av virvaret. Enhver kan gjøre dette forsøket selv. Når så overtroen og fantasien er i orden, så kan det bli en god historie av slikt. Og Jan Ove Sundberg er en mester i faget! (Se også neste side) >>

KR. 50.000

FOR ET MIRAKEL!

I DET UKJENTE NR. 4/88 UTLOVER NIVFO EN PRIS PÅ KR. FEMTITUSEN TIL DEN SOM KAN DEMONSTRERE ET PARANORMALT FENOMEN UNDER KONTROLLERTE FORHOLD.

Tilbudet, som naturligvis har sammenheng med Randís besøk, er ledsaget av et foto hvor Preben Aavitsland holder opp sjekken fra Bergen bank.

Bladet har ikke unnlatt å henge på sin kommentar til saken. Det heter at dette utspillet fra NIVFO "fører seg godt inn i den energiske motstandbevegelsen som enkelte grupper fører mot det som rører seg innen New Age."

Det Ukjente oppfordrer likevel personer med evner om å ta imot utfordringen - "la ikke påstandene bli uimotsagt!" heter det. (side 40).

Bladet liker tydeligvis ikke at slike saker og påstander blir undersøkt, dvs. undersøkt med slik grundighet at faktiske forhold kommer for dagen. Når dette skjer snakker de troende om 'påstander'.

Som om dette ikke var nok; under 'redaktørens spalte' omtales 'Jesus-miraklet' i Varberg (se forrige side), og redaktøren skriver: "Kanskje dette hadde vært noe for NIVFO, skeptikerorganisasjonen som på side 40 utlover 50.000 kroner for et mirakel. Jeg ser ingen grunn til å kommentere tilbudet her - det taler for seg selv." Og redaktøren avrunder med å slå fast at 'vannmannens tidsalder' er her. Med alt det som dette fører med seg!

Javisst taler tilbudet og ønsket om litt ærlighet for seg selv. Det faktum at ca. 600 personer med påståtte 'evner' hittil har forsøkt seg på Randís tilbud uten at noen har lyktes, taler også for seg selv.

ANNA ELISABETH WESTERLUND

må vel kunne sies å være en av våre fornemste kapasiteter på det paranormale området, i alle fall hvis vi skal tro ukebladene. Det burde derfor være naturlig at hun nå tok imot dette tilbudet om å få evnene verifisert, og med 50.000 kroner på kjøpet. For selv om de troende ikke tillegger vitenskap og kontrollerte eksperimenter noen som helst verdi, burde det være en god nyhet at man etter hundre år med negative forskningsresultater hadde fått et positivt.

Man burde i alle ikke bli fornærmet over et tilbud på kr. 50.000 for en så beskjedent ytelse som å plukke ut et aldri så lite mirakel fra den floraen man omgir seg med.

RED.

Mirakel etterlyses

Norsk Institutt for Vitenskapelig Forskning har kommet med en utfordring til alle landets tankeløse, synske og andre mirakel-utførere.

Anna Elisabeth Westerlund

Femti tusen norske kroner tilbys den som kommer med et ekte mirakel, det vil si at fenomenet ikke kan forklares vitenskapelig. Det skal skje en stor test i Oslo 22. september og hoveddommer der skal være James Radi fra eksperientorganisasjonen i USA. Han har tidligere bl.a. testet Uri Geller, uten at det ble noen penger på den karen.

NIVFO kaller seg en skeptikerorganisasjon, og arbeider med kritisk etterprøving av påståtte overnaturlige evner og hendelser.

De har ved flere anledninger forsøkt å få teste Anna Elisabeth Westerlund, men hun har nektet å ta imot den utfordringen.

DAGBLADET 7.9.88

ETI

STAR FOR EXTRATERRESTRIAL INTELLIGENCE -
UTENOMJORDISK INTELLIGENS -
OG ER OGSÅ TITTELEN PÅ EN NY BOK AV PETER SCHENKEL,
MED UNDERTITTELEN: A CHALLENGE FOR CHANGE.

Peter Schenkel ble født i Jugoslavia i 1923. Han studerte politikk i Østerrike, og emigrerte så til USA hvor han en tid arbeidet på en appelsinplantasje og som konstruktør i California. Han har senere bodd i Mexico og Vest-Tyskland.

Schenkel bor nå i Ecuador, og er en av grunnleggerne av den nye CSICOP-gruppen der, Ecuadorian Group of skeptics.

I et brev til NIVFO skriver Peter Schenkel om boken at den ved siden av å berøre noen av vår verdens mest presserende problemer også tar for seg spørsmålet om utenomjordisk intelligens ut fra et strengt vitenskapelig synspunkt. Boken inneholder f.eks. et kapittel kalt "the Escapist Urge" hvor forfatteren sterkt imøtegår de populære pseudovitenskapelige innslagene på dette området, bl.a. det han kaller UFO-bløffen. Siden denne bløffen fortsatt apellerer til millioner av godtroende mennesker over hele verden, anser Schenkel at hans behandling av ETI-spørsmålet vil være et nyttig verktøy for skeptikernes arbeid.

Som Carl Sagan og Isaak Asimov før ham, tror forfatteren at utenomjordisk liv finnes, og han anbefaler økt innsats for å få et 'kosmisk møte' til å bli virkelighet.

Kapitlene viet til ETI og SETI presenterer i et nøtteskall den nyeste kunnskap innen denne nye vitenskapelige disiplinen, som av U.S. Astronomy Survey Committee er blitt kalt 'et av de mest spennende forskningsprosjekter i vår tid'. Forfatteren sier at 'de kan bli til stor hjelp når det gjelder å imøtegå ufologien og støtte en rasjonell forståelse av hva vitenskapen om utenomjordisk liv dreier seg om.'

Vi har ennå ikke mottatt de bebudede anmeldereksemplarer av boken, og har derfor måttet basere denne omtalen på de opplysningene forfatteren gir i sitt brev, samt litt fra den medfølgende omlagssiden.

Boken kan bestilles fra:

Vantage Press, Inc.

**516 West 34th Street
New York, N.Y. 10117-0405**

Pris: \$16.95, pluss porto: \$1.50

Det kan tilføyes at den nye CSICOP-gruppen i Ecuador foreløbig ledes av Peter Schenkel og fire personer til, en fysiker/kjemiker, en biolog, en filosof og en kommunikasjonsekspert.

Man kan trygt slå fast at CSICOP fremdeles vokser, blir stadig mer kjent og vinner terreng; spesielt i USA, men så avgjort også i andre land.

KREASJONISME

DA FORESTILLINGENE OMKRING DENNE PSEUDO-
VITENSKAPEN TROLIG ER MER UTBREDT OG
SKREMMENDE ENN FOLK FLEST HAR ANELSE OM,
VIL VI HER BRINGE LITT MER OM EMNET..

En av de mest politisk influerte pseudo-vitenskapene er 'Scientific Creationism' eller 'moderne skapelsestro'.

Den grunnleggende troen hos kreasjonistene er at alt liv, universet og alt annet ble spesielt skapt av Gud på den måten som er beskrevet i første Mosebok i Bibelen. Det betyr at jorden ble skapt på 6 dager a 24 timer for mellom 6000 og 10.000 år siden. Plantene, dyrene og menneskene ble skapt uavhengig av hverandre i den samme form som de finnes i dag. Første Mosebok beskriver også syndfloden, som skal ha inntruffet 1650 år etter skapelsen. På den tiden skal Noa ha bragt ombord i arken to eksemplarer av alle slags dyrearter, (trolig inklusive insektene, samt tilstrekkelig med fødevarer til samtlige dyr).

Det finner likevel noen 'gammel jord'-kreasjonister som aksepterer at jorden er meget gammel. De tillempet dette synet ved å hevde at adskillige skapelser inntraff i pakt med det bildet vi kan se i registrerte fossiler. Men disse kreasjonistene er få sammenlignet med tilhengerne av en 'ung' jord ('young-earthers'), som har større slagkraft politisk og media-messig, og som slett ikke er tolerante overfor dette revisjonistiske standpunktet. Disse fundamentalistiske protestantene tror at Bibelen er uten feil, og at de kan bevise 'vitenskapelig' alle påstandene i første Mosebok.

De 'beviser' eksistensen av deres skaper ved hjelp av de 'designs' som finnes i naturen. Når man spør dem om bevis for skapelsen, vil de peke på naturen og si: "Det der kunne ikke ha skjedd ved en tilfældighet - derfor må det finnes en skaper." Analogien er en klokke funnet i ørkenen. Tydeligvis ble klokken laget av en eller annen med intelligens. Av dette følger at naturen må ha blitt laget av en overnaturlig

skapning eller vesen.

Kreasjonistene presser på for å få deres syn inn i det offentlige skolesystemet. De har hatt bare moderat suksess i USA, hvor det er en klar motstand mot en konstitusjonell forandring som ville kreve adskillelse mellom kirke og stat.

For å unngå denne vanskeligheten har de forandret navn på sitt dogme og kalt det 'vitenskapelig kreasjonisme'. En bok med samme navn av Henry Morris har to versjoner. Den ene er skrevet strikt for kristne lesere og nevner Gud, syndfloden, og Adam og Eva. Den andre versjonen ble konstruert for det offentlige skoleverket, og hvor Gud blir referert til som skaper/designer og syndfloden er omdøpt til den 'verdensomspennende vannkatastrofen'.

Dette er helt klart røkklegging. De påstår at evolusjonen er en teori (reduserer den til et trossystem) og som sådan ikke har krav på mer undervisningstid enn deres egen 'modell', som er alternativet. Men de har også en skjult dagsorden, hvor det tas sikte på å fjerne alle referanser til evolusjon, som de påstår anstøter deres tro.

Det er ikke bare biologien som berøres. De angriper også fakta som er akseptert innen fysikk, matematikk, kjemi, astronomi, geologi og sågar historie. Deres påvirkning har vært så effektiv at enkelte utgivere av skolebøker har bøyd seg for deres press og fjernet ethvert ord om evolusjon fra lærebøkene. En av bøkene utelot til og med ordet 'dinosaurs' og erstattet det med 'reptil'.

På en annen front har kreasjonistene skrevet en rekke egne bøker, idet de forsøker å få sine påstander til å gi et slags skinn av vitenskap. Den evidensen de kommer med går vanligvis på vitenskapelige spørsmål som ennå ikke er besvart, misforståelser av vitenskapelige begreper,

eller blatante feilsitater fra vitenskapelige rapporter. De unngår helst å definere sin skapelses-'modell', og foretrekker i stedet å angripe evolusjonen.

Enkelte kreasjonister har holdt prekenes i Ontario. I løpet av november (1987, red) hadde Walter T. Brown (*) en rekke seminari i skoler og auditorier. Hans grunnleggende budskap var at vitenskapsfolk på en veloverveid måte er tvunget til å skjule det såkalte faktum som klart viser at jorden og alt liv ble skapt nylig.

Det var en tid da vitenskapsfolk ikke følte seg særlig bekymret av kreasjonistbevegelsen og bare leilighetsvis deltok i slike debatter offentlig. Mange vitenskapsfolk brydde seg ikke med disse gruppene, og trodde at de ville forsvinne av seg selv. Men det faktiske forhold er at ikke bare skjedde det motsatte, kreasjonistene påsto at denne tausheten var en innrømmelse fra vitenskapens side om at den ikke hadde noe å fare med. I de få tilfellene hvor medlemmer av det vitenskapelige samfunn sto frem, var han/hun regelmessig uforberedt på den type bevis og resonnerement som ble brukt mot dem.

Siden sist på 1970-årene har dette tidevannet snudd endel. Et antall vitenskapsfolk siden blitt organisert i 'Committees of Correspondence' (jeg er kontaktperson for Ontario C.C.) hvor de holder forbindelse med hverandre vedrørende kreasjonistenes aktiviteter. Dette tiltaket har vært produktivt. Sammen med utgivelsen av publikasjonen Creation/Evolution Journal, har disse vitenskapsfolkene og andre venner av vitenskapen diskutert kreasjonistenes argumenter. På den måten kan utfordrerne av kreasjonismen gis adgang til den forskningen som publiseres i tidsskriftet, før de tar fatt på en debatt. Et eksempel på dette var påstanden om at fotavtrykk etter dinosaurer hadde avtrykk etter mennesker på kryss og tvers over seg. Dette 'faktum' i favor av skapelse voldet en gang stor forvirring hos debattanter på vitenskapens side. Det er siden blitt påvist at de menneskelige fotavtrykkene var eroderte dinosaur-avtrykk, og - i noen tilfeller - klare forfalskninger.

På en annen front har denne kontroversen funnet veien til retten i USA. Adskillige lover som har passert lovgivningsmakten er blitt erklært som ukonstitusjonelle. Man har nylig en sak fra USAs høyesterett.

Påtalen er blitt ført av the American Civil Liberties Union og andre interesserte parter som er imot undervisning i kreasjonisme i vitenskapelige klasser.

I Ontario er situasjonen noe uklar for øyeblikket. The Ontario Ministry of Education har omarbeidet undervisningssystemet for high schools hvor undervisning i evolusjon skal finne sted. Men i skolene selv er situasjonen ikke kjent, og det vil bli foretatt undersøkelser for å se om pålegget blir fulgt opp. Der er en kjent kreasjonistlærer som fremmer pseudovitenskap, trolig mot de gitte retningslinjene. Aktivitetene til the Ontario Creation Science Association, i Guelph, vil også bli sett nærmere på.

Det er nødvendig med mer folk til å overvåke og utfordre denne bevegelsen. Om den får utvikle seg upåaktet kunne forgreningene bli enorme. Jo lenger denne saken får svelle ut, desto vanskeligere vil det bli å undervise ekte vitenskap i klasserommene.

* * *

KILDE: PROBE nr. 1/1987.
(Offisielt tidsskrift for Ontario Skeptics)
Originaltittel: An Introduction to Scientific Creationism,
av J. Richard Wakefield.

(*) En velkjent kreasjonist med en PhD i ingeniørfag fra M.I.T., og pensjonert oberst fra det amerikanske flyvåpen.

FORSIDEBILDET:

NIVFOs Preben Aavitsland med sjekken på kr. 50.000,- utlovet til den som kunne demonstrere et paranormalt fenomen i forbindelse med James Randis besøk.

Bildet, med omtale, ble bragt i bladet Det Ukjente, samt i noen aviser.

På tross av de trange tider var det ingen som meldte seg.

Anna Elisabeth Westerlund uttalte til Dagbladet at hun ikke ønsket å stille opp.

Hva kan grunnen være mon tro??

Red.

HOMØOPATI ANERKJENT?

I SOMMER FOR DET ET RYKTE OMKRING SOM ILD I TØRT GRESS -
DET GAV GJENKLING BÅDE I DEN VITENSKAPELIGE OG PSEUDO-
VITENSKAPELIGE VERDEN: DET ANSETTE TIDSSKRIFTET NATURE
HADDE FORTALT AT HOMØOPATISK MEDISIN VIRKET...

Det varte ikke lenge før vi begynte å se argumentet på trykk: "Nylig har man i Nature bevisst at homøopati fungerer!"

Det kunne vel være bare ett svar på dette, nemlig det svaret vi er vant til: Noe må ha vært galt ved undersøkelsen...

Det var dr. Jacques Benveniste ved INSERM-instituttet i Paris som startet det hele. Der driver man undersøkelser av basofile granulocytter (en type hvite blodlegemer). Hvis disse cellene utsettes for et antistoff rett mot et annet naturlig antistoff (IgE), så vil cellene reagere med å kvitte seg med sitt innhold av aktive substanser. Dersom man har en bestemt mengde basofile granulocytter og tilsetter det spesielle antistoffet, kan man måle reaksjonen ved å se hvor mange celler som har tømt seg. Dette er en besværlig metode fordi det er få slike celler, og de er ikke lette å skille fra andre celler etter at de har tømt seg. For å registrere en virkning av antistoffet, må man derfor telle hvor mange intakte celler man har igjen etter behandlingen og sammenligne med antall celler i en ubehandlet kontroll.

En betydelig del av Benvenistes forskning er betalt av et firma som selger homøopatiske preparater. Han gjør da følgende forsøk. Det spesielle antistoffet fortynnes etter homøopatisk oppskrift ned til 10 i ethundreogtyvende potens - (10, med 120 nuller bak!). Dette må forsøkes anskueliggjort: Du tar én dråpe og blander ut i alle hav i verden. Av denne blandingen tar du én dråpe og fortynner den i en tilsvarende mengde vann. Så fortynner du én dråpe derfra igjen på samme måte for tredje gang. Da vil du få en fortynning av samme størrelsesorden!

Her var det at det utrolige skulle vise seg, nemlig at slike ekstreme fortynninger av antistoffet også kan redusere antallet av intakte basofile celler, på samme måte som konsentrerte løsninger. Etter hvert som man fortynner antistoffet, forsvinner

effekten for så å komme igjen ved ytterligere fortynning. Dette gjentar seg periodevis utover i serien av fortynninger.

Nå ville Benveniste og hans kolleger gjerne ha dette oppsiktsvekkende resultatet publisert i et anerkjent vitenskapelig tidsskrift. De sender sitt materiale til Nature, hvor det etter en del om og men endelig kommer på trykk den 30. juni 1988.

Men Natures redaktør, Maddox, tok et forbehold. Betingelsen for å trykke stoffet var at han sammen med noen medarbeidere skulle få overvære forsøkene for å kunne studere dem kritisk. Og den 4. juli ankommer han Paris ledsaget av ingen ringere enn James Randi og Walter Stewart fra CSICOP.

De ble ved laboratoriet en ukes tid, og alt lot til å fungere med hensyn til de mildest talt ekstreme fortynningene.

Et viktig poeng ved en slik metode er at selve tellingen av celler kan påvirkes av tellerens subjektive skjønn. Det er derfor viktig at den som teller cellene ikke skal vite hvilken prøve han undersøker, om det er den med fortynnet antistoff eller en kontrollprøve. Teamet fra USA sørget således for å sette opp et forsøk som sikret mot denne mulige feilkilden ('kikke i kortene'). Og Benveniste hadde ingen innvendinger mot dette.

Her fikk man altså et helt avgjørende forsøk. Og resultatet? Det ble totalt negativt! Ingen av de homøopatiske fortynningene av antistoffet hadde noen som helst effekt.

KUNNSKAPENS HÅNDEVERK OG FUSKVERK... Resultatet av undersøkelsen i Paris kom på trykk i Nature den 28. juli. Konklusjon: "Fortynningseksperimentene et bedrag".

En rekke leserbrev i Nature påviser svakhet ved Benvenistes opprinnelige artikkel, og mange mener derfor at den

aldri burde ha vært trykket. Ved i første omgang å publisere artikkelen har homøopatene oppnådd en ufortjent anerkjennelse, og de vil bruke en slik artikkel hemningsløst i sin propaganda, uansett hvor mye den blir tilbakevist siden.

* * * *

Det er forøvrig oppløftene å kunne slå fast at Dagbladet i dette tilfellet har tatt inn en ypperlig artikkel om saken (skrevet av Jens-Gustav Iversen (*)) Han skriver til slutt:

"For norske observatører kan det virke som Maddox har gått vel langt i å 'drite ut' Benveniste. Lenger enn han hadde beholdt i vitenskapens interesse.

Men i sannhets navn må det være klinkende klart at Benveniste selv har klart å diskvalifisere seg ettertrykkelig ved å forsøke å rokke ved grunnleggende naturlover med så dårlig vitenskapelig håndverk."

Bedre kan det neppe sies!

Red.

(*): Dagbladet 16.09.88:
Homøopati og sirkus

Jens-Gustav Iversen er førsteamanuensis ved Fysiologisk Institutt, Universitetet i Oslo.

OMTALE AV SAKEN I FAKTA NR. 11/88

Den formen omtalen har fått i FAKTA kan være en bekreftelse på riktigheten av påstanden til venstre om konsekvensene av at artikkelen ble publisert i Nature. FAKTAs overskrift lyder slik:

"VIKTIG FREMSKRITT FOR HOMØOPATENE"

Teksten i artikkelen uttrykker seg til dels slik at lesere uten mer inngående kunnskap om emnet i sin alminnelighet og angjeldende sak i særdeleshet, kan sitte igjen med et feilaktig inntrykk av sakens springende punkter.

Det som er hovedpoenget i denne historien er at man fikk et positivt resultat som en direkte følge av feil ved undersøkelserne - altså dårlig vitenskapelig håndverk. Så snart nye undersøkelser ble gjort og hvor feilkildene var utelukket, så forsvant også 'effekten' - akkurat som ventet. At Benveniste 'slår tilbake' har ingen betydning for denne kjensgjerningen.

Bladet bruker forøvrig også det misvisende uttrykket 'skolemedisin' om den medisinske vitenskap.

JAMES RANDIS BESØK

UTSATT

////////////////////////////////////

SOM ALLE VIL VÆRE KJENT MED FRA
AVISER OG BREV, MATTE RANDIS BE-
SØK UTSETTES PÅ GRUNN AV SYKDOM.

En ukes tid før datoen for Randis annonserte ankomst ringte CSICOP ved Dir. Mark Plummer og fortalte at James Randi var blitt syk og at Europa-turnéen derfor måtte utsettes. Det er heldigvis ikke tale om noe alvorlig.

En lite hyggelig melding for de mange som var blitt informert og hadde sett frem til denne temmelig enestående begivenheten her på berget. Men det er slikt som skjer og som ingen kan gjøre noe med.

Men - 'aldri så galt at det ikke er godt for noe' sier et gammelt ordtak. Og trolig ville tidspunktet for den oppsatte turneen være meget uheldig, media-messig, på grunn av de olympiske lekene i Seoul. Aviser i inn- og utland ville ha lite plass til annet stoff, ble det sagt.

På bakgrunn av de vurderinger som er foretatt vil Randis Europa-turne bli satt opp igjen i april 1989.

Vi beklager det inntrufne!

NIVFO